

Proleter DEVİRİMCİ DURUŞ

Devrimler tarihin lokomotifidir!

Aylık siyasal dergi

ISSN: 2147-4028

Eylül-Ekim 2026

Sayı: 142

Fiyatı: 20 TL

Emperyalist savaş bölgemizde yeniden harlandı. ABD'nin İran'a yönelik saldırıları artarken, Rusya-Ukrayna savaşı yeni boyutlar kazandı.

Dört yılı aşkındır süren Rusya-Ukrayna savaşı bir yandan tırmanırken, bir yandan ABD'li yetkililerin Rusya'ya ziyaretleri artıyor. Gizli bir şekilde Rusya'ya giden CIA ajanından sonra, 5 Eylül'de ABD Özel Temsilcisi Moskova'ya gitti, ertesi gün Ukrayna'ya geçti. Savaşı bitirmek için iki tarafa da çözüm önerileri sunduğu söyleniyor.

Trump sıkça bu savaşı bitirmek istediğini söylemişti; gerçekte ise savaş daha fazla tırmandırılıyor. Şimdi de benzer bir tablo var. Ukrayna savaşını bitirme görüşmeleri yapılırken, Rusya-Almanya gerilimi körükleniyor. "Leipzig krizi" olarak adlandırılan gerginlikte, ABD'nin önemli bir rolü var.

Geçtiğimiz ay Almanya'nın Leipzig Havalimanı'nda Ukrayna'ya ait bir nakliye uçağının yanında patlayıcı yüklü İHA (İnsansız Hava Aracı) bulundu. ABD, İHA'nın Rusya'ya ait olduğunu iddia edince, Almanya, Rusya'ya yönelik diplomatik yaptırımlara başvuracağını açıkladı. Bonn'daki Rus Başkonsolosluğu'nun ve Berlin'deki "Rus Evi"nin kapatılacağını duyurdu. Arkasından İngiltere, Rusya'nın Londra Büyükelçiliği'ni Dışişleri Bakanlığı'na çağırarak olayı güçlü şekilde kınadığını bildirdi. Almanya ile başlayan gerginlik diğer Avrupa ülkelerine de sıçradı böylece.

Rusya bu iddiaları kabul etmezken, Dışişleri Bakanı Lavrov, Almanya'nın ikinci emperyalist savaşta yaptıklarını hatırlatarak "Almanya yine savaş istiyor" dedi.

Sayfa 2'de sürüyor

ABD ve işbirlikçileri savaşı büyütüyor!

SAVAŞA KARŞI SAVAŞALIM!

ABD ve işbirlikçileri savaşı büyütüyor! SAVAŞA KARŞI SAVAŞALIM!

Almanya-Rusya arasında hem tarihsel hem güncel bir dizi sorun bulunuyor. Rusya-Ukrayna savaşında, Ukrayna'ya en büyük desteği Almanya'nın verdiği biliniyor. Hem askeri, hem ekonomik olarak Ukrayna'yı ayakta tutmaya çalıştılar. "Leipzig krizi" bunun üzerine bindi.

Son yıllarda AB ülkelerinde savaş sanayisine bütçeden ayrılan paylar arttı. Son NATO Zirvesi'nde ABD'nin isteğiyle AB ülkelerinin silahlanmaya daha fazla katkıda bulunacakları resmileşti. Stalin'in ikinci emperyalist paylaşım savaşından önce söylediği gibi, emperyalistler boş yere silahlanmıyorlar. *"Kapitalist devletler krizden çıkmak için sanayilerini askeri üretime kaydırır. Bu silahlanmanın amacının dünyayı yeniden paylaşmak olduğu açıktır. Yeni bir emperyalist savaş fiilen başlamıştır"* diyor Stalin, Mart 1939'da yapılan 18. Parti Kongresi'nde.

Savaşın merkezi durumundaki Ortadoğu'da ABD'nin yeni hamlelerine tanık oluyoruz. Türkiye-Suriye-Irak'ta Kürt hareketini tasfiyede önemli mesafeler katederken, İran'a yeniden ve çok yönlü saldırılar başlattı. 1 Eylül'de (yani "Dünya Barış Günü"nde!) İran Devrim Muhafızları hedeflerine yoğun hava saldırısı gerçekleştirdi. Aynı gün ekonomik ambargoyu genişlettiklerini duyurdular. Ayrıca İran'la ticaret yapan üçüncü ülkeleri de hedefe çaktılar.

Buna karşılık İran, ABD uçak gemisini vurdu. Bölgedeki ABD üslerine füze fırlattı. Körfez ülkelerini bir kez daha uyardı. Topraklarını ve hava sahalarını ABD'ye açmalarını *"ABD ile doğrudan işbirliği"* sayacağını ilan etti.

Ancak İran, genişleyen ambargo karşısında zor günler geçiriyor. ABD'nin ambargosuna Avrupa Birliği de katıldığını resmen açıkladı. Ayrıca Birleşik Arap Emirlikleri, İran'ın füze saldırılarına karşılık *"süresiz ticaret ve finans ambargosu"* başlattığını duyurdu.

Bu ambargoların ardından İran para birimi Riyal yüzde 60 oranında değer kaybetti; bunun tarihindeki en düşük değer olduğu belirtiliyor. İran'da zaten süregelen ekonomik kriz "hiperenflasyon" boyutuna çıkmış durumda. Temel gıda maddeleri hem pahalalanıyor hem de bulunamıyor. Bu durum halkın tepkisine yol açıyor; paralarının erimesini durdurmak için dolara ve altına yöneliyorlar.

ABD'nin ambargosundaki amaç da, gıdaya, ilaca erişmekte zorluk çeken halkı, İran rejimine karşı ayaklandırmak. Trump son

saldırılarından sonra bir kez daha *"İran halkı ne zaman ayaklanıp savaşıacak"* diyerek, kızgınlığını ortaya koydu. Oysa İran halkının ezici çoğunluğu rejime karşı olduğunu eylemleriyle defalarca gösterdi. Fakat ABD saldırıları karşısında yekvücut direnişe geçti. Son gösterilerde de en sık atılan slogan *"Ne Şah ne Molla"*ydı.

ABD'nin İran'a saldırıya geçtiği günlerde, Başkan Yardımcısı Vance, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu bazı ülkelerin *"kapalı kapılar ardında"* İran'a karşı ABD'ye destek verdiğini açıkladı. Bu sözlerle Türkiye'den herhangi bir yalanlama gelmedi.

Türkiye, yıllardır ABD'nin Ortadoğu politikasının en büyük destekçisi oldu. Irak, Suriye, Libya'da yaptıkları ortada. "Süreç" adı altında yapılanlar da ABD'nin İran savaşından bağımsız değil. ABD, başta Türkiye olmak üzere Irak ve Suriye'yi ve buralardaki Kürt örgütlerini İran savaşında kullanmak istiyor. Meşruiyetini ABD'den alan Erdoğan yönetimi de ABD'nin isteklerini karşılıksız bırakmıyor. Son yıllarda Türkiye'nin en fazla övündüğü alan, savaş sanayisi oldu. Halkın daha fazla yoksullaşması pahasına silahlanıyorlar. Erdoğan, hayat pahalılığından yakınan kitlelere *"bir merminin kaç lira olduğunu biliyor musunuz"* diyerek karşılık vermişti. O günden bu yana halk daha fazla fakirleşti, silahlanma daha çok arttı.

Şimdi köprüleri, otoyolları özelleştiriyorlar; Eskişehir'de dünyanın ikinci büyük "nadir toprak elementleri" rezervlerinin olduğu bölgeyi "acele kamulaştırma" ile ele geçirip satmayı planlıyorlar. Muhalefet partileri *"Erdoğan seçime hazırlanıyor"* diyor. Oysa Erdoğan savaşa hazırlanıyor!

ABD ve işbirlikçileri bu kez İran'ı yıkmak için ittifak halindeler. Ama gerek dünyada gerekse ülkemizde savaşa ve faşizme karşı mücadele, savaşın seyrini, ABD ve AKP'nin geleceğini belirleyecek en önemli unsurdur.

Okurlara...

Merhaba,

İşçi direnişlerinin yaz boyunca bütün sıcaklığı ile sürdüğü bir dönem geçirdik. Büyük çoğunluğun talebi, alacaklarının ödenmesiydi. Kapitalizmi "ücretli kölelik düzeni" olarak tanımlıyoruz. Çünkü işçi, kapitaliste "işgücünü satıyor." Ancak bugün yaşananlar kapitalizmin bu temel işleyiş kurallarını bile ihlal eder durumda. Artık "ücretli" bile değil, düpedüz "ücretsiz kölelik" yaptırıyorlar. İşçi çalışıyor; üretim gerçekleşiyor; meta pazara çıkıyor; ancak işçiye vaadedilmiş olan ücret ödenmiyor! Ve işçiler alacakları için direnişe geçiyorlar.

Kapitalist sömürünün en vahşi biçimiyle karşı karşıyayız. Hemen bütün sektörlerde yaşanan bu sorun için, sendikaların ortak mücadelesini yükseltmek artık hayati önemde...

Diğer taraftan, ekonomik ve siyasi baskılar da işçi ve emekçilerin yaşamlarını giderek daha fazla çekilmez hale getiriyor. Bu durumun tek panzehiri, biraraya gelmek, örgütlenmek ve mücadele etmektir.

Gündemdeki konulara ilişkin yazıları dergimizin sayfalarında bulabilirsiniz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

12 Eylül'e sıkılan ilk kurşun!
OSMAN YAŞAR YOLDAŞCAN
kitabı çıktı. Büromuzdan ve
kitapçılardan alabilirsiniz.

142. Sayıda

3	Yeni parti, yeni ittifaklar
4	Kürt halkı bu "çerçeve"ye sığmaz
6	SDG'nin feshi, "Rojava Devrimi"nin bitişi
8	İşçi direnişlerinde açlık grevleri üzerine
9	Mülakat mağduru öğretmenler ne kazandı
10	Biltes'te direniş sürüyor
	Enerji işçileriyle dayanışma eylemi
11	İTA emekçileri direniyor
	Madenci direnişi kazanımla bitti
12	Ekoloji mücadelesinin önemi
14	İEB direniş ziyaretleri
15	"Süreç" ve Aleviler
17	İşçi sınıfının direniş tarihinden
18	Şavşat'ta festival günleri
19	Arnavutluk izlenimleri 2
20	Reşit Kibar anması
21	Geleceğimizin köprüsü tarihimiz
22	Eylül-Ekim şehitleri
23	Hapishanelerde hak gaspları

Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Çağdaş Büyükbaş

Adres: Mecidiyeköy mah. Ayfer sk. No: 10/5 Asım Bey Ap. Şişli/ İst. Tel: 0538 777 99 01, devrimcidurus@gmail.com, proleterdevrimcidurus3.org

Baskı: Berdan Matbaacılık, Davutpaşa cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215-216 Topkapı/İst. Tel: (0212) 613 1211, ISSN: 2147-4028, Yayınevi sertifika no: 48918

YEDİVEREN YAYINLARI Yerel Süreli Yayın, Sayı:142, Eylül-Ekim 2026, 20 TL(KDV %0)

Burjuva siyaset alanı, AKP'nin yargı eliyle yaptığı operasyonlar ile iyice daralmış durumda. CHP'ye kayyum, bunun son halkası oldu. **Kayyum CHP ile "seçilmiş" CHP arasında aylardır süren iç mücadele, Özgür Özel başkanlığında "Yeni Parti"nin kurulmasıyla sona erdi.** Şimdi iki farklı parti olarak siyaset sahnesinde yer alıyorlar.

Yeni Parti, yeniden umut olabilmek için mitinglerine devam ediyor. Fakat anamuhalefetin bu şekilde parçalanması, 2024 yerel seçimlerinde elde edilen başarının rüzgarını kesti. **Yeni Parti hem CHP'nin tüm belediyelerini almayı başaramadı; hem de kitlelerde bir dönem yarattığı "umut" dalgasını yakalayamadı.** Her ne kadar anketlerde hala "birinci parti" olarak çıktığı söylene de,

kıldıktan sonra açıklaması, dinci-gerici kesimlere bir mesaj niteliğinde. Daha önceki sosyal-demokrat partiler gibi "sol" kesimi zaten "cepte" gördüklerinden, sağ parti kitlesine oynayabiliyorlar.

Sosyal-demokratların durumu böyleyken, "sağ" muhalefet de giderek daha etkisiz ve iddiasız hale geldi. Ahmet Davutoğlu'nun Gelecek Parti'nin başkanlığından istifası, Gelecek-Saadet-Deva ittifakını da çatırdattı. Mecliste ortak hareket eden bu partiler, Gelecek Partisi'nden AKP'ye transferlerle grup için gerekli olan 20 milletvekilinin altına düştü. Son anda Yeniden Refah Partisi'nin desteğiyle grup olarak kalabildiler, fakat ne mecliste ne sokakta sesleri duyulmuyor.

Davutoğlu'nun "süreç"te etkin bir rol oynamak için istifa ettiği söyleniyor. An-

kitlelerin tepkisini çeken "faili meçhul" cinayetlere el attı, bir yandan da CHP'li belediyelere, sanatçılara, sendikacılara operasyonları sürdürdü.

Gülistan Doku dosyasını yeniden açması, "herkese dokunulacak" mesajları vermesi, Gürlek'in kendine bir meşruiyet oluşturma çabasıydı. Yaklaşık 6 aydır birçok tutuklama yapıldı fakat ne hikmetse hala Gülistan'ın cesedine ulaşamadı! Ayrıca "gözetiminde kaybedilen" cinayetlerin lafı bile edilmedi!

Operasyonlar ve tutuklamalarla iyice darlaşan burjuva siyaset alanı, transferlerle çığırından çıkmış durumda. **2024 seçimlerinden yenilgiyle çıkan AKP, 60'tan fazla belediye başkanını transfer ederek, seçim tablosunu tümünden değiştirdi. Yanlarına kayyum CHP'yi de alarak, tutuklanan belediye başkanlarının yerini şu ya da bu biçimde ele geçiriyor!** En son Üsküdar'da, Adana-Yüreğir'de yapılanlar, seçim hilesinin ötesine geçti. Artık doğrudan yargı kararıyla AKP belediyelere çöküyor!

Kitle desteğini büyük oranda yitiren AKP-MHP bloku, siyaset-dışı her tür yöntemi kullanarak rakiplerini elimine ediyor, güçten düşürüyor. Böyle bir dönemde **Kürt hareketi ile başlattıkları "süreç" onlara bir kez daha "can simidi" oldu. CHP'den sonra DEM Parti'yi de bir muhalefet gücü olmaktan çıkardı.** "Cumhur ittifakı"nın bir parçası olmasalar bile, eskisi gibi AKP-MHP karşıtı bir politika izlemedikleri ortada.

Bu koşullarda "erken" veya zamanında bir seçimin kitleler nezdinde bir önemi kalmış mıdır? Zaten **kitlelerin gündemi seçim de değildir. Hayat pahalılığı boğazlarını öylesine sıkıkmaktadır ki, "geçim" dışında bir şey düşünemez hale gelmişlerdir.** Artık direnişler bile ücretlerin alınamadığı noktada, yani bıçak kemiği deldiğinde başlamaktadır.

Halkın siyasi partilerden, seçimden umudunu kesmesi genel olarak olumludur. Ancak faşist zor ve siyasi-ekonomik terör üzerinden bir kopuş, faşizmi güçlendirir. Kitlelerin siyasetten değil, burjuva siyasetten ve kurumlarından koparak, hak ve özgürlükler mücadelesini yükseltmesidir toplumu ileriye taşıyacak olan. Bunun da yolu ekmek ile özgürlük arasındaki bağı kurmaktan, özgürlükler için dövüşmekten geçmektedir.

Ne Yeni Parti, ne yeni ittifaklar... **Bizleri kurtaracak olan kendi kollarımız, yüreğimiz, bilincimiz ve örgütlülüğümüzdür!**

Yeni Parti, yeni ittifaklar... Hiçbiri çözüm değil!

AKP operasyonlarıyla demoralize olan partilileri ve kitleleri canlandırabilmiş değil. AKP'nin saldırılarını püskürtecek bir karşı atak yapamadığı sürece de bunu başarması mümkün görünmüyor.

Yeni Parti'nin kurulması, kitlelerde yeni bir heyecan ve bir umut yaratamadı, ama **reformist partileri hareketlendirdi. Başta Sol Parti olmak üzere birçok reformist kurum, Özgür Özel liderliğine ve Yeni Parti'ye "açık çek" verdiler adeta.** Bir dönem CHP'den beklentilerini şimdi Yeni Parti ile gerçekleştirme hevesi içindeler.

Sol Parti "Birleşik bir muhalefet için Yan Yana" adıyla düzenlediği toplantı ve mitinglere Yeni Parti milletvekillerini de davet etti. Buradaki konuşmalarda "yan yana"lığın "lokomotif"liği Yeni Parti'ye verildi! **Temel hedef "saray rejimi"ni yıkmak olunca, ona en yakın aday Yeni Parti etrafında birleşmek en "gerçekçi" çözüm oldu!**

Yeni Parti, kendini "sol ittifak"la sınırlar mı, yoksa AKP, MHP tabanını kazanmak adına "sağ"a mı kayar henüz belli değil. Özgür Özel'in Yeni Parti kuruluşunu, Hacı Bayram Cami'sinde namaz

cak AKP içinde bazı kesimler buna taş koymak istemiş olmaları ki, Davutoğlu hakkında bundan 5 yıl önce söylediği sözler üzerinden "cumhurbaşkanına hakaret" davası açıldı.

AKP'nin yargı sopasının uzanmadığı kişi, kurum yok gibi. 2007 yılından bu yana yargı eliyle siyaseti dizayn ediyorlar. O yıllarda Gülen Cemaati ile birlikte Ergenekon, Balyoz operasyonlarıyla devlet kurumlarında ki "Avrasyacılar"ı tasfiye ettiler. Sonra AKP "Avrasyacılar"la ittifak yapıp Gülen Cemati'ni bitirdi. Son yıllarda ise CHP'yi hedefe çaktı. **Sadece siyasal rakiplerini değil, kendisine destek vermeyen tarikatları bile yargı eliyle cezalandırıyorlar.** Süleymanlılar ve Furkancılara yapılan operasyonlar, bunun son örneği oldu.

Operasyonların devam edeceği bellidir. Adalet Bakanlığına Akın Gürlek'in getirilmesi, bunun ilanıydı zaten. Başta İmamoğlu olmak üzere CHP'li belediyelere operasyonların "başsavcısı" Akın Gürlek, hem ödüllendirildi hem de yeni operasyonlar için önü açıldı. Bakanlığa geldiği günden bu yana bir yandan

Yeni Parti'nin kurulması, kitlelerde yeni bir heyecan ve bir umut yaratamadı, ama reformist partileri hareketlendirdi. Başta Sol Parti olmak üzere birçok reformist kurum, Özgür Özel liderliğine ve Yeni Parti'ye "açık çek" verdiler adeta. Bir dönem CHP'den beklentilerini şimdi Yeni Parti ile gerçekleştirme hevesi içindeler.

İki yıl önce başlayan “süreç” TBMM’de kabul edilen “çerçeve yasa” ile yeni bir aşamaya girdi.

Aylardır nasıl bir yasa çıkacağı ve ne zamana yetiyeceği tartışma konusuydu. Özelikle DEM Parti, meclis tatile girmeden yasanın çıkmasını istiyordu. İmralı heyeti, Öcalan’la görüşükten sonra büyük oranda mutabakata varıldığını açıkladı. Ve 10 Ağustos’ta TBMM’de “çerçeve yasa” oy çokluğuyla kabul edildi.

563 milletvekilinin katıldığı oylamada 467 “evet” oyu çıkması, yani yüzde 80’lerin üzerinde kabul görmesi, AKP-MHP blokunu rahatlatan bir tabloyu oluşturdu. Mecliste yeralan partilerin, özellikle de Yeni Parti’nin tutumu, Erdoğan yönetimi açısından önem taşıyordu. Muhalefetin desteğini almış olmak, onları rahatlatı. Olası tepkileri bu sayede bastırma olanağına kavuşular.

Başından beri “süreç”in bir “devlet politikası” olduğu vurgulanıyordu. Yasa geçtikten sonra da MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız, bunun yalnızca bir güvenlik politikası değil, devlet politikası olduğunu yeniden belirtti. Bu vurgular boşuna değil! Yasanın içeriği de ona uygun şekilde hazırlanmıştı. O yüzden gerek komisyon aşamasında gerekse meclis oylamasında tüm burjuva kliklerin katılımı ve ortak kararı haline gelmesi, önemsendi.

Önceki “çözüm süreci”nden farklı olarak AKP ve Erdoğan öne çıkmadılar. **Bahçeli üzerinden “süreç” yürütüldü. Bunun bir nedeni şoven kesimlerin tepkilerini bastırmak ise, diğeri -ve daha önemlisi- Kürtleri, ona en fazla saldıran faşist kesimlerle “barıştırmak”, düşmanına minnet duymasını sağlamaktı.** Kürt hareketi “süreç”in başından itibaren Bahçeli’ye güzellemler yaptı, yasanın kabul edildiği oturumda da DEM milletvekilleri ilk önce Bahçeli’nin elini sıktılar, sürecin mimarı olarak Bahçeli’yi taltif ettiler bir kez daha...

Yasa neleri içeriyor?

Yasanın resmi adı; “Milli Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesi.” **DEM Parti ve bileşenleri hangi adla anarsa ansın, yasanın adı bile, amaçlanan şeyi ortaya koyuyor.**

Amaçlanan; tabi ki, ilk önce PKK’nin tasfiyesidir. 12 maddeden oluşan “çerçeve yasa” bunun biçimini, zamanını, genel hatlarıyla ortaya koyuyor. Zaten “çerçeve yasa” denmesinin nedeni de bu. Önce yasaya uygun zemini hazırlamak, sınırları belirlemek, toplumsal ve hukuki sürecin çerçevesini oluşturmak anlamına geliyor. Detaylar sonraya ve belirlenen kurumlara bırakılıyor.

Bütün tarafların söylediği gibi bu bir “af” değil! İnfaz indirimi! Ancak **önceki yıllarda gerçekleşen “infaz indirimi”nden farklı olarak birçok kısıtlamayı ve koşulu içeriyor.**

Örneğin “örgüt suçları kapsamında 15 yılın altındaki suçlarda 5 yıl, 15 yılın üzerindeki suçlarda ise 10 yıl ceza ertelemesi” öngörülüyor, ama bu kişilere “Üç yıl süreyle siyaset yasağı” konuluyor. Üstelik üç yıl sonra da bu hak otomatikman işlemiyor. “Değerlendirme ve Koordinasyon Kurulu’nun görüşüne

Kürt halkı bu “çerçeve”ye sığmaz!

bağlı olacak” koşulu getiriliyor!

Esasında **her madde “koşullarla” dolu...** Zaten başka örgütler yararlanmasın diye “PKK, KCK ve bağlı yapılanmalar ile ilişkili örgütler” diyerek, örgüt ismi bile verilmiş. Ancak “...bağlı yapılanmalar ve ilişkili örgütler” denilerek, hem kapsamı genişletilmiş hem de isimlendirme olmadığı için muğlak bırakılmış. **PKK çizgisinde kurulan Suriye, Irak, İran’daki partileri kapsamı, birçok soru işaretini beraberinde getiriyor. Bu ülkelerin iç işlerine doğrudan müdahale anlamını da taşıyor.**

Diğer yandan “2005 yılından önce ağırlaştırılmış müebbet cezası alanlar veya ağırlaştırılmış müebbet yükümlülüğü doğuran suçlar yasa kapsamı dışında tutulacak” denilerek, **Öcalan kapsam dışında tutuluyor. Belli ki, Öcalan üzerinden kopacak şoven saldırıların önü kesiliyor.** Öcalan için farklı düzenlemeler (koşulların iyileştirilmesi gibi) uzun süredir gündemdeydi. Her ne kadar Bahçeli, “umut hakkı”ndan sözetsse de, bu ötelenmiş görünüyor. Bir diğer koşul da, “düzenlemeden yararlanmak isteyenlerin, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içinde başvuru yapmaları”nın istenmesi. Yani **hiç kimse yasadan otomatikman yararlanmıyor, illa ki başvuru yapması gerekiyor! Hem de 6 ay içinde!**

Bütün bu koşulları yerine getirmek de yetmiyor. Yasanın asıl “bam teli” her şeyin oluşturulan kurumlara devredilmiş olması. Bunlardan biri, Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında, sekiz üyeden oluşan “Değerlendirme ve Koordinasyon Kurulu.” Diğeri, TBMM bünyesinde oluşturulacak “İzleme Kurulu.”

En önemli şart, PKK’nin varlığına son verdiğinin ve tüm silahlarını teslim ettiğinin güvenlik kurumlarınca net bir şekilde tespit edilmesi. Bu “tespit”in ardından, konu Millî Güvenlik Kurulu’nun (MGK) gündemine gelecek! MGK’nın örgütün feshedildiğine dair alacağı kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasıyla hukuki süreç resmen başlamış olacak!

Biz bu “izleme-değerlendirme” kurumlarının nasıl çalıştığını hapishanelerden biliyoruz. 30 yılı dolduran tutsaklar bile, “gözlem kurulu”

raporlarıyla içeride tutuluyor. Hepsine bir biçimde pişmanlık dayatılıyor. Bu kurullar adeta “mahkeme” yerine geçmiş!

Şimdi benzer bir uygulama, “çerçeve yasa”da görülüyor. PKK’nin kendini feshettiğini duyurması, silahlarını teslimi yetmiyor; MİT tarafından tespiti ve teyidi gerekiyor. O da yetmiyor, **MGK’nın onayı şart koşuluyor. ‘90’lı yılların öne çıkan kurumu MGK, yeniden devreye sokuluyor. Ve MGK’nın başkanı olarak Erdoğan’a yine büyük bir alan açılıyor.** Öyle ki Erdoğan, “PKK silah bırakmadı” şeklinde görüş belirtirse yasa askıda kalacak; “silah bıraktı” derse işleyecek! “Süreç”in 6 ay ile 1 yıl içinde tamamlanacağı düşünülürse, bu süre Erdoğan’ın sorgulanan meşruiyetini tamir etmeye yarayacak.

PKK’nin feshi ve silahların tesliminin “tespit ve teyid”inin iki ay içinde yapılacağı söyleniyor.

Bu da en geç Ekim ayında yasanın yürürlüğe gireceği anlamına geliyor. Olağanüstü bir durum olmazsa “çerçeve yasa”nın Ekim ayında resmi gazetede yayınlanması bekleniyor.

“Çerçeve yasa”ya kimler neden “evet” dedi?

Çizilen “çerçeve” PKK’nin feshiyle yetinmeyen, koşullar ileri süren ve muğlaklıklar içeren bir “çerçeve”dir. **Yasada “Kürt” kelimesi yoktur;** PKK/KCK’nin adı ise, fesih için geçmektedir.

Buna rağmen başta DEM Parti olmak üzere Kürt hareketi tarafından büyük bir sevinçle karşılanmıştır. Barış ve demokrasi üzerine yine umutlar pompalanmaktadır. **Meğerse barış ve demokrasinin önündeki engel, PKK ve Kürt halkının mücadelesiydi!** Üstelik bunu gerici-faşist odaklar değil, bizzat PKK’nin kurucuları, yöneticileri kabul etmiş oluyor!

Öcalan, 27 Şubat 2026 tarihli mesajında “sa-dece resmen ve fiilen değil, zihnen de şiddetten arının” diyordu. Bu, “zihnen de teslim olmak”, yeniden mücadeleyi yükseltme ihtimalini bile ortadan kaldırmak anlamına geliyor. Bunu “Cumhuriyet”le barışmak” ile birleştirdiğinde, zaten amaç hasıl oluyor! **Kürtleri yok sayan, yıllar yılı asimilasyon ve soykırım politikaları ile zulmeden bir rejimle “barışmak”, onu kutsamak ve boyuneğmek dışında bir anlam taşımıyor.**

Aynı mesajında Öcalan, “negatif isyan dönemi kapanmıştır, pozitif inşa aşamasına geçiyoruz” diyerek, **isyanı “negatif” uzlaşmayı ve teslimiyeti “pozitif” olarak kodlamıştı.** Onun izinden giden siyasetçiler, aydınlar, yazar-çizerler de, “çerçeve yasa”yı allayıp-pullama gayretindeler. Onlara göre, Öcalan ve Kürt hareketi ilk kez devlet tarafından “muhatap” alındı! Ve ilk kez görüşmeler “resmi bir belge” ile sonuçlandı!

İlkin şunu belirtelim; devletin “muhatap” alması da “resmi belgesi” de yeni değil! ‘90’ların ortalarından itibaren girilen “siyasi-diplomatik çözüm” kulvarında, neredeyse her etabında “muhatap” alındılar. En son 2013-2015 dönemini kapsayan “çözüm süreci”nde, bırakalım “muhatap” alınmayı, **İmralı heyeti ile hükümet yetkilileri**

“Dolmabahçe mutabakatı” adı verilen bir belgeye imza attı! Ama Erdoğan’ın *“ben doğru bulmuyorum, böyle bir şey yaşanmamıştır”* sözleriyle bu belgenin hiçbir hükmü kalmadı!

Daha önemlisi, Kürt hareketi ve Öcalan, yıllardır “muhatap” alınmayı temel hedef haline getirdi. Ve oradan diğer devrimci-demokratik kurumlara sirayet etti. Oysa **mücadelenin seyri, doğallığında “muhatap”lığı zorunlu kılar. “Muhatap alınmak” bir amaç değildir, olmamalıdır.** Sorunların çözümünde bir araçtır sadece... “Resmi belge”ye gelince, “Dolmabahçe mutabakatı”nda olduğu gibi, “çerçeve yasa” da Erdoğan’ın bir sözüyle bitebilir! **Yasaların, anayasanın bile takılmadığı bir dönemde “resmi belge”nin bir hükmü, bir garantisi olabilir mi?!**

Diğer yandan “çerçeve yasa”da “muhatap”lık ve “resmi belge” PKK’nin feshi içindir. **Onu ve müca-delesini taktir eden, olumlayan değil; kötüleyen, mahkum eden ve bitiren bir belgedir!** Böyle bir “belge”ye sevinmek, Kürt hareketinin sıkça kullandığı bir benzetmeyle *“celladın bıçağını yalamak”* olarak tanımlanabilir ancak...

Hal böyleyken, **DEM Parti’nin içinde yeralan ve kendilerine “sosyalist”, “devrimci” diyen partilerin temsilcileri de bu yasayı onaylamıştır.** Daha önce ret oyu vereceğini açıklayan EMEP ve TİP milletvekilleri de “evet” dediler. Gerekçe de *“barış karşıtı görünmemek”* oldu! Oysa **çizilen “çerçeve”nin barış ve demokrasiyi değil, pişmanlığı ve teslimiyeti dayattığı gün gibi açık değil mi?** “Evet” oyu veren milletvekilleri, bu durumu göremeyecek kadar kör olabilir mi?

“Evet” oyu vermelerinin asıl nedeni, kendilerine ne sıfat verirlerse versinler, reformist ve parlamenter bakış açısıyla hareket etmeleridir. Diğerleri ise, **kendi güçleriyle değil, Kürt oylarıyla seçilmiş olmalarıdır ki, her aşamada “diyet borcu”nu ödemekle karşı karşıyadırlar.**

Egemen sınıf partilerinin “evet” oyu vermeleri ise, bu yasanın *“devletin çıkarlarına hizmet ettiğini”* net biçimde bilmelerindendir. İYİ Parti, Zafer Partisi gibi faşist partiler ise, durumdan hoşnutsuz olan şoven kesimin sözcülüğünü üstlenmişler ve geleceğe yatırım yapmışlardır. Sonuçta her parti, kendi misyonunu oynamış, dayandığı sınıfın ve siyasal görüşün gereğini yerine getirmiştir.

Öcalan’dan farklı bir çizgi izliyormuş gibi izlenim yaratan **Selahattin Demirtaş’ın da “çerçeve yasa”yı onaylayan açıklaması,** bu algının yanlışlığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Son sözü direnenler söyler

“Çerçeve yasa”nın yürürlüğe girmesi, en iyi ihtimalle Eylül sonu, Ekim başını bulacak. Çünkü mağaraların boşaltılması ve lojistik malzemelerin teslimi için 1,5 ile 2 aylık bir takvim öngörülüyor.

Bu süre içinde Öcalan’ın *“tüm silahları ilgili yerlere teslim edin ve Türkiye’ye dönün”* çağrısı yapması bekleniyor. Kandil’deki PKK yöneticilerinin ise, birkaç gün içinde çekildikleri mağaralarla ilgili bir açıklama yapacağı söyleniyor.

İşin yasal boyutu bu şekilde belirlenmiş

durumda. Fakat **toplumsal-siyasal yönü halen çözülmüş değil. En önemlisi Kürt halkının onayını ne kadar aldığı soru işaretidir.** Halkın önemli bir kısmı *“biz bunun için mi mücadele ettik”* derken, Kürt hareketi içinden bile eleştirel sesler duyulmaktadır. Bunun farkında olan Öcalan ve ona bağlı azınlık, yasanın eksiklerini dil ucuyla kabul ettikten sonra, “ilk adım”ın atıldığını, arkasının geleceğini iddia ederek umut pompalamaya devam ediyorlar. Öcalan’ın *“bin kilometrelik yol ilk adımla başlar”* şeklindeki Çin atasözüne atıf yapması, kullandıkları tek argüman neredeyse...

“Süreç”in başladığı andan itibaren, bunun Kürt sorunu çözme ve demokrasiyi geliştirme amacını taşımadığı ortadaydı. Zaten “sürecin” aktörleri de amaçlarını saklamamıştı. Bahçeli, birçok kez “PKK’nin tasfiyesi”nden sözetti. Sözedilmeyen yön ise, PKK’nin tasfiyesi ile neyin amaçlandığı, bu planın kimler tarafından ve hangi saiklerle ortaya atıldığıydı.

PKK, uzun süredir bölgesel bir güç haline gelmişti. Bölgeye dair plan yapan emperyalistler, PKK’yi hesaba katmak zorunda kaldılar. **PKK de yeni emperyalist savaşta ABD’nin safında yer almak gerektiğini söyledi ve kendine alan açma çabasına girdi.** Irak işgali sırasında çok istemesine rağmen bunu başaramadı. ABD, Barzani ve Talabani gibi işbirlikçilerini tercih etti. **Suriye’de ise ABD, cihatçı çetelerle Esad’ı devirmeye girişti. Fakat Kürt hareketi boşluktan yararlanıp Rojava’da iktidarı ele geçirince, yönünü Kürtlere çevirdi.**

PYD-YPG üzerinden Suriye’de önemli adımlar attı.

Şimdi sırada İran var! ABD, İran savaşında Kürt hareketini aktif biçimde kullanmak istiyor. İlk saldırılarda bunu başaramadılar, ama savaş devam ediyor... ABD’nin Ortadoğu’ya dönük planları da sürekli yenileniyor. PKK’nin İran kolu PJAK başta olmak üzere, PKK’nin tasfiye edilen tüm birimleri, İran savaşına bir biçimde dahil edilebilir.

Diğer yandan “çerçeve yasa”nın meclisten geçtiği sıralarda Türkiye-Pakistan ve Suudi Arabistan arasında Mekke Askeri İttifakı’nın kurulduğu ilan edildi. Anlaşmada, NATO’nun 5’inci maddesindeki gibi *“üç devletten birine yapılan askeri saldırı diğer iki devlete yapılmış sayılacaktır”* şeklinde bir hüküm bulunuyor. İran savaşı sürerken yapılan bu anlaşmanın bölgeye ilişkin farklı planlar içerdiğini söylemek mümkün.

Kısacası ABD’nin Ortadoğu’da-ki hegemonya savaşında, hem Türkiye’ye hem de Kürt hareketine biçtiği roller var. **Bugüne kadar ABD, Türkiye ve Kürt hareketi arasında sıkışmanın sorunlarını yaşadı. Çoğu zaman Türkiye’yi**

tercih etti, ama Kürt hareketini de hep elinin altında tutmaya çalıştı. Şimdi müttefikini gördüğü bu iki güç arasında **“barış” sağlayarak, ikisini de rahatça kullanmak istiyor.** Başarıp başaramayacağından bağımsız olarak, adımların atılmasını ve bu aşamaya kadar gelmesini sağladı. ABD’nin Ortadoğu temsilcisi Tom Barrack’ın sözleri de gelişmelerin seyrini belirleyen nitelikteydi.

Bu durumun Erdoğan yönetimine bir “nefes borusu” olacağı aşikar. **Kitle desteğini büyük oranda yitiren ve tepkilerin odağı durumunda olan Erdoğan, CHP’ye yaptığı operasyonlarla muhalefeti güçsüzleştirirken, “Kürt sorununu bitiren lider” gibi görünerek de kendine yeniden “meşruiyet” sağlama peşinde.**

Sonuçta “süreç” hem emperyalistlerin, hem de işbirlikçilerinin çıkarlarına hizmet edecek şekilde işliyor.

Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin çıkarlarıyla, işçi-emekçi ve ezilen halkların çıkarının hiçbir zaman örtüşmediği, sadece teorik bir doğru değil; defalarca kanıtlanmış tarihsel bir gerçektir. Yine tarihin gösterdiği bir diğer gerçek de, egemenlerin planları ne olursa olsun, son sözü direnenlerin söylediğidir.

Bu “çerçeve”ye ne Kürt halkının, ne de işçi-emekçi kesimlerin talepleri, özlemleri sığar! “Çerçeve”yi parçalayacak olan da; işçi ve emekçilerle Kürt halkının birleşik mücadelesi olacaktır!

13 Ağustos 2026 tarihinde
internet sitemizde yayınlandı.

Şavşat ve Meydancık’ta “RES’lere ve madene geçit yok!”

Artvin’de 17 Temmuz günü önce Şavşat ve Hopa-Kemalpaşa yaylalarında yapımı planlanan RES (Rüzgar santrali), ardından Meydancık Dereiçi ve Çiğor köylerini kapsayan maden ile ilgili yapılacak mahkeme keşfi için iki eylem yapıldı. Gün boyu süren keşif süresince, halk toplanarak RES ve maden istemediklerini söyledi.

Bölgede tarımı, hayvancılığı, su kaynaklarını ve doğal yaşamı tehdit eden bu projeler için, keşif gününün belirlenmesinden itibaren biz de çalışma yürütmeye başladık. Günlerce duyurular yaptık, konuyu gündemleştirdik, insanlarla konuştuk.

16 Temmuz akşamı Şavşat Kültür ve Sanat Evi’nde Av. Bedrettin Kalın, Doç. Dr. Oğuz Kurdoğlu, emekli öğretmen Mahmut Yaşar ve Av. İpek Duru’nun katılımıyla bir panel yaptık. Panel yoğun bir ilgi gördü.

Artvin PDD

SDG'nin feshi, “Rojava Devrimi”nin bitişi

Suriye Demokratik Güçleri (SDG) Genel Komutanı Mazlum Abdi, 25 Ağustos 2026 tarihinde Suriye'nin Başkanlık Sarayı'nda gerçekleşen basın toplantısında SDG'nin feshini resmen duyurdu. **Abdi, “SDG'nin Suriye ordusuna entegrasyon sürecinin tamamlandığını”, SDG'nin misyonun bittiğini söyledi ve “bu adımın barış devrine geçişin başlangıcı olmasını” diledi.**

SDG'nin feshi beklenen bir durumdu. Öncesinde işaretleri verilmişti zaten. Dahası, Türkiye'deki “süreç” Suriye ile bağlantılı bir şekilde işliyordu. Türk yetkililer “süreç”in başından itibaren sadece PKK'nin değil, PKK'ye bağlı yapıların, özellikle de PYD-SDG'nin silah bırakmasını dayatıyordu. “Çerçeve yasası” meclisten geçmeden önce SDG'nin feshedileceği bilgisi alınmıştı. Ve yasa çıktıktan 15 gün sonra bu bilgi, bizzat Mazlum Abdi'nin ağzından resmileşti.

Ardından AKP ve MHP başta olmak üzere düzen partilerinden “memnuniyet” açıklamaları geldi. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ise, “*pratikte de söylendiği gibiye ziyadesiyle olumludur*” diyerek temkinli bir dil kullandı. Devamında “*bizim şu anda atmak istediğimiz adımların tamamlayıcısı niteliğinde*” sözleriyle, Türkiye'deki “süreç”in Suriye ile bağlantısını teyit etti.

Sadece Türkiye değil, ABD'den Fransa'ya emperyalist ülkeler de SDG'nin feshini “memnuniyetle” karşıladı! ABD'nin Türkiye büyükelçisi, -aynı zamanda Ortadoğu temsilcisi- Tom Barrack, **bir süre önce Suriye'nin “tek devlet, tek bayrak, tek ordu” altında toplanacağını söylemişti.** Ayrıca SDG'nin fesih açıklamasından bir gün önce 24 Ağustos 2026 tarihinde, ABD Hazine Bakanlığı Suriye'nin “terörist ülkeler” listesinden çıkarıldığını duyurdu. İki yıl önce de “terörist örgütler” arasında yer alan HTŞ listeden çıkarılmıştı!

SDG'nin feshine nasıl gelindi?

Gelinen noktada, SDG'nin feshinin “malumun ilanı” olduğu söylenebilir. Buna rağmen bir şaşkınlık yaratmadı değil. Çünkü “süreç”in başlarında PYD yetkilileri, PKK'nin silah bırakmasının kendilerini bağlamadığını açıkladılar. Keza Kürt hareketinden de bu yönde açıklamalar olmuş, Suriye'de çatışmalar sürerken SDG'nin bırakılma feshini, silah bırakmasının söz konusu olamayacağı söylenmişti.

Diğer yandan SDG'nin “cihatçı ve islamcı bir yapı” olarak değerlendirdikleri HTŞ ile aynı yönetimde nasıl yer alacağı sorusu orta yerde duruyordu. Esad rejimi yıkıldıktan sonra HTŞ, Kürt bölgelerine saldırmış, SDG Halep'ten geri çekilmek zorunda kalmıştı. **ABD'nin isteği doğrultusunda önce “Fırat'ın doğusu”na çekildiler; ama HTŞ saldırıları devam etti, petrol yataklarıyla zengin Deyrizor ve Rakka'yı da bıraktılar. Öncesinde Suriye topraklarının üçte birine hakim olan SDG, Kobane, Haseke ve Kamışlı bölgesine sıkıştı.**

Bunun üzerine “ateşkes” ilan edildi, “mutabakatlar” yapıldı, “protokol”ler imzalandı. Mazlum

Abdi ile El Şara'nın el sıkıştığı “10 Mart Mutabakatı”, HTŞ'nin Alevi katliamı yaptığı bir dönemde gerçekleşti. Dolayısıyla **HTŞ'yi ve yaptıklarını meşrulaştıran bir rol oynadı. Ve o tarihten itibaren “entegrasyon” adı altında tasfiyenin yolları adım adım döşendi.** Bunun da arkasında tabii ki, ABD'nin politikaları vardı. Çünkü Esad rejimi yıkıldıktan sonra ABD'nin Suriye politikası değişmişti.

ABD, 2011 yılından itibaren Suriye'de gerici bir iç savaş başlatarak Esad rejimini yıkmayı hedefledi. Bu doğrultuda dünyanın dört bir yanından radikal dinci grupların Türkiye üzerinden Suriye'ye girmesini sağladı, onları destekledi. Fakat bu gruplar, Rusya ve İran desteğini alan Esad yönetimini devirmeyi başaramadı. Daha örgütlü olan Kürtler ise, Esad rejiminin zayıflamasından yararlanarak kendi bölgesinde iktidarı ele geçirdi. **Başta IŞİD olmak üzere radikal dinci gruplara karşı büyük bir direniş sergilediler ve dünya halklarının sempatisini, desteğini kazandılar. Bunun üzerine ABD, Suriye'deki Kürt örgütleriyle (asıl olarak PYD ve onun silahlı kolu YPG ile) ilişkiye geçti.** Dünya halklarının tepkisini çeken radikal dinci gruplar yerine PYD-YPG ile Esad rejimini devirme çabasına girdi. IŞİD'i yaratan kendisi olduğu halde, “IŞİD'le mücadele” adı altında Suriye'deki varlığına meşruiyet perdesi çekti.

ABD, Kürt örgütleriyle kurduğu ittifaka Türkiye'nin tepkisini yatıştırmak için de, 2015 yılında SDG'nin kurulmasını sağladı. **SDG'nin ana gövdesini PYD oluşturuyordu. Bunlara bazı Arap aşiretleri ve Süryani grupları eklendi. Kürtlerin hakimiyetini kurduğu “Rojava” bölgesinin adını ise “Kuzeydoğu Suriye” yaptılar. SDG aracılığıyla Suriye'nin petrol ve tarım zengini bölgelerini ele geçirdiler.**

Bütün bu ataklara rağmen ABD, Suriye'de Esad rejimini devirmeyi başaramadı. Bu arada Ukrayna'yı kışkırtarak Ukrayna-Rusya savaşını başlattı. Lübnan'da Hizbullah'a, Filistin'de Hamas'a darbeler indirerek İran'ın bölgesel gücünü zayıflattı. Esad'a destek veren Rusya ve İran'ı kendi sorunlarıyla uğraşmak zorunda bıraktı. Ardından Rusya ile anlaşarak Esad'ın düşmesini sağladı. Ve 8 Aralık 2024'te cihatçı çeteler Şam'a girdiler; Suriye'de yeni bir dönem başladı...

Bu durum **en başta İsrail'e yaradı. İsrail Suriye'nin askeri üretim merkezlerini, hava üslerini, devlet binalarını, tapu müdürlüklerini**

bombalandı. 1967'de Golan Tepeleri'nin işgalinden sonra Suriye'nin yaklaşık yüzde 20'sini işgal etti.

İkinci olarak Türkiye'ye yaradı. Yıllarca radikal dinci çeteleri besleyen ve Suriye'nin belli bölgelerini işgal eden Türkiye, Suriye'deki “zaferi” kendi hanesine yazdı. Bir yandan burjuvaziye yeni kar alanlarının açılacağı iştahıyla ellerini ovuşturdular; bir yandan da Kürt halkının elde ettiği kazanımları yok etmenin çabasına girdiler.

Elbette **asıl olarak ABD'ye yaradı. ABD uzun yıllardan sonra ilk kez bir savaşı kazanmış oldu.** Ortadoğu'ya dönük planlarını yeniden devreye soktu. Baş hedefi olan İran'a savaş açtı. Kürtlerle işbirliğinden dolayı Türkiye ile yaşadığı sorunlara son verme zeminini yakaladı. Suriye'de HTŞ'yi kendi çıkarları doğrultusunda yönetmeye başladı. **Tom Barrack, Suriye'de kendileriyle işbirliği yapan bir yönetimin olduğunu ve SDG'ye ihtiyaçları kalmadığını söyledi.** 16 Haziran'da Erbil'de Kürdistan Bölgesel Yönetimi Başkanı Neçirvan Barzani ve SGD komutanı Mazlum Abdi ile gerçekleştirdiği üçlü görüşmede, Suriye Kürtlerinin geçici HTŞ yönetimine “entegrasyon” sürecinin yıl sonuna kadar tamamlanacağını söyledi.

Kısacası ABD, Türkiye gibi kendisine bağımlı bir gücü tamamen arkasına almak, İsrail'in bölgede güçlenmesini sağlamak, Suriye'de HTŞ iktidarını sağlamlaştırmak, toplamında Ortadoğu'da hakimiyet kurmak için SDG'nin feshini gerekli gördü.

Fesih karşılığında ne verildi?

SDG ile HTŞ arasında 10 Mart 2025 tarihinde imzalanan protokolde, Kürtlere bazı hakların verileceği taahhüt edilmişti. Bir buçuk yılın ardından bugün SDG'nin feshi karşılığında hangi hakların elde edildiği merak konusuydu. Bunun da yanıtı kısa sürede alındı.

Fesih açıklamasından üç gün sonra Suriye Cumhurbaşkanı El Şara, Mazlum Abdi'yi danışmanı olarak atadığını bildiren bir kararname yayınladı. **SDG'nin dışişlerinden sorumlu İlham Ahmed'in ise, Suriye parlamentosuna “Cumhurbaşkanı kotasından” milletvekili olarak atanacağı söylendi.** Bakan yardımcısı olma ihtimalinden de söz ediliyor. Daha önce de bir SDG komutanı Savunma Bakan Yardımcısı yapılmıştı.

Anadilde eğitime gelince; Suriye Eğitim Bakanı, 2026-2027 öğretim yılı müfredatında Kürtçe dersinin olacağını duyurdu. Arapça ve İngilizce dışında Kürtçe'nin de bir ders olarak haftanın 3 saati verileceği belirtildi; o da sadece “Kürtlerin yoğun yaşadığı bölgelerde”!.. **“Anadilde eğitim” söz konusu değil henüz. Kürtçenin “resmi dil” olarak kullanımı da...**

SDG bünyesindeki birlikler ve personel ise, üç tugay halinde Suriye ordusuna katılıyor; ancak komuta kademesi Suriye ordusundan olacak. Bazı SDG'li komutanlara ise, yeni askeri yapıda görevler veriliyor. Dolayısıyla **SDG komutanları, askerleri, silahları Suriye ordusu bünyesinde yeniden örgütleniyor.** Bu birliklerin Kürtlerin bulunduğu bölgede görev yapacağı, yani Suriye'nin Kuzeydoğu sınırında konumlanacağı söyleniyor.

Bu durum ABD'nin Suriye ordusuna entegre olmuş SDG'yi, -yanı sıra Irak ve

Türkiye’deki Kürtleri- İran savaşında kullanma ihtimalini arttırıyor. Zaten Ortadoğu’da “Kürt, Türk, Arap Birliği”nden dem vurulurken, Farslardan yani İran halkından hiç söz edilmemesi boşuna değil. Keza Türkiye’deki “süreç”te de PKK’nin bütün kol-larına silahsızlanma dayatılırken, İran’da PJAK’ın silahsızlanması gündeme gelmiyor. Aksine **Öcalan, PJAK’ın yeniden yapılanmasından, güçlendirilmesinden söz ediyor.** Bütün bunlar, Suriye’de ve Türkiye’deki gelişmelerin, ABD’nin İran savaşına hazırlığı, Ortadoğu’ya dönük planlarının sonuçları olduğunu gösteriyor.

Yeniden SDG’ye dönersek; “askeri entegrasyon” bir şekilde sağlanırken, idari-siyasi entegrasyonun nasıl sağlanacağı belirsizliğini koruyor. **“Tek devlet” vurgusu, Kürtlerin bulunduğu bölgedeki özerklikli kaldırıyor, Suriye devleti içinde erimeyi şart koşuyor.** Fakat bunun nasıl olacağı netleşmiş değil.

En önemli sorunlardan biri de Kürtlerin kadın ordusu YPJ’nin durumuydu. Dinci-gerici HTŞ yönetiminin, kadınları Suriye ordusu içine almayacağı belliydi. Onun için farklı bir formül bulundu. YPJ, Suriye İçişlerine bağlı güvenlik birimi, yani polis teşkilatı şeklinde çalışacak.

Görüldüğü üzere SDG’nin askeri olarak “entegrasyonu”na çözümler üretilmekle birlikte idari-siyasi yönetime dair belirsizlikler sürüyor. **Belirsizlik, sadece Kürt bölgesini kapsamıyor, Arap Alevilerin yoğun yaşadığı Tartus, Lazkiye ile Dürzilerin yaşadığı Süveyda bölgeleri için de geçerli. Diğer yandan HTŞ ile çatışan farklı dinci-gerici grupların “entegrasyonu” veya Türkiye’ye bağlı birliklerin durumu konuşulmuyor bile...**

Bütün bunlar, Suriye’de devlet otoritesinin sağlanabilmesinin hiç de kolay olmadığını ortaya koyuyor. Masa başında yapılan anlaşmaların “saha”ya ne kadar yansıtacağı, daha önemlisi Suriye halkının bunu

ne kadar kabullenip benimseyeceği soru işaretleriyle doludur.

Kesin olan, başta Suriye’deki Kürtler olmak üzere Kürt halkı bu durumu sindirebilmiş, benimsemiş değildir. **Suriye’den yapılan haberlerde, Kürt bölgesinde büyük bir hayal kırıklığı yaşandığını bildiriliyor. Keza “Rojava Devrimi” için birçok zorluğu göze alarak bölgeye giden, yardım ve destek sunan, kanını-canını veren binlerce kişi ve onların yakınları da büyük bir acı yaşıyor.**

Üstelik SDG’nin feshinin ardından, Türkiye’den Rojava’ya savaşmaya veya inşaaya gidenlerin akıbetlerinin ne olacağı orta yerde duruyor. “Türk vatandaş”ı olan iki bin kişiden söz ediliyor. Bunlardan bazıları’nın Irak’taki PKK kamplarına, bazılarının ise “çerçeve yasa” kapsamında Türkiye’ye döneceği belirtiliyor. Bugüne kadar dönenlerin çoğu sınırda yakalandı, işkence gördü, tutuklandı. “Çerçeve yasa” kapsamında dönecek olanlara da “pişmanlık” dayatılacağı bellidir.

Sonuç yerine

Mazlum Abdi, SDG’nin feshini açıkladığı konuşmasında *“bu adımın barış devrine geçişin başlangıcı olmasını”* dilemişti. SDG’nin feshinden kimlerin “memnun” olduğu ortada! Emperyalistlerden ve işbirlikçilerden arka arkaya gelen açıklamalar bunu net biçimde gösterdi.

Onları “memnun” eden bir gelişmenin, işçi ve emekçileri, ezilen halkları memnun etmesi mümkün müdür? Bu, eşyanın tabiatına aykırıdır! Sözü edilen “barış” da emperyalistlerle, işbirlikçilerle barıştır! Daha açık bir ifadeyle onların isteklerine boyuneğmek, teslim olmaktır. **Böyle bir “barış”ın halklara daha fazla zulüm, sömürü ve gözyaşı getireceğini öngörmek için kahin olmaya gerek yok!**

Esad rejimi yıkıldıktan sonra Suriye’de Kürtler elde ettikleri kazanımlarını adım adım kaybetti.

SDG’nin feshi bu gerileyişteki son noktadır! Kürt halkı başta olmak üzere halkların büyük umutlar beslediği Rojava Devrimi, tamamlanamadan yenildi, yok oldu! Ne yazık ki, bu sadece Kürtlerin yenilgisi olarak kalmıyor; onlara destek veren tüm devrimci-ilerici güçlerde moral bozukluğuna, güven erozyonuna yol açıyor. Daha önemlisi, emperyalizmle işbirliğinin ağır sonuçlarını, yine ezilen-sömürülen kesimler, halklar ödüyor.

Ama **gerçekte yenilen; aşiret ilişkilerini “komünalizm” diyerek pazarlayan tezler, “yeni paradigma” adı altında sınıfsal farkları yok sayan teoriler, Marksizm’i aştığını iddia eden “manifesto”lar, 1917 Devrimi’nden daha ileri gösterilen “kanton” tipi özerklik modelleridir.** Çıkarılması gereken en önemli ders de, emperyalizmle savaşılmadan ulusal kurtuluşun bile sağlanmayacağı, başka halklara saldırarak özgürlük elde edilemeyeceği gerçeğidir. **Bir diğer gerçek de, sosyalizmi hedeflemeyen, kapitalizm sınırlarını aşmayan hiçbir devrimin başarıya ulaşma şansının olmadığıdır.**

Sonuç olarak, ortaya atılan anti-ML safsatalar, boş hayaller, abartılı değerlendirmeler, bir kez daha gerçekler karşısında tuzla buz olmuştur. Diğer yandan Suriye’de ve Ortadoğu’da sular durulmuş, her şey bitmiş değildir! Emperyalizm ve emperyalist savaş sürdüğü müddetçe, ona karşı isyanların, ayaklanmaların, devrimlerin patlak vermesi kaçınılmaz!

Yaşamın bir kez daha kanıtlandığı ML bilimiyle günümüzü doğru tahlil etmek, UKKTH’nı koşulsuz savunmaya devam etmek, halklar arasında birliği esas alan sosyalizm perspektifiyle devrimi örgütlemek; halen günümüzün somut, acil, yakıcı görevi olarak durmaktadır.

31 Ağustos 2026 tarihinde internet sitemizde yayınlandı.

Tekellerin yeni yağma alanı; Suriye

SDG’nin fesih ilanından bir gün önce, ABD Hazine Bakanlığı Suriye’yi “terörist ülkeler” listesinden çıkardığını açıkladı. ABD Hazine Bakanı Bessent, *“Bu adım Suriye’de siyasi ve ekonomik istikrarı artıracak ek yatırımların önünü açacaktır”* açıklamasını yaptı. ABD Dışişleri Bakanı Rubio ise, bu adımla *“Suriye’de refaha giden yolun açılacağını”* belirtti ve *“Suriye’deki özel sektör yatırımlarının önündeki son büyük engelleri de kaldırdığını, Suriye’nin ekonomik toparlanması ve uluslararası sistemle entegrasyonunun önünü açtığını”* söyledi.

Suriye’nin işbirlikçi yönetimi de, bu karardan dolayı Trump’a teşekkür etti. El Şara, tam bir uşağa yaraşır şekilde efendisini övdü ve tekellere davetiye çıkardı: *“Suriye bugün üzerinden kara bir lekeyi atıyor, acı geçmişinin bir sayfasını kendi elleriyle yırtıp atıyor ve kalkınma, imar ve inşa alanına doğru yelken açıyor...”*

Başta ABD’li tekeller olmak üzere **emperyalist tekeller, savaştan yeni çıkmış, yanmış-yıkılmış Suriye’yi yeni yağma, talan ve kar alanı olarak görüyorlar.** Aylar öncesinden bu yönde hazırlıklar yapıldı bile. İşbirlikçi Suriye yönetimi de onları büyük bir gönüllülükle davet ediyor.

Suriye Yatırım Kurumu Başkanı Talal el Hilali Ağustos 2025’te yaptığı konuşmada, emperyalist tekellere şöyle sesleniyor: *“Suriye, yatırımcılara açık ve parlak bir gelecek inşa etme kararlılığındadır. Bugün 12 stratejik yatırım projesini ilan ediyoruz bu projelerin toplam değeri 14 milyar ABD dolarıdır.”*

Tıpkı Emekçi’nin türküsündeki gibi; *“Bizde satılık bir yurt var, kim verecek çok para”* diyorlar.

Sadece emperyalist tekeller değil, **Türkiye’deki işbirlikçi tekелci burjuvazi de sıraya girmiş durumda.** Zaten “süreç”in başladığı tarihte, 29 Aralık 2024’te

yeniden “GAP Planı” için Urfa’da bir toplantı gerçekleştirmişlerdi. Toplantının ev sahipliğini yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, *“Suriye’deki gelişmeler özellikle sınır bölgesindeki illerimiz için önemli ekonomik işbirliği fırsatlarına işaret ediyor”* demişti. 9 ilde 20 yeni organize sanayi bölgesi kuracaklarını, 750 bin kişiye istihdam sağlanacağını müjdelemişti!

Bugüne dek 247 şirket Suriye’ye yatırım için başvuru yapmış! Waikiki, Halep’e bağlı El Rai kasabasında bir fabrika kurmuş bile. Şimdi 150 işçinin çalıştığını, yakında bu sayının 1000’e çıkacağını söylüyorlar. Niye çıkmasını ki? **Suriye’de işgücü, Türkiye’den daha ucuz!** Türkiye’de asgari ücret 585 dolar civarında iken, Suriye’de 115 dolara işçi çalıştırıyorlar!

Kalyon ve Cengiz Holding ile Katarlı UCC ve ABD’li Power International tekelleri, Suriye Enerji Bakanlığı ile Mayıs 2025’te 7 milyar dolarlık enerji anlaşması yaptı. Sadece enerji ile sınırlı olmayan, Şam Havalimanı ve bazı altyapı tesislerini içeren bir anlaşma olduğunu duyurdular.

Türkiye Enerji Bakanı, *“fosfat üretimi ve sahaların geliştirilmesinin yanı sıra limana kadar uzanacak demiryolu inşasını da içeren bir projesini hayata geçmesi için Suriye ile mutabakat zaptı imzaladık”* diyor.

DEM Parti yetkilileri de Mazlum Abdi ve İlham Ahmed’in, Şam’ın simgesi Kas-
yun Tepesi’nde çektiği fotoğrafı gösterip *“kalıcı barışı sağlayacak şey budur”* diyor. Parti Sözcüsü, Abdi ve Ahmet’in Türkiye’ye davet edilmesini istiyor. **Eli kanlı katiller tarafından muhatap alınmayı, Saray’larda fotoğraf çekirtmeyi “başarı” addedip, adına “barış” diyorlar!**

Yukarıdaki tablo, kimin “barış”ı olduğunu, bu durumdan kimlerin “memnun” kaldığını ve kimlerin kazançlı çıktığını çok net biçimde ortaya koymuyor mu?

İşçi direnişlerinde AÇLIK GREVLERİ ÜZERİNE...

Son dönemde yaşanan işçi direnişlerinde, fiili eylemlerin yanı sıra, açlık grevleri de ek bir eylem biçimi olarak görünmeye başladı. Madenciler, öğretmenler, İBB-Ağaç Aş çalışanları gibi işçi direnişlerinde, sokak eylemleri sürerken açlık grevine başlandığı duyuruldu.

Öncelikle şunu söyleyelim: **Açlık grevi asıl olarak cezaevi koşullarına özgü bir eylemdir; dışarıda yapılması pek tercih edilmemelidir.** Bunun birçok nedeni vardır.

Birincisi, tutsakların cezaevinde yapabilecekleri eylemler sınırlıdır. Cezaevlerinin koşullarına ve yaşanan saldırının boyutuna göre, slogan atmak, kapı dövmek, görüşe çıkmamak, ayakkabı giymemek, karavana almamak, sayımda ayağa kalkmamak vb. yaygın kullanılan eylem biçimleridir. Elbette bunların etki gücü, saldırının boyutuna, eylemin yaygınlığına, dışarıda kamuoyu oluşturmaya vb. bağlı olarak değişir.

Süresiz açlık grevi ve ölüm orucu gibi eylemler ise, genellikle diğer eylemler yetersiz kaldığında gündeme gelir. **Tutsağın elindeki en büyük silahı kendi bedenidir; devletin saldırısının büyüklüğüne karşılık, tutsak da en etkili silahı olan bedenini ileri sürer.** Açlığa yatar, ölümünü bir eyleme çevirir. Hapishanede, dört duvar arasında kimi zaman gardiyanlar dışında sesini duyabilecek hiç kimse yoktur; açlık grevi-ölüm orucu eylemi, onun dışarıya sesini duyurma biçimine dönüşür.

Dışarıda ise, sayısız ve sınırsız eylem biçimleri söz konusudur. Kapalı mekanlarda ya da sokakta, birçok eylem yapılabilir. Eskiye bir eylem biçiminin yerine, yeni biçimler kullanılabilir. Kamuoyu oluşturma, yaşanan sorunu-hak gaspını anlatmanın, kitle örgütlerini ve kitleleri harekete geçirmenin değişik biçimleri bulunabilir. Ve hepsinden önemlisi, işçilerin en etkili eylemi, üretimden gelen gücünü, yani grev silahını kullanmaktır.

İkincisi, açlık grevi pasif bir eylem biçimidir. Özellikle kısa süreli açlık grevlerinin, somut bir kazanım hedeflemekten daha çok, propagandif etkisi vardır. “3 günlük dönüşümlü açlık grevleri” cezaevlerinde en çok kullanılan açlık grevi biçimidir ve “hak almak”tan daha çok “protesto” için kullanılır. **Cezaevi dışında, bu kadar pasif bir biçimi kullanmak doğru değildir.**

Üçüncüsü, açlık grevleri genel olarak uzun soluklu ve görüldüğünden daha zorlu eylemlerdir. Greve başlayanların ezici çoğunluğu, özellikle ilk günlerde ağır sağlık sorunları (kusma, baygınlık vb) yaşarlar, ama bu, devlet nezdinde bir bedensel tahribat olarak görülmez. Kazanım elde etmek için, genellikle bedensel tahribatın başlaması gerekir; bunun da süresi, zannedilenden daha uzundur. Ülkemizdeki ölüm orucu deneyimleri bu konuda bir fikir vermektedir.

1984 ve 1996’da yapılan ölüm oruçlarında 50’li

Açlık grevi dışarıdaki mücadelenin eylem biçimi değildir. İşçi eylemlerinde, kitle direnişlerinde sokağın gücü harekete geçirilmelidir. Ancak yine de yapılmak isteniyorsa, kurallara uygun biçimde yapılmalıdır.

günlere gelinceye kadar kilo kaybı dışında somut bir bedensel tahribattan söz edilemez. Bu nedenle söz konusu ölüm orucu eylemleri, 45 gün tüm kitlenin katıldığı, sonrasında ekiplerin devam ettiği biçimde gerçekleştirildi; 60 gün sonrası ise ölüm sınırı olarak belirlendi.

2000’de başlayan ölüm orucu eyleminde ise, ölüm sınırı artık 200-300 günlere ulaştı. Su, şeker ve tuz kullanımının daha bilinçli hale getirilmesi, limon ve nane gibi ek bazı unsurların “grev menüsü”ne eklenmesi, günlük fiziksel faaliyetin kontrol altına alınması gibi unsurlar, yüzlerce gün boyunca sürdürülebilir bir eylem ortaya çıkardı.

Cezaevindeki insanın zamanı çok, yatacağı süre uzundur; bu nedenle böylesine uzun soluklu bir eylemi yürütmesi mümkündür. Dışarıda ise, eylemlerin “acelesi” vardır. Ücret alacakları, işe iade, atanma gibi taleplerle yürütülen eylemlerde, işçilerin bu kadar sabrı-tahammülü yoktur, olmalıdır. Olabildiğince kısa süre içinde kazanım elde etmesi, evine-işine dönmesi gerekir. Üstelik **sokak eylemleri ile açlık grevi birlikte yürütüldüğünde, açlık grevi insanları zayıf düşürür ve sokak eylemlerini yürütemeyecek noktaya getirir.** Bu koşullarda, açlık grevi gibi uzun soluklu ve enerjiyi düşüren bir eyleme başvurulacağına, sokağın olanaklarını daha etkin kullanan ve daha hızlı kazanım sağlayacak eylem biçimleri tercih edilmelidir.

Dördüncüsü, açlık grevi, demagojiye, yozlaşmaya, devletin karalama kampanyasına en açık eylem biçimidir. Devletin “bakmayın açlık grevi dediklerine, gizli gizli yiyorlar” söylemi, bir açlık grevinin en büyük düşmanıdır. Bu nedenle, **eğer açlık grevi kararı alınıyorsa, kuralları çok net olarak belirlenmeli, bu kurallar kamuoyuna açıklanmalı ve çok büyük titizlikle onlara uyulmalıdır.** Kimlerin açlık grevine katılacağı (net isim listesi, değişme varsa günlük olarak bu listenin yenilenmesi), kaç gün yapacağı (kazanıncaya kadar mı, dönüşümlü mü), açlık grevi sırasında hangi gıdaları alacağı (tuz, şeker, su, çay, limon ve isteyenlere sigara, en standart listedir)

kesin bir çerçeve belirlenmeli ve kamuoyuna açıklanmalıdır.

Cezaevlerinde açlık grevi yaparken, genel bir yöntem olarak koğuştaki tüm yiyeceklerin kapının dışına çıkarılması, karavana alınmaması ve açlık grevi listesi dışında kantine herhangi bir gıda yazılmaması gibi yöntemler kullanılır. Açlık grevi yapanların ve yapmayanların listesi idareye verilir; eylem sırasında açlık grevini bırakan olursa, onun adı da ayrıca bildirilir. Çünkü **devlet, “gizli gizli yiyorlar” demagojisini çok sever, çok rahat kullanır. Ölümler geciktikçe, devletin demagojisinin etkisi artar; eylemin inandırıcılığı zayıflar.**

Cezaevinde yapılan açlık grevinde, gıdaya erişim olanağı olmadığı ve bunun tutanaklar veya belgelerle kanıtlanması mümkün olduğu için bu demagojiyi boşa çıkarmak kolaydır. Ancak dışarıdaki eylemlerde, açlık grevinde olanların yalnız bırakılmaması, herhangi bir yiyecek ile temas etmemesinin garanti altına alınması, özel bir önem taşımaktadır. Çünkü dışarıda her yerde var olan kameralar nedeniyle, açlık grevi yapılmadığının, ya da ihlal edildiğinin kanıtlanması, bu fotoğrafların basına verilmesi ve karalama kampanyasının yürütülmesi çok kolaydır.

Bir tarafta canını dişine takmış insanlar talepleri için direnirken ve bu direniş kamuoyunun desteğini almaya başlamışken, açlık grevinde olduğunu söyleyen ama yemek yiyen eylemcilerin fotoğraflarının yayınlanması, eylemin meşruiyetini de, eylemcilerin inandırıcılığını da çok hızlı darbeler.

Zaten genel bir kural olarak, açlık grevindekilerin yalnız kalmaması gerekir. Bir mekan belirlenir, gece-gündüz orada kalınır. Eyleme beraber gidilir, eylemden beraber dönülür; bireysel ya da grupsal ayrılmalara, otele ya da başka mekana gidip yatmaya izin verilmez.

Beşincisi, açlık grevi sürerken hastaneye gidişler oldukça netameli bir konudur. Özellikle grevin ilk günlerinde fenalaşan kişilerin hastaneye kaldırılmasındaki amaç, “tespit ve resmiyet” oluşturmaktır. Grevcilerin kötüleştiğinin kayıtlara geçmesi, açlık grevinin avantajıdır. **Tutanak tutulduktan sonra “tedavi kabul etmiyorum” diyerek geri dönmek gerekir.** Ancak hastanede tıbbi müdahaleyi kabul etmek, serum taktırmak, iğne, ilaç kabul etmek, açlık grevini bırakmak, hatta grev kırıcılık yapmak anlamına gelir. **Hem serum taktırıp, hem de “açlık grevine devam ediyorum” denilmez.**

Sonuçta, açlık grevi dışarıdaki mücadelenin eylem biçimi değildir. İşçi eylemlerinde, kitle direnişlerinde sokağın gücü harekete geçirilmelidir.

Ancak yine de yapılmak isteniyorsa, açlık grevi sulandırılmamalı, devletin bugün olmasa da yarın mutlaka kullanacağı açıklar verilmemeli, açlık grevi kurallarına uygun biçimde yürütülmelidir.

Mülakat Mağduru Öğretmenler ne kazandı?

2023 KPSS sınavında Türkiye derecesi yapan ve mülakatlarda puanları düşürülen 1611 mülakat mağduru öğretmenin mücadelesi, devleti geri adım atmak ve belli sözler vermek zorunda bıraktı. Bunların tutulup tutulmayacağı henüz belli değil. Ancak bu açıklamanın yapılması da direnişin ve yaratılan kamuoyu baskısının bir sonucuydu.

1611 mülakat mağduru öğretmen iki senedir atanma hakları için mücadelesine devam ediyor. İki sene önce ilk eylemlerini İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü önünde yapan öğretmenler, sonrasında İstanbul ve Ankara başta olmak üzere illerde eylemlerine devam ettiler.

Özellikle Ankara'da Milli Eğitim Bakanlığı önündeki eylemlerinde biber gazına maruz kaldılar, işkence gördüler, gözaltına alındılar ancak atanma haklarından vazgeçemediler.

2026 Haziran ayında mücadelelerini Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası'yla sürdürme kararı aldılar ve 14 Haziran'da başlayan eylem sürecinde açlık grevine başladılar. NATO eylem yasaklarının başlamasıyla açlık grevine ve Ankara'daki eylem sürecine ara verdiler. NATO yasaklarının bitmesiyle Ankara'daki merkezi eylem sürecinin ikinci ayağına başladılar. Bu süreci bitirirken, olumlu sayılabilecek bir gelişme oldu.

Eğitim Bir Sen Genel Sekreteri Talat Yavuz, 1611 mülakat mağduru öğretmen için AKP hükümetinin "çözüm" olarak ileri sürdüğü formülü duyurdu. Yapılan açıklamaya göre öğretmenler PİKTES kontenjanına alınacak ve 3 ay sonra atamaları gerçekleştirilecek. Talat Yavuz bu açıklamayı yaptı; ancak **bu vaade ilişkin devletin bir açıklaması ya da mülakat mağduru öğretmenlere yapılan yazılı-resmi bir bildirim yok.** Süreç bu haliyle birçok belirsizlik içeriyor.

PİKTES Nedir?

PİKTES'in açılımı "Türk Eğitim Sisteminde Çocuklar İçin Kapsayıcı Eğitimin Desteklenmesi Projesi". Proje ilk döneminde "Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi" olarak biliniyordu. PİKTES'in bütçesi Avrupa Birliği fonları tarafından sağlanıyor.

Özet olarak PİKTES; Suriye Savaşı sebebiyle göçler başladığında, bu **mültecilerin Türkiye'de kalması, Avrupa'ya gitmeye çalışmaması için Avrupa Birliği'nin fonladığı bir proje.** Proje kapsamında, bir okulda ne kadar çok yabancı uyruklu çocuk varsa, o okula aktarılan fon da o kadar fazla oluyor. Proje, yabancı uyruklu ailelere maddi desteği de içeriyor.

PİKTES için iller belirleniyor; öğretmenler proje kapsamında dönemlik olarak ve sözleşmeli öğretmen statüsünde çalıştırılıyor. **PİKTES kapsamında çalışan öğretmenler kamudaki öğretmenlerle aynı maaşı almıyor.** Dönem bittiğinde proje de bitiyor.

Mülakat Mağdurlarını neden PİKTES kapsamına alınıyor?

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu konuda resmi bir açıklaması yok. 1611 mülakat mağduru öğretmenin verdiği mücadele ve artan kamuoyu baskısı, bir "çözüm" üretmeyi zorunlu kıldı. Ancak onların mücadelesi kazanım getirdiği koşulda, bu başka mülakat mağdurlarına da emsal oluşturacak; direnişler artacak. 1611 öğretmenin direnerek kazanması, AKP'nin mülakat sisteminde ciddi bir gedik açacak. Bu nedenle "ara formül" dedikleri PİKTES öne çıkartılıyor.

Yandaş eğitim sendikaları, yaptıkları açıklamalarda mülakat mağduru öğretmenlerin PİKTES kapsamına alınmasını ve 3 ay sonra atamalarının yapılmasını **"3 ay sonra PİKTES kapsamında çalışan diğer öğretmenlerin de atanacağını, iki sorunun beraber çözüldüğünü"** söyleyerek aklıyor.

1611 mülakat mağduru öğretmen için PİKTES başvuruları açıldı. Ancak **PİKTES'in de kendi içinde çok fazla belirsizliği ve yarattığı sorun-mağduriyet ve hak gaspı var.**

En başta **PİKTES başvurularının sadece iki kent için açılmış olması büyük bir sorun.** İstanbul ve Urfa seçenekleri var. Bu iki il PİKTES kapsamında en çok boşluk olan iller. 1611 öğretmen sadece bu iki ilden birini tercih edebiliyor. Öğretmenler bu iki kente başvuru yaptıklarında, barınma sorunu başta olmak üzere pek çok sorunla karşı karşıya kalacaklar. Öğretmenler genel olarak atamalarla ilgili baştan tercih yapabiliyorlar; PİKTES'te iki kent sınırlaması bu hakkı ortadan kaldırıyor. Keza öğretmenler, atamaları yapıldığında, söz konusu kente, yerleşmek üzere gidiyor, buna göre kalacak yer-kira vb sorunlarını başta çözüyorlar. Ancak PİKTES için, 3 ay sonra ne olacağı; PİKTES bittikten kaç ay sonra atamasının yapılacağı ve hangi kente gönderileceği belirsiz bir tabloda, kiraya çıkmak ya da kalacak yer ayarlamaya çalışmak çok büyük bir maddi yük getiriyor.

PİKTES başvuruları belirli bir süre için açıldı, bu süre içinde başvuruyu yapmak gerekiyor. Mesela şu an askerde olan bir mülakat mağduru öğretmen, hak kazanmış olmasına rağmen başvuru yapamıyor.

PİKTES başvurusu hakkı, sadece 2023 KPSS'ye girmiş olan mülakat mağdurları için açıldı. Ancak 2023'te girip mülakat mağduru olan öğretmenlerin bir kısmı, 2024

ve 2025 yıllarında yeniden KPSS'ye girdiler. Sistem bu kesimi başvuru kapsamına almıyor; sadece 2023'te sınava giren, sonrasındaki yıllarda KPSS'ye girmeyenlere kapı açıyor.

1611 mülakat mağdurunun iki yıldan fazla süren bir mağduriyeti ve mücadelesi var.

2023'te atanması gereken bu öğretmenlerin, geriye dönük haklarına dair de bir açıklama yok.

Tüm bunların yanında mülakat mağduru öğretmenler geçici işçi statüsünde başvuru yapabiliyor PİKTES'e. Devletin kadrolu atama ile ilgili resmi bir açıklaması yok proje kapsamında.

Söz konusu öğretmenlerin yaşadığı hak gaspı, diğer tüm mülakat mağduru öğretmenlerden farklı olarak, ispatlı-kanlı bir biçimde yaşandı ve açtıkları mahkemeleri kazandılar. Ancak buna rağmen atamaları yapılmadı.

Tam da bu nedenle, **gerçek kazanım, bu öğretmenlerin atamalarının, hiçbir ara formüle ihtiyaç duyulmadan, derhal yapılması ve geriye dönük haklarının iade edilmesidir.**

1611 mülakat mağduru öğretmen için yapılan açıklama, direnişin zorladığı bir ileri adımdır; ancak somut bir kazanım olarak görmek için erkendir.

Bu haliyle yapılanlar belirsizliğin, hak gaspının ve emek sömürsünün devamından başka bir şey değildir.

Devletin resmi açıklamasının bile olmadığı bir söze güvenilmemelidir. Yandaş bir sendikanın genel sekreterinin sözüyle hareket edilmemeli, tam atama hakkı için mücadele yükseltilmelidir.

DSB'li bir eğitim emekçisi

Limter-iş yöneticileri 200 gündür tutuklu

Şubat ayında ESP'ye yapılan polis baskınlarında tutuklanan Limter-iş yöneticisi ve işçilerin serbest bırakılması için eylem yapıldı. Tutuklamaların 200. günü olan 20 Ağustos'ta, Kadıköy'de Süreyya Operası önünde saat 19'da yapılan eylemde "Tutuklu sendikacılara özgürlük", "Direne direne kazanacağız", "Yaşasın örgütlü mücadelemiz", "Gözaltılar, tutuklamalar, baskılar bizleri yıldıramaz" sloganları atıldı. Eylemde Limter-iş, direnişte olan Dev Turizm-iş üyesi Melek Hotel işçileri ve Birleşik Metal-iş adına konuşmalar yapıldı. Konuşmalarda sendikacıların serbest bırakılması istendi.

Biltes'te direniş sürüyor

Biltes Koleji'nde alacakları için direnen emekçiler adına Öğretmen Sendikası ile patron arasında bir görüşme yapıldı. Emekçilerin de onaylaması üzerine, alacaklara ilişkin bir ödeme planında anlaşmaya varıldı.

Biltes Koleji Sadabad ve Göktürk kampüsleriyle Göktürk Doğa Koleji geçtiğimiz Temmuz ayına kadar Ahmet Can Uysal'ındı. Ahmet Can Uysal, Nişantaşı Üniversitesi patronu ve MHP Milletvekili Levent Uysal'ın kardeşi.

Ahmet Can Uysal Temmuz ayında okulları devretti. Daha doğrusu batırdığı ve yurtdışına kaçtığı iddia ediliyor. Veliler adına senet yapıp, bu senetlerle kredi çektiği de söylentiler arasında.

Okullar Temmuz ayında Bakırköy Kent Eğitim Koleji patronu Atilla Altuntaş'a devredildi. Ancak resmiyette Atilla Altuntaş'ın ismi geçmiyor. Kağıt üzerinde Adana'dan Serkan Tekin isimli bir şahsa devredilmiş gözüküyor.

Okulun devredilmesiyle birlikte, 120 emekçiyle önümüzdeki sene için sözleşme imzalanmadı. Sözleşmesi yenilenmeyenler arasında öğretmenler, idari personel, temizlik ve kat görevlileri, yemekhane çalışanları ve servis şoförleri var.

İşten çıkartılan 120 emekçi Mayıs ayından beri maaş alamıyor. Sene içerisinde maaşlarından BES kesintisi adı altında kesinti yapılıyor; ancak bu kesintiler sigorta sisteminde gözüküyor. Öğretmenlerin ek ders ücretleri ödenmiyor, kırtasiye ödenekleri öğretmenlere verilmiyor.

Emekçiler defalarca iletişime geçmeye çalıştı okul yönetimiyle ücretler konusunda. Okul devam ederken sürekli *"Bu hafta ödenecek"* diye geçirtilirdiler. Okul dönemi bittikten sonra ise okul yönetimi bütün iletişimi kesti.

Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası'yla iletişime geçen Biltes Koleji emekçileri, Ağustos ayında eylem kararı aldı.

Öğretmen Sendikası temsilcileri olarak okul yönetimine, eski ve yeni patronlara ulaşmaya çalıştık. Bir dönüş alamadık. Sadabad Kampüsü önündeki eylemin duyurusunu yaptıktan sonra okulun genel kurul temsilcisi bize ulaştı. *"Eylemi iptal etmemizi"* istedi, *"patronlara ulaşacağını ve dönüş yapacağını"* söyledi. Ödemelerin gün içinde yapılmasını gerektiğini söyledik. İkinci konuşmamızda ödemeler için bir gün de vermedi. *"Alacaklar için arabuluculuk sözleşmesi imzalanacağını"* söyledi. Yine ödemelerin gün içinde yapılması gerektiğini söyledik. Son konuşmamızda ise yine eylemin iptal edilmesini istedi; ödemelerin cuma günü yapılacağını söyledi. Ortada somut bir durum olmadığı için, eylem programımızı

kararlaştırdığımız biçimde yürüttük.

Bu şartlar altında Biltes Koleji emekçilerinin eylem süreci başladı. **İlk eylem Biltes Koleji Sadabad Kampüsü önünde yapıldı. Eyleme tüm birimlerden emekçiler katıldı.**

İkinci eylem Biltes Koleji Göktürk Kampüsü önünde yapıldı. Bu eyleme katılım ilkinde göre çok daha yoğun. Okul emekçilerine ek olarak, velilerin yoğun katılımı oldu. Göktürk Kampüsü önündeki eylemin olduğu gün okul yönetimi veliler ve öğrenciler için film gösterimi yapacaktı. Velilerin ve emekçilerin yoğun tepkisi sonucunda, film gösterimi iptal edildi. Bu eylemde, yaşanan hukuksuzluklar ve emek gaspı hal-ka duyuruldu. Okul yönetimine görüşme çağrısı yapıldı.

Ertesi gün kurum vekili avukat bizimle iletişime geçti ve arabuluculuk sözleşmesine ikna etmeye çalıştı. Ödeme yapılmadan arabuluculuk sözleşmesine imza atmayacağımızı söyledik ve yeni patronla toplantı talep ettik. Talebimiz kabul edildi.

Toplantıda talebimiz netti. Arabuluculuk sözleşmesini mantıklı bulduğumuzu ancak öncesinde arkadaşlarımızın ödeme alması gerektiğini söyledik.

Kurum temsilcisi ise 2027 Şubat ayında ödenmeye başlayacak ve 2027 yaz aylarında bitecek bir arabuluculuk sözleşmesini önerdi.

Talebimizde direttik. Görüşme sonunda şu anlaşmaya vardık:

En geç 1 Eylül'de ilk ödeme yapılacak. İlk ödeme sonrasında arabuluculuk sözleşmesi için kurum bir liste gönderecek. Listeyi tüm emekçilerin alacakları dahil olacak şekilde biz düzenleyeceğiz. Arabuluculuk sözleşmesi imzalanacak ve tazminatlar dahil tüm ödemeler Şubat ayı son taksit olacak şekilde aylara bölünecek, Şubat ayı itibarıyla tüm ödemeler bitmiş olacak. Biltes Göktürk, Biltes Sadabad ve Göktürk Doğa Okulları'nda çalışan tüm mağdur emekçileri kapsayan bu anlaşma, onların onayı alınarak yapıldı.

İşten çıkarılan 120 arkadaşımız, 4 Eylül itibarıyla ilk ödemesini aldı. Önümüzdeki günlerde kurum temsilcileriyle bir arabuluculuk sözleşmesi imzalanacak ve tazminatlar dahil tüm alacaklar Şubat ayı itibarıyla tamamlanmış olacak. Bu süreçte de karşı tarafla iletişim halinde olacağız ve ödemeleri denetleyeceğiz.

Yaşasın eğitim mücadelemiz, yaşasın öğretmen sendikamız.

DSB'li bir eğitim emekçisi

Enerji işçileriyle dayanışma eylemi

Sendikanın tanınması ve ödenmeyen ücretleri için **Ankara'ya yürüyen Yunus Emre Termik Santrali işçilerinin yürüyüşü 2. gününde polis tarafından durduruldu.** İşçiler darp edildi, iki işçi yaralandı. Yaralı işçilerden birinin kaburgasının kırıldığı öğrenildi. **Enerji-sen Genel Başkanı Süleyman Keskin ve Genel Sekreteri Emin Atsız gözaltına alındı.**

Saldırının ardından 22 Temmuz tarihinde İstanbul ve Ankara'da enerji işçileriyle dayanışma eylemi yapıldı. İstanbul Kadıköy'de yapılan eylemde, içinde PDD'nin de bulunduğu kurumlar saldırıya tepki gösterdi ve şu talepler sıralandı: Gözaltına alınan sendika yöneticileri serbest bırakılmalı, saldırı sırasında iki işçinin yaralanmasına neden olan olay bütün yönleriyle açığa kavuşturulmalı, yaralanan işçilerin sağlık durumları yakından takip edilmeli, Yunus Emre Termik Santrali işçilerinin üç aydır ödenmeyen ücretleri bütün haklarıyla birlikte derhal ödenmeli, işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği eksikleri derhal giderilmeli, işçilerin yaşamını ve sağlığını koruyacak bütün önlemler eksiksiz alınmalı, toplu sözleşme yetkisi kazanmış sendikanın iradesine saygı gösterilmeli ve TİS görüşmeleri hiçbir oyalamaya başvurulmadan derhal başlatılmalı, işçilerin Ankara yürüyüşünün ve hak mücadelesinin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Eylemde Bağımsız Maden-iş ve mücadeleciler sendikalar adına da konuşmalar yapıldı; enerji işçileriyle dayanışma içinde oldukları, işçilerin haklarının verilmesi, gözaltıların serbest bırakılması istendi.

Yıldızlar SSS Holding'e bağlı Doruk Madencilik bünyesinde, Eskişehir'in Mihalicçık ilçesinde bulunan **Yunus Emre Termik Santrali'nde çalışan işçiler, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve verilmeyen hakları için DİSK'e bağlı Devrimci Enerji İşçileri Sendikasında örgütlendiler.** Sendika yetki almasına rağmen patron sendikayı tanımadığı gibi, işçilerin üç aydır ücretleri verilmiyor. İşçiler haklarını almak için 21 Temmuz günü Ankara'nın Beypazarı ilçesinden, Yıldızlar SSS Holding'in bulunduğu Çankaya ilçesine yürüyüş başlatmıştı.

Yürüyüşe yapılan saldırı ve gözaltının ardından işçiler Beypazarı çıkışında bir akaryakıt istasyonunda direniş nöbeti başlattı. İşçilerin kararlılığı üzerine patron, direnişin 3. gününde, işçilerin birikmiş alacaklarının önemli bir kısmını doğrudan hesaplarına yatırdı, kalan alacaklar için ise bir protokol imzalandı. Gözaltına alınan sendikacıların da serbest bırakılmasıyla işçiler zafer kazandıklarını duyurdular.

İTA Okulları emekçileri hakları için direniyor

İTA Okulları'nda çalışan eğitim emekçileri 2 senedir düzensiz ödenen ücretleri ve son 2 aydır da ücret almamaları sebebiyle, 10 Ağustos'ta ve 31 Ağustos'ta okulun önünde basın açıklaması gerçekleştirdi.

Öğretmen Sendikası temsilcileri olarak 4 Ağustos Salı günü İtalyan Okulları patronu Köksal Yavuz ve avukatı ile bir görüşme gerçekleştirdik. Görüşmede 2 aydır ödenmeyen ücretlerin ve gecikmelerden kaynaklı oluşan farkların ödenmesini talep ettik.

Patron Köksal Yavuz "Ücretlerin en kısa zamanda ödeneceğini, önümüzdeki dönem için muhteşem önlemler aldığını, bir daha asla böyle bir sorun yaşanmayacağı, okulun kasasına cebinden milyonlar koyduğunu" söyledi. Kendisinden yazılı bir taahhüt istedik. Bu isteğimizi "Belge yayılır, rakiplerim kuyumu kazar" bahanesiyle kabul etmedi. Ancak sözel olarak **Haziran ayı ücretlerinin en geç 7 Ağustos'ta, Temmuz ayı ücretlerinin en geç 15 Ağustos'ta, gecikmelerden kaynaklı farkların da Ağustos ayı sonunda ödeneceğini iletti ve söz verdi.**

6 Ağustos günü arkadaşlarımızın ücretleri yatmaya başladı. Ancak herkesin ücreti yatmadı. 7 Ağustos günü patronu aradık ve ücretleri 17.00'a kadar yatırması gerektiğini, aksi takdirde eylem kararı alacağımızı söyledik. Kendisi banka hesabında bloke olduğu gerekçesiyle ödemeyi yapamadığını söyledi. Bu şartlar altında 10 Ağustos günü okul önünde eylem kararı aldık.

Eylem kararı duyulunca, 10 Ağustos günü de bir kısım arkadaşımızın Haziran ayı ücretleri yattı. Ancak tüm ücretler tamamlanmadı. Bu nedenle eylem kararımızı hayata geçirdik; aynı gün saat 17:00'da okulun önünde basın açıklaması gerçekleştirdik. **Basın açıklamasında ödemelerin bir an önce yapılmasını, aksi takdirde öğretmenlerin ve velilerin kuruma baskısının devam edeceğini vurguladık.**

Özel okullarda yaşanan emek sömürsünün İTA Okulları'na özgü olmadığını, hemen hemen her okulda aynı şeylerin yaşandığını, Milli Eğitim Bakanlığı'nın da patronlarla birlikte bu tablodan sorumlu olduğunu yineledik.

Basın açıklamamıza desteğe gelen veliler oldu. Gelemeyenler sınıf sınıf ortak metin yazıp okul idaresine iletiler ve öğretmenlerin emeğinin gasbedilmemesini istediler.

İTA Okulları emekçilerinin Haziran ayı maaşları 15 Ağustos itibarıyla tamamlandı. Oysa 15 Ağustos patron Köksal Yavuz'un Temmuz ayı ücretleri için verdiği tarihi. 15 Ağustos'tan 31 Ağustos'a kadar olan sürede velilerin okulu araması ve emekçilerin ücretlerini yatırılması talepleri devam etti. Bir kısım arkadaşımızın Temmuz ayı maaşları 25 Ağustos'a kadar yattı ancak hepsi tamamlanmadı. Bu şartlar altında ikinci bir eylem kararı aldık.

31 Ağustos'ta eylemimiz saat 17.00'da oldu. Eylemden 2 saat önce Temmuz ayı maaşları tamamlandı. Patronun o gün okulda bulunan eğitim emekçilerini tek tek görüşmeye çağırıp "Maaşlarınızı yatırdım, bugün eyleme katılmayın" dediğini öğrendik.

Eylem verilen sözlerdeki gecikmeler ve farkların yatırılması için yapıldı. Patron Köksal Yavuz'a ve okul yönetimine, gecikmelerden kaynaklı farklar yatırılmadığı takdirde eylemlerin devam edeceğini duyurduk.

Patronla yaptığımız görüşmenin çarpıcı kısımlarından biri şuydu: Kendisi laf arasında emekçileri kastederek "Ben olmazsam siz olmazsınız" dedi. Yanlış tabii ki. Ancak patronların sınıf tavrının netliği gösteren bir cümle. **Bütün patronlar, işçilere "Ekmeğinizi ben veriyorum" diye yaklaşıyor ve işçilerin de kendisine minnet duymasını istiyor. Oysa onun kazancı, bizim işgücümüzü sömürerek gerçekleştiriyor.** Yani asıl biz olmazsak onlar olmaz ve tüm mücadelemiz onların olmayacağı bir gelecek içindir. Emek bizimse her şey bizim olacak, kırıntılara tamah etmeyeceğiz.

Eğitim emekçilerinin mücadelesi devam edecek.

DSB'li bir eğitim emekçisi

Madenci direnişi kazanımla bitti

Aylardır ücretlerini alamadıkları için direnen maden işçileri, verilen sözler tutulmadığı için, 10 Ağustos'ta bir kere daha Ankara'ya eyleme geldiler.

Yıldızlar SSS Holding'de çalışan Bağımsız Maden-İş üyesi işçiler, 1 Mayıs öncesinde masaya oturduklarında garantör olan bakanlıklardan Enerji Bakanlığı önünde eylem yapmak istediklerinde, polis saldırısı ile gözaltına alındılar. AKP'nin 25. kuruluş yıldönümü etkinliğine gitmek istediklerinde bir kere daha gözaltına alındılar ve bakanlık talimatıyla gözaltı süreleri bir gün uzatıldı. Üstelik Ankara Valiliği 15 gün süreyle eylem yasağı kararı aldı.

Madencilere yönelik tüm bu saldırıları protesto etmek ve dayanışmak

için, 14 Ağustos günü, İstanbul, Ankara, İzmir ve Antep'te eylemler örgütlendi.

Kadıköy'de Beşiktaş iskelesinde saat 19'da gerçekleşen eylemde, madencilerin serbest bırakılması, taleplerinin karşılanması istendi. Öğretmen Sendikası,

İnşaat İş, Nakliyat İş, DGDSN temsilcilerinin konuşmalarının ardından Bağımsız Maden İş'in açıklaması okundu.

Sendika yöneticileri tutuklandı

Madencilerin direnişi sürerken, 25 Ağustos günü Bağımsız Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Gökay Çakır Soma'da, Örgütlenme Uzmanı Başaran Aksu Ankara'da gözaltına alındı; 26 Ağustos günü ise çıkarıldıkları mahkemede tutuklandılar.

Tutuklanma nedeni olarak, geçmişte yaptıkları X paylaşımları gerekçe gösterildi. Ancak gerçek neden, Başaran Aksu'nun yaptığı "Saraya yürüyeceğiz" açıklamasıydı. Madenciler 24 Ağustos günü Enerji Bakanlığı'nın önünde eylem yaparken, aylardır sorunların çözülmediğini, 3 bakanlığın garantör olmasına rağmen halen alacaklarına dönük ödemelerin tamamlanmadığını bir kere daha anlattılar. Günler süren eylemlerinin ardından artık doğrudan Saray'a yürüyeceklerini duyurdular. Erdoğan'ın bu kadar doğrudan sorunun kaynağına oturtulması, çözümün şirkette ya da bakanlıklarda değil, sarayda olduğunun ifade edilmesi, tutuklamaların asıl sebebiydi. Sendikacılık yaptıkları, madencilerin sorunlarını-taleplerini gündemleştirdikleri, Ankara'nın göbeğinde eylem yaptıkları için tutuklanmışlardı.

Tutuklanan sendikacılara destek için, İstanbul, Ankara ve İzmir'de açıklamalar yapıldı.

Bağımsız Maden-İş yöneticilerinin tutuklanmasının ardından, Yıldızlar SSS Holding'e bağlı Doruk Madencilik ve Elazığ Eti Gümüş işçilerinin ödenmeyen alacakları konusunda yeni bir anlaşma yapıldı.

27 Ağustos günü yapılan açıklama ile şirketle yürüttükleri görüşmelerde kazanım elde ettiklerini duyurdular. Buna göre, avukatlarla şirket temsilcileri işçilerin ala-

cak listesini hazırladı ve ödemelerin başlayacağı duyuruldu.

Tutuklanan Başaran Aksu, cezaevinde açlık grevine başladığını duyurdu. 4 Eylül günü, Gökay Çakır ve Başaran Aksu tahliye edildiler.

“İklim krizi”nin yarattığı yıkım

Nepal-Tibet sınırın-daki Himalaya bölgesin-de 26 Ağustos'ta çok büyük ve ani gelişen sel ve heyelan, arkasında büyük bir yıkım bıraktı. **Resmi rakamlarla bile ölü sayısı binleri aştı, beşbinden fazla kişiden ise haber alnamıyor.** 11 hidroelektrik santralin yapımında çalışan 933 işçiye ulaşılamadı. Onların tünelin içinde boğuldu-ğu düşünülüyor. Bölge, dağcılık ve kutsal mekan-lar yönünden de zengin olduğu için, çok sayıda turist de kayıplar ve ölenler arasında.

Yaşananlar “felaket filmleri”nin senaryolarını aşan bir niteliğe sahip. Milyonlarca ton kaya ve buz kütlesi, nehir suyunu ve tortuları beraberine alarak dev bir çamur akıntısı şeklinde kilometrelerce ilerledi. Akış hızı, bazı yerlerde saatte 180 kilo-metreye ulaştı. Onlarca kilometrelik yol ve 40'tan fazla köprü yıkıldı; kasabalar tamamen yok oldu. Bununla da sınırlı kalmadı. Dev kütenin bazı noktalarda suyun önünü keserek barajlar oluşturma-sı, ikinci taşkına yol açtı. Ayrıca heyelan son-rası oluşan gölde 2.5 milyon metreküp su biriktiği, gölün taşması durumunda yeni sellerin meydana gelmesi bekleniyor.

Her zaman olduğu gibi, **buna “görülmemiş bir doğa felaketi” dediler. Ama gerçekte, kapitalizmin yol açtığı ve giderek daha ağır sonuçlar yaratan yıkımlardan, katliamlardan biriydi yaşanan.** İlk başta bunun bir deprem olduğu sanıldı. Sonra yaklaşık 5 bin metre yükseklikte buzulun ve dev bir kaya kütesinin çöktüğü anlaşıldı. Bu kütenin vadiye çarpması o kadar büyük bir enerji ortaya çıkarmıştı ki, sismometreler 5.2 büyüklü-ğünde deprem kaydetmişti.

Nepal'in son otuz yılda buz hacminin neredeyse üçte birini kaybettiği ve buzullarının erime hızının son 10 yılda bir önceki döneme göre yüzde 65 arttığı, Birleşmiş Milletler raporlarında geçiyor. **Himalayalar bölgesindeki ısınma, küresel ortalamanın üzerinde. Bu durum dağ yamaçlarını bir arada tutmaya yardımcı olan donmuş toprağın erimesine ve bozulmasına neden oluyor.** Bu da toprak kaymasına, buzul çökmelerine, göl taşmalarına yol açıyor.

Şimdi Nepal'de kilometrelerce alanın balçık-la dolduğu büyük bir enkaz sözkosunu. Üstelik çürüyen insan ve hayvan kalıntıları, içme sularına karışan dışkılar, kolera gibi salgın hastalıkların riskini arttırmış durumda. Yaşayanlar, yakınlarını balçık içinde aramaya ve hastalıkla boğuşmaya devam ediyor...

“İklim krizi” kapitalizmin eseridir
Nepal'deki bu büyük yıkımdan sonra burjuva bilim insanları, devlet yetkilileri arka arkaya açıklamalar yaptılar. Bir “doğa olayı” ile karşı karşıya kalınmış ve yapacak bir şeyleri yokmuş gibi davrandılar.

Bir bilim insanı diyor ki, *“bu değişiklikleri gözlemliyoruz, ancak bunun bir günde olmasını beklemiyorduk!”* Oysa **“nicel birikimlerin nitel patlamaya yol açacağı” hem doğada hem toplumlarda defalarca kanıtlanmış bir doğrudur.** Üstelik önlerinde bilimsel çalışmaların verileri, raporları duruyor. Dahası böyle bir olay ilk kez yaşanmıyor.

2022'de İtalya'nın kuzeyinde, Alper'de yer alan Marmolada Dağı'nda bir buzul parçasının çökmesi sonucu oluşan kar, buz ve kaya parçalarının oluşturduğu çığda 7 kişi hayatını kaybetmiş, 8 kişi yaralanmıştı. Keza Hindistan'da aşırı yağmurlar ve selden dolayı Assam eyaletinde 100 kişi hayatını kaybetmişti. Nepal'den sonra Hindistan'ın Uttar Pradeş eyaleti şiddetli selden dolayı boşaltılmaya başlandı, yaklaşık 17 bin insan tahliye edildi.

Bunların nedeni olarak gösterilen “iklim krizi” ya da “küresel ısınma” sadece buzulları eritip sellere yol açmıyor; mevsimsel sıcaklıklar artıyor, şiddetli fırtınalar meydana geliyor vb... Son yıllarda Avrupa'da yaz ayları kavurucu sıcaklıklarla geçiyor. Bu yaz yaklaşık 14 bin kişinin sıcaklar nedenlerle hayatını kaybettiği belirlendi. 1900 yılından bu yana en sıcak yazı geçiren Fransa, Ağustos'un son günlerinde aralıksız süren yağışlara ve şiddetli fırtınaya maruz kaldı.

Kısacası Nepal'e gelene kadar dünyanın pek çok yerinde pek çok “felaket” yaşandı, yaşanıyor... Nepal'de yarattığı yıkım hepsinin üstüne çıktı sa-

dece. Ama bun-

dan sonra Nepal'i aratmayacak yeni yıkımlar yaşanacak ne yazık ki... Çünkü “iklim krizi” denilen şey, hafiflemek bir yana sürekli derinleşiyor. Peki “iklim krizi” nedir, ne zaman ortaya çıktı ve neden önlenemiyor? Meselenin

“can alıcı” noktası buradadır.

İklim krizi, *“insan faaliyetleri sonucunda küresel sıcaklıkların artması ve bunun dünya üzerinde yaşamı, ekosistemleri, doğal dengeleri tehlikeye atacak kadar şiddetlenmesi”* olarak tarif ediliyor. **“İnsan faaliyetleri” denilen şey, aslında kapitalizmin aşırı kâr hırsıyla yaptıklarının toplamıdır.** Çünkü “iklim krizi”nin nedeni olarak ilk başta “sera gazı salınımı” gösteriliyor ki, bu da kentlerde yoğunlaşmanın, kırdan kente göçün bir sonucu olarak ortaya çıkıyor. Fosil yakıt (kömür, petrol, doğal gaz) gibi enerji kaynaklarının aşırı tüketimi, sanayi faaliyetleri, ormansızlaştırma gibi nedenler, kapitalizmle doğrudan ilişkili.

Dolayısıyla iklim krizi ne insanın ve doğanın bir “hatası”dır; ne de teknik bir sorundur. Kapitalizmin aşırı kâr, sermaye birikimi ve bu birikimi sürekli genişletme dürtüsünün yarattığı kaçınılmaz bir sonuçtur.

Burjuva bilim insanları bile iklim krizini “sanayi devrimi”yle yani kapitalizmle başlatıyor. Dünya Meteoroloji Örgütü, “sanayi öncesi” döneme göre ortalama yüzey sıcaklığının 1,2 derece yüksek olduğunu tespit etti. Sıcaklıklardaki artışın en fazla 1,5 derece düzeyinde tutulması gerektiğini söylüyorlar. Ama bu şekilde sürmesi durumunda 3 ile 5 derece artacağı öngörülüyor. BM Genel Sekreteri bile *“geri dönüşü olmayan noktaya geldik”* diyor.

Bu hızla (yani 1.5 derece) ısınmaya devam ettiği koşullarda dahi, 2100 yılına kadar tüm dağ buzullarının yüzde 68'i eriyecek. Yapılan araştırmalarda dağ buzullarındaki küçülmenin, 1950'den bu yana 2000 yıldır görülmemiş bir hızda yaşandığı gözlemlendi. **“Dünyanın zirvesi” olarak bilinen Himalayalar'daki buzulların ise, 2035 yılına kadar tamamen eriyeceği tahmin ediliyor.**

Buzulların erimesi, deniz seviyesini yükseltiyor. Deniz seviyesinin yükselmesi, tsunami ve sellere yol açıyor ve dünya nüfusunun kıyı bölgelerinde yaşayan yüzde 40'ını etkiliyor. Pasifik adalarının suyla kaplanacağı, bazı ulusların tamamen yok olacağı bekleniyor.

Yani artık “gelecek”teki bir tehlikeden değil, çok yakın bir tarihten söz ediyoruz. Zaten ciddi sonuçlarını yaşamaya başladık bile. Onun için ekolojik yıkım, yarınımızın değil bugününümüzün sorunu.

İklim krizi kapitalizmde çözülemez
İklim krizi başta olmak üzere yaşanan tüm çevresel sorunların temelinde, kapitalizmin özel mülkiyete dayalı sistemi; azami kâr, sermaye birikimi ve bu birikimi sürekli geliştirme dürtüsü vardır. **Kapitalizm doğayı da emek gibi sınırsızca sömürür. Bu da üretim ve tüketim arasındaki dengenin, insan-doğa ilişkisinin bozulmasına yol açar. Marks bunu, “metabolik çatlak” veya “metabolik yarık” olarak tanımlamıştır.** Bu tanım, iklim krizinin doğanın bir “hatası” veya “teknik bir karbon

EKOLOJİ MÜCADELESİNİN ÖNEMİ

salınımı” olmadığını, kapitalizmin yapısal sorunlarının sonucu yaşandığını ifade eder. **Kapitalizm varolduğu sürece, “metabolik çatlak”ın büyümesi ve krizin derinleşmesi kaçınılmazdır.**

Hal böyleyken **“çevreci” hareketler, bu krizi kapitalizm içinde çözmeye çalışıyorlar; dahası bunun mümkün olabileceğini varsayıyorlar.** Birçok bilim insanı, kapitalistlere-hükümetlere nasihatler vererek veya krizin olası sonuçlarını göstererek onları ikna edebileceğini düşünüyor.

Elbette bunlar arasında bazı yaklaşım farkları bulunuyor. Kimisi tüm canlıların eşit haklara sahip olduğunu savunan “etik temelli” çevrecilik yapıyor; kimisi nükleer enerji, yenilenebilir enerji ve yapay zekâ gibi araçlarla, yani “teknolojist” bir yaklaşımla çevre sorunlarının çözülebileceğini iddia ediyor; kimisi de yerel toplulukları ve belediyeleri merkeze alan “otonomcu” çözümler sunuyor. Fakat son tahlilde hepsi ekolojik krize kapitalizmin sınırları içinde çözümler üretiyorlar. Bu çabalar kısmi bazı iyileştirmeler yaratsa da, asla köklü bir çözüm olmuyor, olamaz da... **Kapitalizmin temel işleyişine dokunmadan ekolojik krizi durdurmak mümkün değildir çünkü.** Nitekim bugüne dek savunulan bu tür önerilerle ve ortaya koyulan pratiklerle krizi durdurmak şöyle dursun, derinleşmesi engellenememiştir.

2015 yılında Paris'te “evrensel ve bağlayıcı” dedikleri bir anlaşma yapıldı. Bu anlaşma, küresel ısınmayı durdurmak ve sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek için dünya ekonomilerini kökten değiştirmeyi hedefliyordu. **1997'de yapılan “Kyoto Protokolü”nden farklı olarak, tüm ülkeleri sorumlu tutuyor,** fosil yakıtlardan “yenilenebilir enerji kaynakları”na geçişi ve emperyalist ülkelerin bağımlı ülkelere teknolojik yardımını öngörüyordu.

Yaklaşık 200 ülke de bu anlaşmanın altına imza atmıştı.

Aradan geçen 10 yılı aşkın sürede küresel ısınma azalmak bir yana daha da yükseldi. Bu gerçeği sadece bilimsel veriler değil, yaşanan yıkımlar da somut olarak gösteriyor. “Yenilenebilir enerji” denilen rüzgar ve güneş enerjisine dönük yatırımlar yapılsa da fosil yakıt kullanımı çok büyük oranda sürüyor. Kaldı ki, rüzgar enerjisinin de top-rağa zarar verdiği ortaya çıktı. Ama daha önemlisi, **kapitalist tekeller yüksek kâr getirmeyen hiçbir şeye yatırım yapmıyorlar. Her ekolojik düzenlemeyi, bu yöndeki her tedbiri, bir “maliyet unsuru” olarak görüyorlar.**

Diğer yandan “kamu spotu” tarzında sunulan “bireysel tedbirler”le bu krizi çözebilmek hiç mümkün değildir. Örneğin *“enerji tasarrufu yapmak, su ve gıda israfını önlemek, toplu taşıma araçlarını tercih etmek, eski eşyaları geri dönüşüme göndermek, plastik kullanımı azaltmak”* vb. ile krizin biteceğini vaaz ediyorlar. Üstelik bunlar zaten tasarruf yapmak zorunda kalan yoksul halka öneriliyor. Sorunu yaratan büyük kapitalist tekeller ve onların dayandığı kapitalist sistem değil de, yoksul kesimler veya tek tek insanlar suçluymuş gibi bir yanılsama da yaratıyorlar.

Bütün bu yaklaşımlar, **sorunun nedenlerine inmeden, sonuçlarına müdahaleyi öngören çarpık bir bakış açısının ürünüdür.** İşin özüyle değil, görüngüleriyle savaşılmaktadırlar. Sorunu yaratan kapitalizmden, çözüm beklemek gibi bir paradoks içindedirler. Kapitalizmin yapısal sorunlarını görmeyen bu bakış, ekolojik yıkımın gerçek failini de göremez. Oysa krizi yaratan, hükümetlerin yanlış politikaları ya da tek tek kapitalistlerin kötü niyetleri değildir. Sermaye temsilcilerinin azami kâr hırsı ve sınırsız genişleme arzusudur. Yani kapitalizmin yapısıdır. Bunları ortadan kaldırmadan, insanı ve doğayı mahveden bu gidişatı durdurmak mümkün değildir. Onun için “yeşil” ile “kapitalizm” asla yan- yana gelmeyecek iki kavramdır.

Ekolojik mücadelenin evrimi

Ekoloji, geçmişte bir avuç elitist çevrecinin gündeme getirdiği bir sorun gibi görüldü. Komünist ve devrimcilerin yeterince ilgi göstermediği dönemler de oldu. Fakat ekolojik kriz öylesi boyutlara ulaştı ki, ona kayıtsız kalmak, insanlığın geleceğine kayıtsız kalmak demektir. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de komünist ve devrimciler ekolojik sorunlar üzerine daha fazla kafa yormaya ve politik mücadelenin bir parçası olarak ekolojik mücadeleyi yürütmeye başladı.

Bugün ekolojik mücadelenin öncülüğü-nü de devrimciler, demokratlar yapıyor. Gezi Direnişi'nden Karadeniz'de HES'lere karşı mücadeleye, Ege'de zeytinlikleri korumaktan, Urfa'da Hasankeyy'in sular altında kalmasına; Türkiye'nin dört bir yanında maden şirketlerine karşı

mücadeleye kadar devrimcilerin içinde ya da başında yer almadığı direniş yok gibidir. Çünkü **doğayı korumak, halkın kendi yaşam alanlarını savunmaya dönüşmüştür.** Doğayı korumak, yaşadığımız dünyayı, insanı ve geleceğini korumak olmuştur.

Buna rağmen komünist ve devrimcilerin ekolojik mücadeleden uzak durduğu, küçümsediği; dahası Marksizm'in “teknolojik determinizm”e düştüğü, sosyalist Sovyetler Birliği'nin -özellikle Stalin'in- “aşırı üreticilik” yaptığı; dolayısıyla Marksist-Leninistlerin ekolojik mücadeleye önem vermedikleri şeklinde suçlamalar halen sürmektedir.

“İnsana dair olan hiçbir şey bana yabancı değildir” diyen Marks'ın ekolojik sorunlara uzak durması düşünülemez bile. Fakat bundan 150 yıl önceki ekolojik sorunlarla günümüzde geldiği boyut da gözardı edilemez. Böyle bir anakronizmle malul yaklaşım, anti-ML akımların Marksizm'e bu kez ekoloji üzerinden saldırısının zemini olmuştur.

Oysa **Marks, 1840'lardan itibaren ekolojiyle de ilgilenmiş, konuyla ilgili temel yaklaşımı ortaya koymuştur.** Marks'ın “1844 Elyazmaları”nda *“doğa, insanın inorganik bedenidir”* tanımı vardır. İnsanın biyolojik bedeni (organik beden) yaşamak için havaya, suya, toprağa, güneşe ve bitkilere ihtiyaç duyar; bunlar insanın yaşamını sürdürmesini sağlayan “dışardaki” uzuvları, yani “inorganik bedeni”dir. **İnsan doğadan kopuk veya onun üzerinde bir “efendi” değildir; doğanın ayrılmaz bir parçasıdır. Fiziksel ve zihinsel olarak sağlıklı kalabilmesi için de “inorganik beden”le sürekli alışveriş içinde olması gerekir. Kapitalist üretim ilişkisi, insan ile doğa arasındaki bu bağı koparmıştır.** Toprak, su ve hava birer meta haline gelmiş ve insan “inorganik bedeni”ne yabancılaşmıştır. Marksizm sorunu böyle ortaya koyar. Marks, doğayı katletmeyi ya da sömürmeyi, *“insanın kendi bacağına-kolunu kesmesiyle eş değer”* görmüştür.

Marks'tan 12 yıl fazla yaşayan Engels ise, aradan geçen zaman içinde ortaya çıkan sorunlara dair Marksist bakışı geliştirme olanağını yakaladı. *“Doğa bizden intikamını alacaktır”* sözü, konuyla ilgili herkesin bildiği veciz bir söz oldu adeta. Engels yazısının devamında insanların doğayı tahribatına birçok örnek verdikten sonra şöyle diyor:

“Artık anlamalıyız ki; bizler hiçbir zaman doğaya egemen olmak gibi bir çaba içinde olmamalıyız; tersine etimiz, kanımız ve beynimizle ondan bir parça ve onun tam ortasında olduğumuzun bilinciyle davranmalıyız. İnsan olarak doğa üzerinde kurduğumuz egemenlik, onun yasalarını tanıma ve doğru olarak uygulayabilme üstünlüğüne sahip olabilmemizden öteye gitmemelidir. Hele varoluşumuzun ilk koşulu olan suyu ve toprağı bir alışveriş nesnesi yapmak, insanın kendisini bir alışveriş nesnesi yapmaya doğru atılmış bir adımdır. Su ve toprağın alınır-satılır bir mal haline getirilerek bir azınlığın tekeline alınması ve geri kalanların dışlanması, ahlaksızlıktan başka bir şey doğurmaz.” (Engels, Doğanın Diyalektiği)

Ardından önemli noktalara vurgu yapıyor: “En gelişmiş sanayi ülkelerinde, doğa kuvvetlerini irademiz altına aldık ve insanların hizmetine verdik; böylece üretimi sınırsız olarak artırdık, öyle ki, bir çocuk, şimdi eskiden yüz yetişkinin ürettiğinden fazlasını üretiyor. Sonuç ne oldu? Daima artan aşırı-çalışma ve yığınların gitgide daha fazla yoksulluğu ile her on yılda bir, büyük bir çöküntü... Ancak üretimin ve dağıtımın planlı olduğu bilinçli bir toplumsal üretim düzeni, bizzat üretimin insanları yükselttiği gibi, onları toplumsal açıdan, hayvanlar dünyasının üstüne yükseltebilir... Yeni bir tarihsel çağ onunla başlayacak.” (age sf: 53)

O çağ, sosyalizmden komünizme uzanan çağdır. O çağın kapıları da bir devrim olmadan açılmaz.

İlk sosyalist devrimi yapan Sovyetler Birliği, çevreyle uyumlu bir toplumsal düzen kurma yönünde tarihteki en kapsamlı deneyimi temsil eder. İlk Sovyet Anayasası “ulusal öneme sahip tüm ormanları, maden kaynaklarını ve suları” ulusal mülk ilan ederek koruma altına almıştır. Ardından çıkartılan kararnamelerle, doğa rezervleri içinde avlanma, hayvan ve kuş tuzağı kurma, yumurta toplama ve balık tutma yasaklandı. **1930’lardan itibaren “geri dönüşüm” zorunlu hale getirildi.** Sadece çevreyi korumak için değil, tasarruf etmek, kaynakları idareli kullanmak için de bu gerekiyordu. Üstelik bütün bunları, yıllarca süren iç savaşa, kıtlığa, geri bir ülkede ve ilk sosyalist deneyim olmasına rağmen başardı

Bugün tabi ki, ekolojik olarak da daha ileri örnekler yaratabilecek durumdayız. Ama **Marks’tan itibaren tüm usta ve önderlerin ekolojik sorunlara duyarsız kalmadığı, dahası somut adımlar attıkları ortadadır.** Tüm sorunlara “tarihsel materyalizm” yöntemiyle yaklaşan Marksist-Leninistler, ekolojiyi de tarihsel evrimi, ekonomik altyapısı, sınıfsal, siyasal nedenleriyle ele almış, bu konuda da kapitalist yaklaşımla sosyalizm arasındaki farkı ortaya koymuştur.

Eko-komünist bakış açısıyla mücadeleyle yükseltelim!

Doğanın tahribatının başlangıcı “tarım devrimi”ne kadar uzanabilir. İnsanlar tarla açmak için ormanları yaktılar, su kanalları inşasında nehirlerin yataklarını değiştirdiler, hayvanları evcilleştirirken otlak alanlarının tükenmesine yol açtılar vb...

Fakat bütün bunlar doğanın kendisini yeniden onarmasına engel olmadı. Çünkü her şeye rağmen bu tahribat sınırlıydı ve doğanın kendisini yenileme gücünden daha fazla değildi. Ta ki, 1750’li yıllarda İngiltere’de kapitalizm gelişmeye başlayana dek... **Kapitalist dönemde doğa tahribatı yerelden dünya ölçeğine sıçradı ve büyük bir kirlilik oluştu. Emperyalizm döneminde ise bu tahribat hızla büyüdü; 1950’lerden sonra “geri dönülemez” aşamaya ulaştı. Bilim insanlarının “Antroposen” (İnsan çağı) adını verdikleri içinde yaşadığımız dönem, doğanın kendi kendini yenileme hızından daha hızlı şekilde tükendiği dönemdir.**

Kuşkusuz insanlığın gelişiminde ihtiyaçları karşılamak için teknolojik ilerleme zorunluluktur. Fakat bu ilerleme, doğa ile uyumlu şekilde gelişmediğinde çıkan tablo, doğa ile birlikte kendisini yok etmeye dönüşmüştür. Bunun da müsebbibi kapitalist üretim tarzıdır. Çünkü kapitalizm, teknolojik gelişmeyi toplumsal ihtiyaçlar için değil, daha fazla kâr için kullanmaktadır.

Doğa tahribatının geri dönülemez bir nokta gelmesinin temel nedeni, emperyalist-kapitalist sistem ise, bu sistem yıkılmadan tahribatın önüne geçmenin mümkün olamayacağı kendiliğinden anlaşılır. Onun için **gerçek çözüm, insanın doğayla uyumlu bir toplumsal düzeni kurmasından geçiyor. Üretimin ve tüketimin kâr için değil, ihtiyaçları karşılamak için yapıldığı bir sistem kurulmadan, bu kördüğüm çözülemez.** İçinde yaşadığımız canlı küre, hayvanı, bitkisi, insanı hepimizin “ortak evi”dir. Toprak, su, hava, nefes aldığımız, beslendiğimiz, bizi vareden yaşam alanımızdır. İnsan, bu alanın “efendisi” değil, hepsiyle birlikte var olduğu ve olacağı bir öznedir sadece. Doğa karşısında ne kaderci, ne de tahakkümcü olmalıdır.

Doğaya “kaynaklar toplamı” olarak değil, tüm canlılarıyla birlikte yaşadığı “ortak evi” olarak bakan eko-komünist bir perspektifle mücadeleyi yükseltmek zorunluluktur artık. Marksizm’in temel özelliği, bireyin ve toplumun özgürleşmesi ile kapitalizmin çelişkilerinin çözümünü bir arada ele almasıdır. Ekolojik sorunların çözümüne de yalnızca çevreyi korumak, doğal kaynakların rasyonel kullanımı olarak bakmaz. İdeolojik, siyasi, ahlaki, eğitsel vb. bir bütünlük içinde ele alır.

Ekolojik krizin ancak bir devrimle durdurulabilmesi, ona karşı mücadeleyi devrime kadar tatil etmek anlamına gelmez. Aksine **doğayı yıkıma götüren her saldırıya karşı kitleleri seferber etmek ve mücadeleyi yükseltmek gerekir. Bu mücadele, kitleleri doğrudan devletle karşı karşıya getirdiği ve kendi deneyimleriyle eğittiği için bir okula dönüşmektedir.** Ekoloji bilincinin gelişmesi, sosyalist bilincin gelişmesine uygun bir zemin de oluşturmaktadır. Komünist ve devrimciler, diğer çevreci gruplardan farklarını, hem mücadeledeki kararlılıkları hem de ideolojik-siyasi yaklaşımlarıyla ortaya koymalı, bu zemini iyi değerlendirmelidir.

Sonuç olarak

Ekolojik mücadele, giderek öne çıkan bir mücadele alanı oldu. Bu yönde ajitasyon-propaganda faaliyetlerini arttırmak, kendiliğinden gelişen hareketlere önderlik etmek ve sınıf mücadelesinin bir parçası haline getirmek göreviyle karşı karşıyayız. Bulunduğumuz her yerde, çalışma yaptığımız kitle örgütlerinde ekolojik mücadeleyi de içine alan bir perspektifle hareket etmeliyiz.

Bugün doğayı koruma mücadelesi, sadece bir ekolojik talep olmanın ötesinde, insanın varlığını sürdürme mücadelesidir. Bu isteme yanıt olmak en başta komünistlerin görevidir. **Doğanın kurtuluşu ile insanın**

kurtuluşu artık birbirine çok daha sıkı bağlanmış durumdadır.

Ne Kyoto Protokolü, ne Paris Antlaşması... Doğa tahribatının bu sistem içinde onarılabileceği düşüncesi, en son Nepal’deki yıkımla bir kez daha iflas etmiştir. Bundan sonraki her gelişme, daha büyük yıkımlara yol açacaktır. Nazım Hikmet’in “ya ölü yıldızlara götüreceğiz hayatı, ya dünyamıza inecek ölüm!” kehaneti somut gerçek olarak karşımızdadır. O bakımdan komünistlerin ekolojik mücadeleyi daha fazla önemsemesi ve önderliğini üstlenmesi, bir zorunluluk haline gelmiştir.

Yıllar önce Rosa Lüksemburg’un söylediği gibi “Ya barbarlık içinde yok oluş, ya sosyalizm!” Sadece insanlığın değil, tüm canlılarıyla birlikte dünyanın kurtuluşu için de sosyalizm dışında seçenek kalmamıştır.

İEB’in direniş ziyaretleri

İşçi Emekçi Birliği olarak 27 Haziran günü direnişte olan Ağaç AŞ işçilerini ve Elektrik Mühendisleri Odası çalışanlarını ziyaret ettik.

Saraçhane’de, İstanbul Büyükşehir Belediyesi karşısındaki parkta direnişlerini sürdüren ağaç

AŞ işçilerinin direniş alanına giderken, belli bir mesafeden pankartımızı açıp sloganlarımızı attık. Direnişlerinin 89. gününde olan işçiler sloganlarımıza katılarak bizi karşıladılar. İEB adına yapılan kısa konuşmadan sonra işçilerle direniş üzerine konuştuk. İşçiler İBB’ye bağlı Ağaç AŞ şirketinde çalışırken, güvenlik taramasından dolayı 100’ün üzerinde işçinin işten atıldığını söylediler. Atılan işçilerden 17’sinin İBB Çalışanları Derneği olarak direnişi sürdürdüğünü belirten işçiler, bir işçinin yıllar önce karıştığı bir kavga, başka birinin yıllar önce bir çek meselesinden mahkemelik olması, başka bir işçinin 1 Mayıs’a katılması vb vb gibi uydurma gerekçelerle işten atıldıklarını anlattılar. Direnişlerini zaman zaman başka alanlara da taşıdıklarını belirten işçiler, işe geri dönene kadar direnişlerini sürdüreceklerini ifade ettiler.

Ağaç AŞ işçileri, direnişin 126. gününde, 3 Eylül tarihinde işe iade anlaşmasını imzalayarak, kazanımla direnişlerini bitirdiler.

Saraçhane’nin ardından Beyoğlu Harbiye’de Elektrik Mühendisler Odası önünde direnişini sürdüren Nursema Yıldız’ın yanına gittik. Belli bir mesafeden sloganlarla direniş yerine yürüdük.

EMO’da örgütlenme uzmanı olarak görev yapan ve Tez Koop-İş üyesi olan Yıldız, Genel Merkez tarafından işten atıldığını ve direnişinin 20. gününde olduğunu söyledi. Genel Kurul’da İstanbul şubesinde Genel Merkez’e muhalif listenin kazandığını, kendisinin de muhalif listeyi desteklediğini, bu yüzden işten atıldığını anlattı. İlk işten atıldığında İstanbul şube kendisini destekleyen bir açıklama yapmış, fakat daha sonra bu açıklamanın arkasında durmamış. İstanbul şubenin, Genel Merkez’e rağmen kendisini işe alma hakkı olduğunu, daha önce bunun örneğinin olduğunu anlattı. Direnişini kapı önünde sürdürmenin yanı sıra başka işçilerin direniş alanlarına ziyarete gittiğini, kendi direnişini duyurmak için bazı etkinliklere katıldığını ve imza kampanyası başlattığını belirterek, işe geri dönene kadar direnişe devam edeceğini vurguladı.

DEM Parti'nin AKP ve MHP ile birlikte yürüttüğü "süreç", uzun zamandır görülme-yen biçimde halklar arasında gerginliklere yol açıyor. Kürt işçilere, Amedspor'a karşı ırkçı saldırganlık artıyor. Diğer yandan **Alevilere karşı "süreç" in tüm bileşenlerinin saldırgan-provokatif tutumu, Alevi kesiminde tepkiyle karşılanıyor.** Altan Tan'dan Öcalan'a, Kemal Öztürk'ten Tuncer Bakırhan'a, Alevileri aşağılayan, dışlayan açıklamalar geliyor.

Alevilere dönük saldırgan sözler

AKP'nin yandaş gazetecilerinden **Kemal Öztürk**, 27 Ağustos günü NTV'de canlı yayında "İdlib'de, Afrin'de ve Halep kırsalında öyle korkunç hikayeler dinledim ki, 'Bu Nusayrilerin hepsini katletseler yeridir' diyesiniz geliyor." sözleriyle Alevilere olan nefretini kustu.

En başta, Kemal Öztürk'ün dinlediği "korkunç hikayeler" nedir, kimse bilmiyor; ama "İdlib'de, Afrin'de, Halep kırsalında", bunlara ek olarak Şengal'de, Musul'da, Kobane'de ve daha birçok kentte yaşanan "korkunç hikayeler", **İŞİD katillerinin, radikal İslamcı çetelerin işlediği cinayetler, katliamlar, tecavüzler ve anlatmakla bitmeyecek vahşet, bütün dünya tarafından açık biçimde seyredildi.** Hem de katillerin kendi çektiği ve yayınladığı videolar aracılığıyla; kanıtlı ve belgeli olarak...

Kemal Öztürk gibilerin görevi de zaten bu İslamcı çeteleri, onların katliamlarını meşrulaştırmak! Bunun da en güzel yöntemi, ne idüğü belirsiz bir "korkunç hikayeler" tanımının arkasına saklanarak, bir bütün olarak "Nusayriler'i (yanlış bir tanımla "Arap Alevi"lere "Nusayri" deniyor) katletmeyi istemektir. Daha düne kadar resmi olarak "terörist" olan Suriye Cumhurbaşkanı Şara'nın, başa gelir gelmez gerçekleştirdiği Alevi katliamları da bu arada meşrulaşmış oluyor...

Kemal Öztürk'ün anlatımında gerçek olan tek şey, kendi İŞİD'çi kafası ve niyetidir.

AKP cenahından bu tür söylemlerin yükselmesi şaşırtıcı değil. Suriye merkezli 15 yıllık savaş boyunca, AKP'nin cihatçı çetelere, her tür siyasi, askeri, ekonomik desteği verdiği biliniyor. Keza Türkiye içinde de, AKP'nin Sünni-Selefi ideolojisi doğrultusunda eğitimden sağlığa, toplumsal yaşamın her alanını şekillendirmeye, dinci-gerici düşünce ve uygulamaları yaygınlaştırmaya çalıştığı ortada.

AKP'nin dinci-gericiliği ve Alevi düşmanlığı biliniyor ve buna karşı bir mücadele yürütülüyor da; asıl tepki çeken, DEM Parti'nin, AKP ideolojisi ile paralel biçimde Alevileri dışlayan, küçümseyen ve saldıran söylemleri oldu.

Eski HDP Milletvekili Altan Tan, 25

Ağustos'ta başlayıp sonra da ısrarla sürdürdüğü "Ali'siz ateist sözde Aleviler", "Burada bir dolandırıcılık var", "Siyasal Alevilik" gibi sözleri, Alevilerin büyük tepkisini çekmişti. **"Süreç" boyunca yapılan açıklamalara Alevilerin -aslında çok da güçlü olmayan- itirazlarını bile, böyle bir tahammülsüzlükle karşılamıştı.** Altan Tan'ın "Aleviler barışa karşı çıkıyor" sözleri, Alevilerin

"Süreç" ve Aleviler

"Erdoğan, AK Parti ve topyekun İslami kesimle bir hesaplaşma içinde" olduğu iddiası, Alevileri hedef haline getiren ve bu nedenle de çok tartışılan sözlerdi.

Aynı dönemde **Öcalan'ın sözleri** ise, çok daha büyük bir tepkiyi doğurdu. 20 Temmuz ve 2 Ağustos'ta yapıldığı iddia edilen ve 20 Ağustos'ta açıklanan "İmralı notları"ndaki Öcalan'ın sözlerinin her biri genel olarak çok sıkıntılı, özel olarak da Aleviler açısından rahatsız ediciydi. Notlara göre Öcalan, "En az MHP kadar bu devletin sağlam bir ayağı olacağız" diyerek, gelecekteki yerlerini ortaya koyuyor; Suriye'de cihatçı katil Şara için "Şara'yı biraz demokrasiye hazırlamak lazım" diyor; "İran böyle bırakılamaz" sözleriyle, ABD'nin Ortadoğu politikasına destek sunuyordu. **"Ümmet dediğin şey İslam ve Ortadoğu enternasyonalizmidir" sözleriyle de AKP'nin siyasal İslamcı kimliğini kutsuyor ve ABD'nin AKP'ye biçtiği rolü onaylıyordu; "İdris-i Bitlis ile Yavuz Selim ittifakı" nı hatırlatarak 16. yüzyıldaki Alevi katliamını normalleştiriyordu.**

Sonrasında bu notlar Öcalan, PKK ve DEM Parti tarafından, farklı argümanlarla reddedildi. Ancak **hem reddetmek için günlerce beklemişlerdi; hem de notlarda neyin doğru, neyin yanlış olduğunu belirtmeden, "ekleme-çıkarmalar var" gibi muğlak ifadeler kullanmışlardı.**

Dahası, sonrasında mesela *Tuncer Bakırhan'ın "İdris-i Bitlis tarihte birisidir... Yavuz Selim de Osmanlı'nın bir sultanıdır. Yani ikisinin aynı kelime içerisinde geçiyor olması ve Alevi karşıtı bir şey yorumlamayı ben birbirine bağını kuramıyorum"* sözleri, tam da Öcalan'ın notlarında geçtiği iddia edilen ifadeyi pekiştiriyordu. Öyleyse neyi tekzip etmişlerdi?

"İslamcı ittifak"ı güçlendirmek

ABD'nin Türkiye'ye dönük politikası, genel olarak Türkiye'yi dincileştirmek, İslamcılaştırmak üzerine kurulu. Bu yeni bir durum değil. 1980'lerde "Sovyetler Birliği'ni güneyden saran Yeşil Kuşak" projesi vardı. Ardından Ortadoğu'ya "ılımlı İslam" modeli oluşturmak için 2002'den itibaren AKP'yi destekledi. 2010-2011'de Arap isyanlarının başlaması ve 2011'de Suriye savaşı ile birlikte bu defa, HTŞ'si, Nusra'sı, İŞİD'i ile birlikte "radikal İslam" projesi öne çıkartıldı.

AKP tüm bu İslamcı projelerin merkezinde durdu. Ve kendisine verilen rolü büyük bir istek ve gönüllülükle uyguladı. Dinci-gerici ideolojisiyle de uyumluydu bu tablo. Tıpkı **Selefi örgütler gibi, laiklere ve Alevilere karşı düşmanlık geliştirdi, baskı kurdu, yaşam alanlarını daralttı.**

Öcalan'ın 1999'da yakalanması ve Kürt hareketinin tasfiye sürecine girmesinin ardından, PKK'nin ilerici, laik kesimlere ve ulusal-mezhepsel topluluklara karşı duyarlı yapısı da bozulmaya başlamıştı. Kendileri dışındaki ulus ve mezheplere söylemde hala kapsayıcı, demokrattı; fakat pratikte bunun tam tersi gelişti; **Sünni-Kürt bakış açısı, Kürt siyaseti içinde giderek güçlendi.**

Son yıllarda bunun sayısız örneğini gördük. Mesela Suriye'de Şara, iktidara geldikten sonra ilk iş olarak 2025 Şubat-Mart aylarında büyük ve vahşi bir **Alevi katliamı gerçekleştirirken, SDG lideri Mazlum Abdi, Şara ile el sıkışıyor, anlaşma imzalıyordu.**

Şimdi Öcalan'ın inkar edilen konuşma notlarındaki "ümme", **tam da Erdoğan'ın kastettiği biçimde, Sünni-İslamcı bir ittifak kurmayı; Sünni cihatçı çeteler Alevi Suriye'yi yerle bir etmişken Şii İran'a karşı savaşmayı hedefliyor.** Kürt hareketinden sınıfsal bir bakış beklemiyoruz elbette, ancak "ümme" gibi, kapitalizmin ulaştığı ilerleme seviyesinin bile çok gerisinde kalan, **ezen-ezilen ulus çelişkisini inkar eden, ezilen mezhebi ise tamamen dışlayan bir söylemin "enternasyonalizm" olarak pazarlanmaya çalışılması gerçekten büyük bir çarpıtma.**

Öcalan'ın konuşma notlarında bunu pekiştiren ve AKP ile İslamcı ittifakı derinleştiren bir başka söylem de "Cumhuriyet" konusuna yaklaşımı. İslamcılar Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet'in kuruluşuna nefretlerini her vesile ile ifade ediyorlar. Öcalan ise, Cumhuriyet'in Kürt halkını ve İslamcı kesimleri asimile etmeye, sistemden dışlamaya, baskı altına almaya çalıştığını söyleyerek, AKP ve tarikatlarla bir özdeşlik oluşturmaya girişiyor.

Bunlara şaşmamak da gerekiyor. **Öcalan ve Kürt hareketinin "ittifak güçleri" değişince, AKP, MHP gibi faşist-gerici partilerle iş tutmaya başlayınca, önceki "ittifak güçleri"yle, ezilen-sömürülen kesimlerle mesafenin açılması kaçınılmaz aslında.**

Kürt hareketine destek veren kesimlerde yaşanan hayal kırıklığının, böyle bir nesnelliği var. Üstelik daha ileri gitmekten çekinmiyor **Öcalan ve Bakırhan. İdris-i Bitlis'in Yavuz Selim ile olan ittifakını övüyor, öne çıkartıyorlar; Alevi belleğindeki tarihsel katliamları hatırlatıyor, o dehşeti yeniden yaşıyorlar.**

İdris-i Bitlis, Kürt beylerini Osmanlı hegemonyasını tanımaya ikna eden, ardından 1514'te Yavuz Selim ile birlikte 40 ila 70 bin Alevinin öldürüldüğü büyük bir katliamının yürütülmesine ortak (kimi kaynaklara göre önyak) olan kişidir. Bu kişiler, Tuncer Bakırhan'ın deyimiyle "tarihte birisi" ve herhangi bir "Osmanlı padişahı" değiller.

Sadece ve sadece “Alevi katliamı” ile birlikte aynı cümle içinde yer alabilirler. Bunu Alevilere, devrimcilere ya da nesnel tarihçilere unutturabilecek bir demagoji yoktur; üretilmesi mümkün değildir.

Tüm bu mükerrer söylemlere bakıldığında, AKP ile Öcalan’ın “İslam ittifakı” kurmakta uzlaştığı ve bu ittifakın asıl hedefinin içeride dini-gerici ideolojiyi yaymak, dışarıda İran’a karşı savaşmak olduğu ortaya çıkıyor.

Hedef öylesine açık biçimde görülüyor ki, Kürt siyaseti içinde bir dönem bir biçimde yer almış kimi Aleviler bile buna karşı çıkma ihtiyacı duyuyorlar. “53 Alevi aydını” adıyla yayınlanan bildiri bunu gösteriyor.

“Sokaktan alıp” milletvekili yapmak!

Bu bildiri aslında son derece dikkatli, “barış sürecine karşı olmadığını” özellikle vurgulayan bir dil kullanıyor. Ancak Öcalan’ın onbinlerce Alevinin katledilmesinden, yüzbinlercesinin can-mal güvenliğini yitirmesinden sorumlu olan İdris-i Bitlis’i referans göstermesine doğrudan itiraz ediliyor. Tuncer Bakırhan’ı bu kadar öfkeleniren de bu. “Siz kim oluyorsunuz da Öcalan’ı eleştirebiliyorsunuz!?” anlamına gelen bir tepki gösteriyor Bakırhan. “Bizim AKP ile yürüttüğümüz sürece ve kullandığımız argümanlara nasıl karşı çıkabiliyorsunuz?!” demiş oluyor.

Ardından karşı saldırıya geçiyor; “sokaktan alıp getirip, milletvekili yaptığımız insanlar...” diyerek...

Ender Öndeş “öfke kontrolü” eksikliğine bağlamış bu saldırgan üslubu. Elbette bir “öfke patlaması” olduğu açık. Ancak bununla sınırlı olmayan, **AKP’li yöneticilerde görmeye alışık olduğumuz türden bir “kibir patlaması”** daha denk düşüyor.

Bakırhan, sonradan bu sözünü “sokaktan gelen” olarak düzeltmeye çalıştı; ama “sokaktan gelen”le, “sokaktan-yoldan geçen” ya da “sokaktan alınan” arasında çok büyük anlam farkları var. Birincisi hayatın içinden, zorlu bir mücadeleden gelmeyi ifade ederken, ikincisi “rastgele bir seçim” yapmayı, üçüncüsü ise “her tür pislikten kurtarılan kişi”yi hatırlatır.

Söylenen sözün ağırlığı, bildiriye imzalayan eski HDP milletvekilinin sınırlarını fazlasıyla aşıyor. Daha genel biçimde Kürt siyasetinin ittifak ilişkilerini, milletvekili seçim pazarlıklarını da içine alıyor.

Burada sorma ihtiyacı duyuyoruz: Gerçekten milletvekillerini neye göre seçiyorsunuz? “Kapınızın önünde bekleyen”lerin (ifade Bakırhan’a ait) içinden, hangi kriterlere göre liste oluşturuyorsunuz?

Kürt hareketinin milletvekili ve belediye başkanını seçimlerine ilişkin Kürt halkının bugüne kadar yükselttiği eleştirileri bir kenara bırakıyoruz. Bugün hedefe çakılan, ittifak güçleri içinden yapılan seçimler olduğu için ona bakalım.

Gezi Direnişi sonrasında kurulan **HDP’nin sloganı “Türkiyelileşmek”ti; görevi ise, “Türkiye solu”nu parlamentarizme çekmekti.** Öcalan’ın bu konuda doğrudan talimatları bulunuyor. 2015’te yayınlanan “İmralı notları”nda Öcalan, “devleti hazırladığı”nı, “solu da buna katmak gerektiği”ni söyledikten sonra, hangi partilerin ve hangi

isimlerin katılması gerektiğini tek tek sıralıyor. “İmralı heyeti”ne, **bu politika doğrultusunda “sol grupların” ikna edilmesini, “gerekirse hiza-ya getirilmesi”ni ve HDP çatısı altında “Kürt hareketinin ideolojik-stratejik liderliğini kabul etmeleri”ni dikte ediyor.** “Sınıf ve işçi odaklı” siyaset tarzını “modası geçmiş” buluyor, sol grupların “kadınlar, ekolojistler, LGBT’ler, etnik ve mezhep kimlikleri” olarak ayrıştırdığı alt kimlikler içinde siyaset yürüten HDP çizgisine adapte olmaları gerektiğini söylüyor. (“Demokratik Kurtuluş ve Özgür Yaşamı İnşa” adıyla Mezopotamya Yayınları tarafından Kasım 2015 tarihinde yayınlanan “İmralı Notları”ndan alınmıştır.)

Elbette bu sadece konuşarak, tartışarak, ideolojik-siyasi polemikler yürüterek gerçekleştirilecek bir şey değil. **“Vekil, belediye başkanı, ne olmak istiyorlarsa olsunlar. Bizim imkanlarımız çoktur, değerlendirin. Devlet de bunun önünde engel olmayacak”** diyor Öcalan. Yani **HDP’nin görevi, -devletin de onayı ile- “Türk solu”nu illegalite-den parlamentarizme, sınıf siyasetinden kimlik siyasetine entegre etmek” oluyor!**

Tuncer Bakırhan’ın söylemlerini hafifletme görevini üstlenen DEM Milletvekili Celal Fırat, “Kürt özgürlük hareketi, yarım asrı aşkın tarihi boyunca, aynı zamanda bir Alevi hareketi olmuştur” diyor. Oysa Kürt hareketi her zaman ve asıl olarak Kürt ulusunun örgütü olmuştur. Onun dışındaki tüm söylemler, (Alevilik, feminizm vb.) ana hedefe yürürken destek güçleri oluşturmak ya da konjonktür gereği sarfedilen tümcelerdir.

Geçen on yıl içinde HDP ve DEM Parti, devrimci ve reformist pek çok partiden isimlere, Aleviler-Süryaniler gibi çeşitli kesimlerin temsilcilerine “alan açtı”, milletvekillikleri ve çeşitli kurumlarda temsil hakkı verdi. HDP’nin eş başkanlarından birinin Kürt hareketinden, diğerinin “Türk solu”ndan olmasına dikkat edildi. Elbette bu tercih “rasgele” yapılmadı. Tuncer Bakırhan’ın söylediği gibi kapılarda beklenildi mi, bilmiyoruz; ancak özellikle **milletvekili tespiti, her defasında ittifak güçleri arasından, belli bir denge gözetilerek yapıldı.** Kimi zaman devletin doğrudan temsilcileri de (Cengiz Çandar gibi) HDP listelerinden ve kazanacak yerlerden seçime sokuldu. Ancak **“Türk solu”ndan isimler, HDK çatısı altındaki partilerin içinden ve “ince hesaplar”la belirlendi. Burada kriter, kimi zaman o partinin ya da kişinin kaç oy getireceği olmuştur belki; ama asıl olarak HDP politikalarını ne kadar içselleştirdiği, kendisine verilen görevleri ne kadar yerine getirdiği-getireceği, ne kadar geniş kesimi etkileyeceği gibi unsurlar dikkate alınmıştır.** Oy sayısından daha önemlisi, Türkiye Devrimci Hareketi’nin “özgül ağırlığı” oldu her zaman.

Ve her ikili anlaşmanın doğasında olduğu gibi, “karşılıklı fayda” gözetildi. **Kürt hareketinin olanakları bu kesimlere açılırken, karşılığında Kürt hareketini daha etkin savunması, “Batı”da Kürt hareketine duyulan tepkileri azaltması, destekleri çoğaltması beklendi.** Kurulan bu ilişki, Türkiye’de parlamento çalışmasından Rojava direnişine,

Avrupa’daki ilişkilerden sözkonusu kurumun kendi öz faaliyetine kadar her alana taşındı. Mesela **Kürt hareketi “barış süreci”ni başlattığında, özellikle milletvekili verdikleri kurumların bu politikayı etkin biçimde savunması, kendisine maletmesi istendi. HDK çatısı altındaki tüm kurumlar, Rojava direnişinin bir biçimde parçası oldu.** En son “çerçeve yasa” oylamasına, DEM listelerinden seçilen tüm vekiller, tek bir kişi dışında (ciddi sağlık sorunları nedeniyle katılmadığı belirtildi) firesiz olarak katıldı ve “evet” oyu verdi.

Yani **bu ilişki hiçbir zaman Kürt siyasetinin karşılıksız olarak olanak açtığı, rastgele kişilere makam-mevki dağıttığı, hep kendisinden verdiği bir ilişki olarak yaşanmadı.** Tersine devrimci ve reformist partilerin, son 20 yıllık evrimine bakacak olursak, çok ciddi düzeyde Kürt siyasetine entegre olduklarını görürüz. **Kürt hareketinin onlara verdikleri, (milletvekilliği vb) maddi olanaklarla sınırlı iken, entegre olan kurumlar, ideolojilerinden, siyasetlerinden, pratiklerinden, kısacası kendi öz benliklerinden verdiler.**

Ve bu ilişkinin sonucunda, bugün Tuncer Bakırhan ne kadar kendilerini “karşılıksız veren” ve “mağdur” göstermeye çalışsa da, Kürt siyaseti, Türkiye devrimini geriletme pahasına güç kazanarak belirleyici hale geldi.

Geçerken şunu da hatırlatalım: Tuncer Bakırhan’ın konuşmasında “Kürt halkı seni bakan yapmış Alevi olduğun için” cümlesi de geçiyor. 2015 yılında, 7 Haziran seçim sonuçlarını beğenmeyen AKP, aynı yıl 10 Kasım’da seçimlerin tekrarlanması kararını aldı. Ve 10 Kasım’a kadar bir “geçici hükümet” kurdu. HDP’li üç ismin bu hükümette bakan olması gündeme geldi. Ancak bu, **Bakırhan’ın dediği gibi “Kürt halkı”nın ya da HDP’nin kararı-seçimi olmadı. Bu kararı AKP verdi. HDP’nin içinden, doğrudan “Kürt” kimliği taşımayan üç ismin bakan olmasını istedi; HDP itiraz bile edemedi.** Bu üç isimden EMEP’li Levent Tüzel, bakan olmayı kabul etmediği için HDP’nin ağır eleştirilerine maruz kaldı. Diğer ikisi (Müslüm Doğan ve Ali Haydar Gonca) 28 Ağustos 2015 tarihinde, bakanlık görevine başladıklarında, Lice, Sur gibi Kürt kentlerinde sokağa çıkma yasakları ve devletin şiddetli saldırıları başlamıştı. **HDP’li iki bakanın katılmasıyla kurulan hükümet, Kürt kentlerinde savaş yürüten hükümetti.** Zaten HDP’lilere de “bakanlık” yaptırılmadı; onlar için etkisiz ve uydurma iki bakanlık icat edildi, burada görev verildi. Kürt halkı onları bakan yapmadı; ama, HDP’nin “hükümet ortağı” olduğu koşullarda Kürt kentlerinde yürütülen katliamlar için Kürt halkının yükselen tepkileri nedeniyle, bir ay sonra bakanlık görevinden istifa etmek zorunda kaldılar.

Sonuç olarak

Bugün tartışmanın bu kadar boyutlanmasının ve DEM temsilcilerinin toparlamaya çalışırken daha da batırmalarının asıl sebebi, AKP-MHP ile yürütülen sürecin, “enfekte olmasın” bahanesiyle, gizli kapaklı yöntemlerle, kapalı kapılar ardında yürütülmesidir. **Kürt ve Türk halkını, işçi ve emekçileri doğrudan**

ilgilendiren bir sürecin bu kadar gizli yürütülmesi, bırakalım “enfekte” olmasını, doğrudan ölümcül sonuçlar yaratır. Bu tablo, “egemenler”in kibirli ruh haliyle ve bunun getirdiği üslupla birleşince, tahribat daha da büyük olur.

Kurulan AKP-MHP-DEM ittifakının, Türkiye’yi, Suriye’yi, Ortadoğu’yu ilgilendiren boyutları ile ilgili olumsuz işaretler arttıkça, umut besleyenlerin hayal kırıklıkları artıyor. **Özellikle son 12 yılda, “Rojava Devrimi”ne inanan, destek olan, maddi ve manevi olanaklarını sunan, gidip savaştan kesimlerde çok daha yıpratıcı sonuçlara yol açıyor. Ve bu kırılma, tersine dönüp öfkeye dönüşebiliyor.**

Diğer taraftan, sürecin kitlelerden kopuk biçimde ve AKP’yi güçlendirecek tarzda yürütülmesi, AKP karşıtı faşist kesimlerin önünü açıyor.

Kürt hareketi direnişi büyüttüğü her defasında (mesela 1990’ların başında, ya da 2014’te Kobane direnişi sırasında) toplumun en geniş kesimlerinin desteğini, saygısını kazanmış, meşruluğunu yaygınlaştırmıştır. Ancak **böylesi gizli pazarlıklar, Kürt halkına dönük ırkçı saldırganlığı da artırmaktadır. “AKP’nin yenisinden kazanmasını sağlayacaklar” varsayımı, faşistlerle sınırlı olmayan geniş bir kesimde çok hızlı yankı buluyor.** Bugün Kürt işçilere ya da Amedspor’a dönük ırkçı-faşist saldırılardan, sıradan insanların “Kürt fobisi”nin artmasına kadar bunu gözlemlemek mümkündür.

Yürütülen süreç, kitleleri yeniden Alevi-Sünni, Kürt-Türk tartışmalarına çekiyor; Kürt sorununu “çözme” ya da “barış” getirme yolunda değil, halkları birbirine düşmanlaştırma yolunda ilerliyor. Çünkü “süreç”in içeriği de, yürütülüş tarzı da “burjuva siyaset” biçimine uygun düşüyor.

Diğer taraftan, yürütülen “süreç”e ilişkin olarak DEM’in beklentileri çok yüksek olsa da, diğerlerinin ne kadar “güvenilir ortak” olduğu ayrı bir tartışma konusudur. AKP-Erdoğan’ın Kürt siyaseti ile ilişkisine en somut örnek, HDP’nin 2015’te seçimleri kazanmasının ardından Kürt kentlerinde korkunç bir yıkım ve katliam saldırısına başlanmasıdır.

Keza **ABD ile ittifak kuran Kürt partilerin durumu ortadadır.** Irak’taki Kürt partileri 1992 yılından bu yana “devlet” hayali kuruyorlar ama hala ortada bir şey yok. Suriye’de ABD’nin çıkarları doğrultusunda 10 yıl boyunca savaştan PYD ise, en önemli kazanım olarak “Şara’nın danışmanlığı” alıp, anadilde eğitimi bile kabul ettirmeden “entegrasyon” sürecine girdi.

Emperyalistlerle ve işbirlikçileri ile yürütülen süreçlerin, ittifakların sonuçlarını tarih her aşamada tekrar tekrar karşımıza çıkarıyor. Çünkü **emperyalistler ve işbirlikçileri, ezilen halklara dost olmazlar; ezilen halkların taleplerini-acılarını umursamazlar.** Kürt halkı başta başta olmak üzere ezilen halkların ve toplulukların gerçek dostları her zaman komünist ve devrimciler olmuştur.

Yaşadığımız toprakların ilk işçi örgütü olarak 1871 yılında kurulan Amelepver Cemiyeti gösterilir. Ancak burada hem bir yazım hem de bilgi yanlışlığı vardır. 1871 yılında kurulan derneğin adı Amelpver Cemiyeti’dir ve bir hayır kuruluştur. Cemiyetin kurucuları arasında işçiler yoktur, dönemin iş adamları vardır ve sendikal bir niteliği bulunmamaktadır. Derneğin amacı cins, mezhep, milliyet farkı gözetmeksizin işe ihtiyacı olanlara iş bulmaktır.

Bildiğimiz ilk işçi örgütü 1894 yılında kurulan Osmanlı Amele Cemiyeti’dir. Cemiyet, yaklaşık 4 bin işçinin çalıştığı Tophane fabrikalarında kurulmuştu. Tophane fabrikaları, doğrudan ordu için üretim yapan (top, silah vb) bir yerdi ve stratejik öneme sahipti. Cemiyet burada, işçiler arasında gizlice örgütleniyordu. İşçilerle düzenli toplantılar yapılıyor, işçiler istibdada karşı ayaklanmaya çağırılıyordu. Cemiyetin kurucuları, aktarıldığı haliyle “Gördükleri insanlık dışı muameleden ötürü her şeyi göze almış olan” işçilerdi. İşçiler kendi aralarında 8 kişilik bir yürütme kurulu seçmişlerdi. Cemiyet gizli örgütleniyordu ancak bir yıl sonra açığa çıktı. Yöneticilerin bir kısmı tutuklandı, bir kısmı sürgün edildi ve cemiyet fiili olarak ortadan kalktı.

Sürgündeki yöneticiler 1901-1902 yıllarında tekrar İstanbul’a dönerek örgütlenmeyi denedi. İşçilerle gizlice toplantılar yapıldı. Bu dönem toplantılarında Avrupa’daki sosyalist hareketlerle ilgili haberler ile Marks ve Engels’in yazıları Türkçe’ye çevrilerek işçilere dağıtıldı. Topkapı Mezarlığı’nda bir kongre organize edildi. Devletin kongreyi öğrenmesiyle, organize edenler tutuklanıp işkenceden geçirildi. Tophane fabrikalarında çalışan işçiler de daha zor şartlar ve daha sıkı bir baskı altında çalışmaya zorlandı. Gizlice örgütlenen Osmanlı Amele Cemiyeti’nin fiili çalışmaları sona erdi. 1908’den sonra cemiyet yasallaşarak Osmanlı Terakki-i Sanayi Cemiyeti ve ardından Osmanlı Sanatkar Cemiyeti olarak devam etti. Yasallaşmasının ardından, cemiyetin ilk döneminde etkin olan sosyalist fikirlerden uzaklaşıldı; cemiyet sosyalist örgütlerle-işçi hareketleriyle bir bağ kurmadı.

Osmanlı Devleti’nde ikinci işçi örgütlenmesi, 1901 yılında Kavala’da kurulan Tütün Amelesi Saadet

İşçi sınıfının direniş tarihinden: Osmanlı’da 1908 öncesi ilk işçi ÖRGÜTLENMELERİ

Cemiyeti’dir. Cemiyet’i Selanik bölgesinde çalışan tütün işçileri kurmuştur. Selanik bölgesi Kavala, İskeçe, Drama gibi yerleşim yerlerinden oluşur ve Osmanlı Devleti’nde tütün üretiminin yapıldığı en önemli bölgelerden biridir. Amerikan ve Avusturya-Macaristan sermayeli şirketler bu bölgede etkindir ve on binleri bulan bir işçi kesimi, yabancı sermaye için çalışmaktadır. Yabancı sermayenin işçilere verdiği ücretler düşüktür ve mesai saatleri çok uzundur. İşçiler arasında hoşnutsuzluk artmaya başlayınca Selanik’teki sosyalist çevrelerin etkisiyle cemiyet kurulmuştur.

1905, 1908 ve 1911’de tütün işçilerinin gerçekleştirdiği toplu grevleri Tütün Amelesi Saadet Cemiyeti yönetmiştir. 1905 yılında tütün piyasasında yaşanan durgunluk sebebiyle, Tütün Rejisi işçilerin ücretlerini düşürmüştür. Ücret kesintisi sebebiyle başlayan 1905 grevinde işçiler Amerikan Tütün Şirketi fabrikalarında ve idare merkezinde bini aşkın camı kırmış ve bir mağazayı gazla yakmaya çalışmışlardır ancak güvenlik güçleri engel olmuştur.

1908 yılında “İlan-ı Hürriyet” (II. Meşrutiyet’in ilanı) sırasında Tütün Amelesi Saadet Cemiyeti en büyük grevini örgütlemiştir. Grev 12.000 tütün işçisi katılmıştır. Grev sonucunda işçilerin günlük ücreti 3 kuruş artmış, günlük çalışma süreleri 12 saatten 9.5 saate düşmüştür.

Tütün Amelesi Saadet Cemiyeti Selanik ve Drama’daki grevlerde de öncü rol oynamış ve on binlerce işçiye hitap eden güçlü bir işçi örgütü haline gelmiştir. Ancak İttihat ve Terakki Hükümeti, 1909 yılında çıkardığı Cemiyetler Kanunu ile, bu güçlü işçi örgütlenmesini kapatmış; yöneticilerini işkenceden geçirip tutuklamıştır.

Osmanlı Devleti’nde 1908 öncesinde 4 işçi örgütlenmesi kurulmuştur. 1908 öncesi kurulan diğer iki işçi örgütlenmeleri Filibe’de kurulan Şark Demiryolları Şirketi İşçileri Cemiyeti ve İstanbul’da fırın işçilerinin kurduğu Hamurkar Cemiyeti’dir.

Şark Demiryolları Şirketi İşçileri Cemiyeti 1907 yılında Şark Demiryolları Şirketi’nin Filibe istasyonunda çalışan işçiler tarafından kurulmuştur. Cemiyet kurulduktan kısa süre sonra şirketin faaliyet gösterdiği diğer istasyonlara telgraf çekmiş ve düşük ücretlere, yoğun çalışma saatlerine karşı genel grev çağrısında bulunmuş ve Filibe’de bir dizi eylemler yapmıştır.

1908 öncesi kurulduğu bilinen son işçi örgütlenmesi Hamurkar Cemiyeti’dir. 1908 yılının ilk günlerinde İstanbul’da fırın işçileri tarafından kurulmuştur. Cemiyet üyesi işçi temsilcileri İstanbul’daki fırınları tek tek gezerek düşük ücretlere karşı grev çağrısında bulunmuştur. 1908 yılının ağustos ayında yaklaşık 150 fırın işçisi iş bırakmış ve talepleri karşılanmazsa greve çıkacaklarını ilan etmişlerdir. Fırın sahipleri ve fırın işçileri arasında İTC yöneticileri arabulucu olmuştur. Yapılan toplantı sonucunda ustaların günlük ücreti 11 kuruştan 20 kuruşa, kalfaların günlük ücreti 7 kuruştan 12 kuruşa ve çırağların günlük ücreti 4 kuruştan 8 kuruşa çıkmıştır. Hamurkar Cemiyeti de diğer ilk dönem işçi örgütlenmeleri gibi İTC hükümetinin baskısının artmasıyla faaliyetini sonlandırmış ve farklı isimlerle mücadelesine devam etmiştir.

1908 öncesi kurulan işçi örgütlenmelerinin hepsi baskı koşullarının etkisiyle gizli olarak kurulmuş ve işçiler içinde gizli biçimde faaliyetini sürdürmüştür.

Şavşat'ta festival günleri...

Artvin'de, Şavşat Dernekleri Federasyonu tarafından düzenlenen festival, 7-8-9 Ağustos günlerinde yapıldı.

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen festival, 7 Ağustos günü kent merkezinde yapılan bir yürüyüşle başladı. Kalabalık kortej, davul-zurna eşliğinde parka kadar yürüdü.

Açılış konuşmasını, Federasyon

Başkanı Mustafa Faruk Altun gerçekleştirdi.

Bu yıl sanatçı Nedret Ural'a atfedilen festivalde, Ural'ın düzenlediği şarkılar Şavşat Kent Orkestrası tarafından seslendirildi. Ayrıca Nedret Ural'ın ablası ve arkadaşları onunla ilgili anılarını anlattılar.

İkinci gün Ciritdüzü Köyü'ndeki geniş alanda öğle saatlerinde başlayan etkinlikler, akşama kadar sürdü. Yapılan konuşmalarda Şavşat'ın kültürünü, sanatını korumak ve yaşatmak kadar, doğasını korumak üzerinde duruldu. Yerel sanatçılar şiirlerini ve şarkılarını seslendirdiler. Çocuklar da sahne aldı, çocuk haklarından bahsettiler, şarkılar söylediler. Bir çocuk meclisi kurmayı hedeflediklerini duyurdular. Şavşat Kent Orkestrası'nın şarkılarıyla horonlar, halaylar çekildi. Barış Evbaşı, Grup Ciba, Erdem Altun, Pınar Çelik şarkılarıyla sahne aldılar. Son olarak Efkan Şeşen sahneye çıktı; kitle Şeşen'in şarkılarıyla coştı. Ayrıca çeşitli stantlar açıldı. **Yediveren Yayınları da kitap, broşür ve dergilerinin sergilendiği bir stant açtı.** Stantlara ilgi yoğun oldu.

Üçüncü gün, Şavşat Sanat ve Kültür Merkezi'nde, doğanın korunmasına yönelik bir panel düzenlendi. Sol Parti adına Alper Taş, EMEP adına İskender Bayhan'ın katıldığı panelde Doç. Dr Oğuz Kurdoğlu ve Av. Bedrettin Kalın, Karadeniz Bölgesi'nde yapılan doğa katliamını anlattı, geleceğe dair öngörülerde bulundu. Buna karşı mücadele yolları ve biçimleri konuşuldu. Katılanlar sadece sorularıyla değil önerileriyle de paneli canlı kıldılar.

Festival sanat, kültür ve doğanın korunması için birlikte hareket etmenin ve mücadeleyi yükseltmenin gerekliliğini bir kez daha vurgulamış oldu. Coşkulu ve bilgi alış-verişinin yapıldığı güzel bir festival oldu. Eksiklerini aşarak daha iyisinin yapılacağı güvenini herkese verdi.

Şavşat-Bazgiret'te festival

Artvin-Bazgiret Derneği, 15-16 Ağustos'ta Bazgiret'te "Marioba Kültür ve Ekoloji Festivali" gerçekleştirdi.

Bazgiret Köyü, son bir yılda maden şirketlerine karşı direnişiyle öne çıktı.

Lidya ve Erkan Madencilik şirketlerinin bölgedeki maden projesinin bölgenin doğal yaşamına vereceği zararlardan

dolayı, Kasım 2025'te ve Haziran 2026'da yürüyüş ve protestolar gerçekleştirilmişti.

Bazgiret Köyü'nün gerçekleştirdiği ve iki gün süren festival, bu direnişlerin köylülerde ve çevre köylerde yarattığı dayanışma duygularını yansıttı. Çok sayıda sanatçı ve topluluk, programa gönüllü olarak katılarak güzel ve örnek bir dayanışma sergilediler. Yağmura rağmen halaylar, horonlar devam etti. Festivalde her dilde türküler söylendi. Yöresel kıyafetleriyle Bazgiretli kadınlar festivale renk kattı.

Sıklıkla doğa talanına, maden şirketlerinin talanlarına karşı dayanışma ve mücadele çağrısı yapıldı.

Programa ülkenin değişik yerlerinden ve Gürcistan'dan birçok sanatçı ve topluluk katıldı. Fındıklı Çok Sesli Kadın Korosu ve Şavşat Kent Orkestrası da performanslarıyla beğeni aldı.

Artvin PDD

Rize-Fındıklı'da düzenlenen Vicefest (Yeşil Altın Gümüş Deniz Festivali) kapsamında, 15 Ağustos'ta başlayan Kitap Günleri'nde Yediveren Yayınları olarak standımızı açtık.

NATO tutsakları için eylem

Ankara'da 7-8 Temmuz

tarihlerinde yapılan NATO

Zirvesi'nden önce evleri

basılarak gözaltına alınan

ve tutuklanan devrimciler

için eylem gerçekleştirildi. NATO ve Emperyalist Savaş Karşıtı Birlik, 2 Ağustos günü Kadıköy- Süreyya Operası önünde, saat 18'de yaptığı eylemde, tutsakların serbest bırakılması istendi.

Birlik, 31 Temmuz günü de Kadıköy PTT'den tutsaklara kart göndermişti.

Cemil Kırbayır Kültürevi'nde anma

11 Ekim 1980'de askerlerce evinden alınıp götürüldükten sonra bir daha kendisinden haber alınamayan Cemil Kırbayır'ın, kültür merkezine dönüştürülen aile evinde, bu yıl üçüncüsü yapılan buluşmaya katıldık; Cemil Kırbayır'ı, kayıplar mücadelesinin sembol isimlerinden Berfo Ana'yı ve diğer kaybedilenleri andık.

Ardahan'ın Göle ilçesine bağlı Okçu köyünde yer alan Cemil Kırbayır Kültür Merkezi'ndeki anmaya, önceki yıllara göre daha yoğun bir katılım vardı. Öyle ki salonun yarısı etkinliği ayakta izledi.

Katılımcılar Cemil Kırbayır'ı ve mücadelesini anlattı. Abisi, Cemil Kırbayır kaybedildikten sonra, sanki kaybeden kendileri değilmiş gibi nasıl askerlerin eve gelip Cemil'i sorduklarını anlattı... Kürt kurumlarından katılanlar ise Cemil Kırbayır'ı anlattıktan sonra barış sürecine ilişkin değerlendirmelerini yaptılar.

Biz de PDD adına söz alıp konuştuk. Etkinlik başlamadan, kütüphanede Nevin Berktaş'ın "HÜCRELER Dava Dosyası" baskısını gördüğümde hem sevinmiş hem de şaşırmıştım. Kitabı elime alarak şunları söyledim: "Kütüphanede bir yoldaşımın kitabına rastladım. Nevin'in annesi çocuklarını görmek için bir cezaevinden diğerine giderken çocuklarıyla ve arkadaşlarıyla yoldaşlaştı. '94 yılında Nevin Berktaş Adana'da gözaltına alındı. Makbule ana İHD- Emniyet- Savcılık arasında adeta mekik dokudu. Gazetelere gitti, basın açıklamaları, İHD'de açlık grevleri yaptı. Emniyet "bizde değil" diyor, savcılık "bizde böyle bir bilgi yok" diyor... Makbule Ana yoldaşlarımızla birlikte direnişe başladılar. Emniyet Nevin'in gözaltında olduğunu kabul etmek zorunda kaldı... Biz birbirimizi tanıyoruz, acılarımızdan tanıyoruz. Yaralarımız ortak. Dili yasaklanan, emeği sömürülen, işkence edilen, zindana atılan, sahte idamlarla inancı sınanan, kaybedilen... Yaralarımız ortak ama nedense mücadelemizi ortaklaştırmakta o kadar mahir değiliz.

Biz birleşik devrimci mücadelenin dilini, araç ve yöntemlerini yaratmak ve bunda ısrarcı olmak zorundayız... Ermenilerin, Gürcülerin, Lazların, Türklerin, Karapapakların, Kürtlerin olduğu çok zengin bir coğrafyada yaşıyoruz ve hepsiyle kardeşçe yaşıyoruz. Halklar arasında düşmanlık olmaz. Savaşların olmadığı bir dünya ise emek eksenli bir mücadelede kardeşleşilerek verilir. Bizim PDD olarak Birleşik Devrimci Mücadeleye yüklediğimiz anlam budur..."

Bizden sonra Alper Taş katılanları dışarıya müzik dinletisine davet etti.

Dışarıda pek çok kişi yanıma gelip "duygularımıza tercüman oldunuz..." dediler.

Daha sonra Berfo Ana'nın ve kızının, yanısıra Cemil Kırbayır için hazırlanan boş mezarın da bulunduğu aile mezarlığına gittik. Burada yapılan konuşmaların ardından etkinlik sonlandırıldı.

Artvin PDD

Arnavutluk izlenimleri 2...

Arnavutluk'ta, doğa harikası bir kıyı şeridi ve el değmemiş bir askeri üs olan Sazan Adası'nın, Trump'ın kızı ve damadına satılacağı, burada lüks tatil köyü inşa edileceği haberleri üzerine, Arnavutluk halkı Mayıs ayı ortalarından itibaren eylemler yapmaya başladı. Başbakan Edi Rama'nın, ülke topraklarını böylesine pervasızca satmış olması büyük bir öfke yaratmıştı. Keza sözkonusu proje, bölgenin doğal güzelliğini de yok edecek, büyük bir doğa tahribatı yaratacaktı.

Flamingo Devrimi adı verilen eylemler asıl olarak Tiran'da geçerken, ben Vlore şehrinde neden kimsenin eylem yapmadığını, neden sessiz kalındığını sorguluyordum. Günlerdir kentte konuştuğum herkese, özellikle esnaflara soruyorum; burada halk neden sokağa çıkmıyor, eylemler neden burada başlamıyor diye. Öyle ya, yaşanan sorun Tiran'dan ibaret değil ki, bütün ülkeyi ilgilendiriyor. Burada küçük de olsa yapılacak eylemler, Tiran'a moral katacaktır. Tiran dışında diğer kentlerin de hareketlenmesi devlete ve işbirlikçilerine geri adım attıracaktır.

Nihayet, **eylemlerin 47. gününde, Temmuz ayının ortasında, Vlore'de de kitle sokağa çıktı.**

Eyleme orada tanıştığımız bir arkadaşla katıldık. Küçük bir grup olarak başlayan yürüyüş, kısa zamanda 500 kişiye ulaştı. İlk gün olmasına rağmen iyi bir şey. Israrlı bir biçimde devam eder-seniz, büyüyecek, sıçrayacaktır diye değerlendirmeler yapıyorduk yanımızdakilerle.

Kentte çeşitli biçimlerde konuştuğumuz kişilerden bir grup ile tesadüfen karşılaştık. Gidip kollarına girdim, ne slogan atıyorlarsa ortak oldum. **Dövizlerini tutanlardan devraldım, bayraklarını da... Yetmedi, telefon alışverişi... Ben de kendi mücadelemi anlattım onlara. Kortej sorumlusu arkadaş megafonu uzatınca, enter-nasyonal dayanışmaya çağırın sloganları gür bir sesle atmaya başladım.** Birden kameralar, resim çekmeler, esnaflar... hepsinin ilgi odağı oldu. Geçen halk zafer işaretleriyle selamladı, kimileri de attığımız sloganlara ortak oldu.

Bu arada birisi elime bir döviz tutuşturdu. Günlerdir *"Tiran ayakta, Vlore nerede"* diye sohbet ediyordum; baktım Arnavutça *"Vlore işte burada"* yazıyordu dövizde. Dövizi bilerek hazırlamış, bilerek elime vermişler. Farkedince çok mutlu oldum.

Birarada olmaktan çok mutluyduk. Sanki yıllardır omuz omuzaymışız gibi.

Korkmuyordu yanımdaki insanlar. İnaniyorlardı ve o yüzden eylemdeydiler. Yolsuzluklara karşı, Arnavutluk'u yok eden yasalara, sağlık, eğitim, emeklilik sistemlerine ve diğer bütün sorunlara karşı...

Vlore şehri Arnavutluk'un 3. büyük şehri, zengin ve turistik yerleşimlerinden biri. Bir Avrupa şehri diyebiliriz. Kentin tam ortasından geçen kilometrelerce uzunluğunda bir cadde, bankalar, iş yerleri, lüks mağazalar ve her

şeyi bulabileceğiniz dükkanlarla dolu. Limanları var, Katarlı zenginler en güzel yerlerde villalar satın almış. 8 binin üzerinde İtalyan varmış bu şehirde. Çoğunun emekli olduğu söyleniyor. İyi bakıldığında **çarpık kentleşmeyi görmek de mümkün. Bir yandan zenginlerle dolu kafeler, restoranlar, bir yandan hemen cadde üzerinde para toplayan yaşlı insanlar dileniyor.** Köylüler domates, baharat, çekirdek, armut gibi kendi ürettiklerini getirip satıyorlar. Bir yanda şatafat var, bir yanda hüznü görüntüler. Zenginlik ve yoksulluk bir arada.

Arnavutluk Devrimi sürecinde, halkın ilk silahlı sokağa döküldüğü kent burasıymış. Kurşunların ilk atıldığı, kitlesel eylemlerin ilk yapıldığı yer...

Kentte hektarlarca dönüm arazi üzerine kurulu bir üniversite var. Ve üniversite bahçesinde, devrim sırasında şehit düşenlerin, halk kahramanlarının büstleri duruyor hala. Onları kaldırmamışlar.

Arnavutluk'ta tüm karşı-devrimci saldırılara rağmen devrimin izleri halen sürüyor. En önemlisi, insanlarda kapitalizmin saldırılarına, hak gasplarına dönük öfke büyük. "Flamingo Devrimi" adıyla başlayan eylemler de bunun göstergesi...

Arnavutluk'ta eylemler sürüyor. Eylül ayı itibarıyla, 90 günü aşan biçimde, kesintisiz olarak yapılıyor eylemler. Başlangıçta sadece akşam saatlerinde ve hükümet binaları önünde eylem yapılırken, artık sabah saatlerine de yayarak, bakanlık binalarının önünü kapatmaya başladılar. İlk önce Eğitim Bakanlığı'nın önünde, ardından diğer bakanlıkların önünde... **Bu kitle baskısı, hükümette çatlaklara da yol açtı; Sağlık Bakanı istifa etmek zorunda kaldı.** Eylemciler, bu istifanın ilk somut kazanım olduğunu duyurdular. Ayrıca sözkonusu proje tamamen iptal oluncaya, Başbakan Edi Rama istifa edinceye kadar eylemlerini kararlılıkla sürdüreceklerini ifade ediyorlar.

Burada, Arnavutluk Devrimi'nin merkezinde, devrimin hem olumlu hem de olumsuz kalıntıları birarada varlığını sürdürüyordu. Olumlu kalıntılar, kitlelerin halen mücadele ve hak alma bilincinin güçlü olması, eylemlerdeki coşkuydu; olumsuz kalıntılar ise, karşı-devrim sürecinin getirdiği sosyal-ekonomik yıkım, yoksullaşmanın boyutu... Bunları birarada görmekten çok etkilendim.

Avrupa'dan bir PDD'li

İtalya'da Deniz Pektaş serbest bırakıldı

Deniz Pektaş, 17 Ağustos 2026 tarihinde İtalya'da bulunduğu sırada, Türk devletinin talebi ve Interpol araması gerekçe gösterilerek İtalya polisi tarafından gözaltına alındı.

Ancona Hapishanesi'nde tutulan ve "TKP/ML faaliyetçisi" olduğu ileri sürülen Deniz Pektaş için, Avrupa'daki devrimci kurumlar "Deniz Pektaş'a özgürlük" kampanyası başlattı. PDD'nin de imzacı olduğu ortak bir metin hazırlandı ve kamuoyuna açıklandı.

Yükselen tepkilerin sonucunda, **Deniz Pektaş 20 Ağustos günü serbest bırakıldı.**

Kampanya için hazırlanan ortak metni kısaltarak yayınıyoruz:

İTALYA'DA GÖZALTINDA TUTULAN DENİZ PEKTAŞ'A ÖZGÜRLÜK!

...Türk devleti, ülke sınırları dışında yaşayan devrimcileri, sosyalistleri, komünistleri, aydınları ve politik sürgünleri de Interpol üzerinden yaptığı başvurularla takip ve baskı altında tutmaya çalışmaktadır. Bu başvurular nedeniyle Avrupa ülkelerinde yaşayan çok sayıda insan gözaltına alınmakta, seyahat özgürlükleri kısıtlanmakta ve iade tehdidi altında yaşamaya zorlanmaktadır. Avrupa ülkelerinde politik mülteci statüsü kazanmış, hatta yaşadıkları ülkelerin vatandaşlığına kabul edilmiş kişiler dahi Türk devletinin Interpol üzerinden yürüttüğü sınır ötesi takip politikalarının hedefi olabilmektedir. Politik düşünce ve faaliyetlerin uluslararası polis mekanizmaları kullanılarak kriminalize edilmesi kabul edilemez. Bu uygulamalar temel insan hakları ve özgürlüklerle çelişmekte, politik iltica hakkı gibi en demokratik hakları da tartışmalı hâle getirmektedir.

... Deniz Pektaş, uzun yıllardır Avrupa'da politik faaliyetleriyle bilinen devrimci-komünist bir kişiliktir. Türkiye'deki faşist ve baskıcı sistemi, halka yönelik katliamları ve hak ihlallerini teşhir etmiş, bunlara karşı gerçekleştirilen protestolarda, demokratik eylemlerde ve politik çalışmalarda aktif olarak yer almıştır. Deniz Pektaş, yıllar boyunca Türk devletinin girişimleriyle bağlantılı olarak farklı Avrupa ülkelerinde birçok kez takip, baskı ve hukuki süreçlere maruz kalmıştır. Bu kapsamda, 2015 yılında Almanya'da gerçekleştirilen bir operasyon sırasında gözaltına alınan devrimci-komünistler arasında yer almış ve sonrasında burada da hukuki süreçlerle karşı karşıya kalmıştır.

...Avrupa ülkeleri ve İtalya, düşünce ve ifade özgürlüğünü, temel insan haklarını, demokratik hakları ve politik düşüncelerinden dolayı takibata uğrayan kişilerin korunmasını güvence altına almakla yükümlüdür. İtalya, Türk devletinin sınır ötesi baskı ve politik takibat girişimlerinin uygulayıcısı olmamalıdır.

İtalya hükümetini, Adalet Bakanlığı'nı ve yetkili İtalyan

makamlarını, Türk devletinin Deniz Pektaş hakkında ki iade talebini reddetmeye ve Deniz Pektaş'ı derhal serbest bırakmaya çağırıyoruz.

Politik düşünce ve faaliyetler suç değildir!

Türk devletinin sınır ötesi baskı ve takip politikalarına son verilmelidir!

İsviçre PDD

Askeri komutan Osman Yaşar Yoldaşcan

1970'li yıllarda Osman'ı tanıyan, yoldaş olan ve birlikte mücadele eden bir dostumuzun anılarını yayınlıyoruz.

* * *

Osman Yaşar Yoldaşcan, TİKB-MK üyesi, askeri komitesi komutanıydı. Kod adı Bekir'di. Onu 1977 Temmuz'da tanıdım. Grup dönemi yaşanıyor ve grubun ciddi ekonomik sorunları vardı.

1977 yılında Fatih yoldaşın yakalandığı eve yakın bir yerde kamulaştırma eylemi yapıldı. İki ay sonra ben de o evde kaldım. Bir odada Osman ve Sezai ile birlikte uzun bir dönem kaldık. Osman yoldaş bitişik daireyi çay bardağı ile dinleme tekniğini bize gösterdi. Dinleme nedenimiz, o dairede yaşayanlardan şüphelenmesiydi. Ben de birkaç kere dinledim. Fakat bizler hakkında bir konuşma duymadık.

Öğrettiği şeylerden biri de, birini kaçırmak durumunda kaldığımızda, yanımızda ip yoksa o kişiyi bir ağacın gövdesine nasıl bağlayacağımızdı. Osman bize birçok teknik bilgi öğretti. Ama asıl olarak siyasal bakışı verdi. Yaptığımız onlarca kamulaştırma eylemi öncesinde bizleri mutlaka uyarırdı. Bu tip eylemlerde “zorunlu olmadıkça tetiğe basılmayacak” derdi.

Grup döneminde Ankara'da Atilla Acartürk faşistlerce katledilmişti. Sezai onu tanıyordu, bana çok yiğit biri olduğunu anlattı. Onun katillerini bulup cezalandırmak için Osman ve Sezai ile Ankara'ya gittik. Yanımızda malzemeler de vardı.

Osman Ankara'daki yoldaşlarla ilişkiye geçti ve Atilla'nın nasıl ve kimler tarafından öldürüldüğüne dair bilgileri topladı. Yoldaşların A-4 kağıdına yapıp gerilla matbaasında hazırladıkları, Atilla yoldaşın afişlerini Sezai ile birlikte yaptık. Dikmen'de tüm hazırlıklarımızı tamamladık. Atilla'yı katleden faşistlerin toplandığı yerler tespit edilmişti. Büyük bir eylem olacaktı. Fakat son anda İstanbul'dan bir haber geldi ve eylemi ertelemek zorunda kaldık.

1979'da yapılan İMT (İleri Militerler Toplantısı) sonucu, troçkist-koordinasyoncu kesimlerden arandıktan sonra, anti-faşist mücadelede ısrar, militan-pratik mücadele daha güçlü hale geldi. Örgüt olma yolunda önemli kararlar alındı ve adımlar atıldı. O dönemden sonra Osman ve Sezai ile birlikte birçok eylem gerçekleştirdik.

İllegal kitle yayın organı “Orak-Çekiç” 15 günde bir çıkmaya başladı. Ayrıca kadrolar için “İhtilalci Komünist” aylık bir yayın olarak basılıyordu.

Orak-Çekiç'in basımı için Karagömrük'te bir bina kiralandı. 4-5 katlı bir binaydı. Osman'ın zekası ve yaratıcılığıyla Orak-Çekiç'te resim basmayı ve üç renkte çıkmasını sağladık. Osman, dairede çalışmayan tuvaleti, adeta bir fotoğrafçının “karanlık odası”na dönüştürdü. Orak-Çekiç için yazılan mumlu kağıda fotoğraf yerleştirip Orak-Çekiç'in fotoğraflı çıkmasını başardı.

Orak-Çekiç basımını ve evlerin kapı altından dağıtımını gerçekleştirdik defalarca.

Bir arabamız vardı, 124 Fiat. Arabayı genellikle ben kullanıyordum. Zaten o dönem Sezai ve ben araba kullanıyorduk. Birkaç kere Osman yoldaşa şoförlük öğretmek için denemeler yaptık. Osman bir an önce araba kullanmak istiyordu. Ama araba konusunda beni sıkça uyarıyordu. Araba ile her yere gitmemem gerektiğini söylerdi. “Devlet bu arabayı keşfettiğinde, takibe alır ve bize ulaşır; evet araba işlerimizi kolaylaştırıyor, ama dikkat” derdi.

Osman yoldaş bir bacağındaki kısıklardan dolayı topallıyordu. Sezai yoldaşla Eminönü'nde ayakkabı yapan yerleri gezdik. Bir ayakkabıcı ile sohbet ettik. Ayakkabıcı bize yapılacak ayakkabının içini yükselterek topallığı sıfırlama imkanını anlattı. Fakat topal olan kişiyi görmek istiyordu. Bunu Osman'a anlattık. Zor da olsa ikna ettik. Birlikte ayakkabıcıya gittik. 15 gün sonra ayakkabı yapılmıştı ve Osman gidip kendisi almıştı. Bize de “biraz pahalı” demişti.

Osman Yaşar Yoldaşcan'la ve Sezai Ekinci ile birlikte çok eylemler yaptık, yoldaşça çok zamanlar geçirdik. Aklımda kalan birkaç anıyı sizlerle paylaşmak istedim. Bu değerli yoldaşları bir kez daha saygıyla anıyorum.

D.Karatepe

Reşit Kibar anması yapıldı

Üç yıl önce ormanını, doğasını korurken maden şirketlerinin kiralık katillerince katledilen Reşit Kibar, vurulduğu yerde, Cankurtaran'da anıldı.

3 Eylül günü saat 12.00'da toplanan kitle, yapılan konuşmalar ve atılan sloganların ardından yine sloganlar eşliğinde Reşit'in mezarına doğru yürüyüşe geçti. Jandarma yürüyüşü engelleme girişiminde bulundu, ancak kitlenin tepkisi üzerine geri adım attı.

Mezarlığa gelen kitle burada Reşit Kibar şahsında tüm katledilen doğa savunucuları adına saygı duruşunda bulundu. Saygı duruşu esnasında Adnan Yücel'in “Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek” şiirinden bölümler okundu. Mezar başı anmasında jandarmanın dronla çekim yapmasına “O gün olay yerine iki jandarma gönderseydiniz Reşit yaşıyor olacaktı” denilerek tepki gösterildi. 2 Ekim'de Artvin Adliyesinde görülecek olan Reşit Kibar davasının 6.

duruşması için yapılan çağrının ardından anma sonlandırıldı.

Anmaya Şavşat'tan, Pazar ve Fındıklı'dan da katılım oldu.

Artvin PDD

Suruç Katliamı'nın yıldönümünde eylemler

Suruç Katliamı'nın 11. yılında anmalar ve eylemler yapıldı. 20 Temmuz'da katliamın gerçekleştiği Suruç Amara Kültür Merkezi, İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Adana, Muş, Amed, Dersim, Samsun, Van, Eskişehir, Bursa'da sabah saatlerinden itibaren mezar başlarındaki anmaların ardından yürüyüşler ve basın açıklamaları gerçekleşti. SGDF ve ESP'nin çağrıcısı olduğu eylemlere devrimci, demokrat kurumlar da katıldı.

İstanbul'daki anma saat 18'de Kadıköy Halitağa Caddesi'nde yapıldı. Anmada Suruç katliamında yaşamını yitirenlerin aileleri, yaralı olarak kurtulanların konuşmalarının ardından basın açıklaması yapıldı. Ardından gençlik örgütleri, sloganlarla Süreyya Operası önüne yürüdü. Ajitasyon konuşmaları ve sloganlarla yapılan yürüyüşe, aralarında PDG'nin de bulunduğu kurumlar flamları ile katıldı. Ayrıca Almanya, İsviçre, Fransa, İngiltere'de de anma eylemleri oldu.

Suruç Katliamı 20 Temmuz 2015'te Urfa'nın Suruç ilçesinde gerçekleşti. Kobane'nin büyük bir direniş ile IŞİD saldırısından kurtarıldığı, Türkiye'de 7 Haziran'da yapılan seçimlerde HDP'nin barajı aştığı, AKP'nin tek başına hükümet kuracak çoğunluğu oluşturamadığı, Kürt halkında geleceğe ilişkin umutların yükseldiği bir dönemdi.

Böyle bir dönemde SGDF'nin çağrısıyla toplanan grup, Kobane'ye yardım malzemesi, çocuklar için oyuncak vb. götürmek istiyordu. Kobane'ye geçmeden önce Amara Kültür Merkezi'nde bir basın açıklaması yapacaklardı. Açıklama sırasında kitlenin içine sızan IŞİD'li canlı bomba kendisini patlattı. Devletin de ön açması ile yapılan saldırıda 33 kişi yaşamını yitirdi, 100'den fazla kişi yaralandı. Bu saldırının arkasından devlet 1 Kasım'da

seçimleri tekrarlama kararı aldı; 1 Kasım'a kadar kurulan geçici hükümette HDP'den 3 bakanın yer almasını istedi. Katliamdan iki ay sonra devlet Sur, İdil, Nusaybin, Cizre gibi Kürt kentlerinde büyük bir yıkım ve katliam saldırısı başlattı.

☆ 1 Eylül 1939- Faşist Hitler Almanyası'nın Polonya'ya girerek II. paylaşım savaşını başlattığı gün, BM tarafından "dünya barış günü" ilan edildi.

☆ 1 Eylül 1987- 12 Eylül tutsak ailelerinin örgütlenmesinde aktif yer alan Didar Şensoy, tutsaklar için yapılan bir eylem sırasında yaşamını yitirdi.

☆ 2 Eylül 1969- Vietnam devriminin önderi Ho Chi Minh yaşamını kaybetti.

☆ 6-7 Eylül 1955- İstanbul ve İzmir'de ırkçı saldırılar ile azınlıklar üzerinde terör estirildi. Bu, kontrgerillanın ilk eylemlerinden biriydi.

☆ 8 Eylül 1943- Çekoslovak yazar Julius Fučík, Nazi kamplarında idam edildi.

☆ 9 Eylül 1976- Çin devriminin önderi Mao Zedung öldü.

☆ 9 Eylül 1984- Yılmaz Güney yaşamını yitirdi.

☆ 10 Eylül 1920- Türkiye Komünist Partisi kuruldu.

Bakü'de Mustafa Suphi önderliğinde toplanan Türkiyeli komünistler, 15 ayrı örgütten 75 delegeyle Türkiye Komünist Partisi'ni kurdular. Partinin kurulmasından sonra ülkeye gelen Mustafa Suphi ve 15 yoldaşı, Kemalist burjuvazi tarafından Karadeniz'de boğdurularak katledildi. M.Suphi'lerin katledilmesinden sonra TKP, revizyonist bir zemine çekilerek Kemalist burjuvazinin uzantısı haline getirildi.

☆ 11 Eylül 1973- Şili'de Pinochet liderliğinde ABD yanlısı askeri faşist bir darbe gerçekleşti.

Solcu Devlet Başkanı Allende, teslim olmayı reddedince katledildi. 36 bin kişi işkencelerde ve sokak infazlarında öldürüldü.

☆ 12 Eylül 1977- Güney Afrika Cumhuriyeti'nde ırkçı yönetime karşı silahlı direnişin lideri Steve Biko işkenceyle öldürüldü.

☆ 16 Eylül 1976- DGM'ler işçilerin direnişiyle, açılmadan kapanmak zorunda kaldı. DGM direnişi işçi hareketinin örnek bir siyasal eylemiydi.

☆ 20 Eylül 1985- Halk müziği sanatçısı Ruhi Su, pasaport verilmediği için hastalıktan öldü.

☆ 20 Eylül 1992- Kürt aydın Musa Anter katledildi.

☆ 21 Eylül 1995- Buca Cezaevi'nde hak gasplarına direnen tutsaklara karşı yapılan saldırıda dört DHKP savaşçısı katledildi.

☆ 23 Eylül 1973- Şilili ozan Pablo Neruda öldü.

☆ 22 Eylül 1976- Profilo fabrikasında 17 işçinin işten atılmasına karşı büyük bir direniş başladı.

☆ 24 Eylül 1969- '68 hareketinin önderlerinden Taylan Özgür polis tarafından katledildi.

☆ 25 Eylül 1996- Diyarbakır Cezaevi'nde 9 yurtsever tutsak katledildi.

☆ 25 Eylül 2012- Halk ozanı Neşet Ertaş öldü.

☆ 26 Eylül 1999- Ulucanlar Cezaevi'nde 10 devrimci tutsak katledildi.

☆ 28 Eylül 1864- I. Enternasyonal kuruldu.

☆ 29 Eylül 1902- Maden işçilerinin direnişini anlatan Germinal'in yazarı Emile Zola öldü.

☆ 1 Ekim 1949- Mao Zedung önderliğinde Çin halkı devrimi gerçekleştirdi ve Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu.

☆ 5 Ekim 1934- İspanya'nın Asturias bölgesinde maden işçilerinin ayaklanması sonucu İşçi-Köylü Cumhuriyeti kuruldu. Faşist Franco'nun saldırısına karşı haftalarca süren direnişin ardından ayaklanma bastırıldı.

☆ 6 Ekim 1984- Dev Yol davasından İlyas Has İzmir'de idam edildi.

☆ 7 Ekim 2015- Şair Sennur Sezer öldü.

☆ 7 Ekim 1988- Tuzla'da dört TKP-ML TİK-KO militanı katledildi.

☆ 8 Ekim 1980- Kurtuluş davasından Necdet Adalı 12 Eylül'ün ilk idam ettiği devrimci oldu.

9 Ekim 1967- Che Guevara katledildi

1928'in 14 Haziranı'nda Arjantin'de başlayan yaşamı, 9 Ekim 1967'de Bolivya'da katledilene kadar, sürekli bir yükseliş içinde geçti. Başegmemenin, isyanın simgesi oldu.

Tıp fakültesinde okurken 1951 yılında motosikletle Latin Amerika turuna çıkarak, insanların durumunu gördü. Guatemala'ya gitti ve burada birçok ülkeden devrimciyle tanıştı. Guatemala'da solcu hükümete karşı yapılan darbeye direnişle karşılık verildi ve Che, bu direnişlerde yer aldı. Daha sonra Meksika'ya geçti. Emperyalizm konusundaki fikirleri netleşince, tüm benliğiyle devrimci mücadeleye atıldı. Küba devriminin lideri Fidel Castro ile tanıştı ve 26 Temmuz Hareketi'ne katıldı. Örgütün doktoru olarak başlayan görevi, elde silah dövüşen bir önder konumuna kadar yükseldi. Sierra Meastra dağlarında gerillaların eğitiminden planların çizilmesine kadar, her alanda görev aldı.

Küba'da devrimden sonra devletin çeşitli bakanlıklarında görev yaptı. Diğer ülke devrimlerine yardım etmek için, Kongo'ya gitti ve gerillaları eğitti, onlarla birlikte savaştı. Daha sonra Bolivya'ya geçti. Bolivya Ulusal Hareketi'nin teorik ve askeri yönde eğitilmesinde görev aldı. Che, bir muhbirin ihbarı sonucunda, gerilla birliğiyle birlikte kuşatıldı ve sağ yakalandı. 9 Ekim'de işkenceyle katledildi. O, dünya devrim tarihinin en çok tanınan enternasyonalist devrimcilerinden biri oldu.

☆ 9 Ekim 1978- Ankara-Bahçelievler'de sivil faşistler 7 TİP'li öğrenciyi katlettiler.

☆ 11 Ekim 2005- Şair Atilla İlhan öldü.

☆ 14 Ekim 1971- Hikmet Kıvılcımlı öldü. 22 yıl cezaevinde kalan ve işkencede direnişiyle öne çıkan Hikmet Kıvılcımlı, 12 Mart sonrası gittiği Zagreb'de öldü.

☆ 17 Ekim 1889- Rus yazar Çernişevski öldü. "Nasıl Yapmalı" adlı romanıyla, düşünüy kurduğu toplumu anlattı ve eseri dünyaca ünlendi. Lenin de, Çernişevski'den çok etkilendiğini söyleyecekti.

☆ 18 Ekim 1977- Almanya'da RAF militanları hücrelerinde katledildiler.

☆ 21 Ekim 1984- Kürt şair Cigerxun öldü.

☆ 22 Ekim 1937- Dersim katliamı

Devletin Mart ayında başlattığı saldırı, Dersim'de direnişle karşılandı. Onbinlerce Dersimli katledildi, toprağından, yurdundan kopartılarak sürgüne gönderildi. Direnişçi ve savaşçı niteliğiyle tanınan Dersim halkını asimile etmek ve tahakküm altına almaktı, devletin amacı.

☆ 24 Ekim 1984- Devrimci Yol davasından Hıdır Aslan İzmir'de idam edildi.

☆ 26 Ekim 1980- HDÖ davasından Serdar Soyergin idam edildi.

Eylül-Ekim ayında şehit düşen İHTİLALCI KOMÜNİSTLER

9 Eylül 1979-Vedat Çataltepe

Genç yaşta ihtilalci komünistlerin saflarına katılmıştı. Semtinde sivil faşistlere karşı nöbet tutarken, karşısına çıkan gece bekçisinin açtığı ateş sonucu şehit düştü. Öldüğünde 17 yaşındaydı.

29 Eylül 1980-Osman Yaşar Yoldaşcan

Üniversite sınavlarını birincilikle kazanmış, ODTÜ Fizik bölümünün en parlak öğrencisi olmuştu. Ama o bütün yeteneğini devrim ve sosyalizm için kullandı. 12 Eylül faşist cuntasını “*gelecekleri varsa, görecekleri de var*” diye karşıladı. Ve tüm örgütü “hücum ruhu” ile donattı. Karanlığa sıkılan “ilk kurşun”, güneşe yollanan “ilk selam” oldu. İhtilalci komünistlerin 12 Eylül gibi zorlu bir sınavdan başı dik çıkmasında ve direnişçi mayanın tutmasında baş mimardı Yoldaşcan. Kendisini ideolojik-siyasi ve askeri olarak sürekli geliştirdi. Teknik bilgisi ve yaratıcılığıyla yeraltı matbaasının kurulup gelişmesini sağladı. Gerçekleştirdiği birçok eylem polis tarafından çözülemedi. Yaşasaydı “*devrimimizin generali*” olacak özelliklere sahipti.

8 Eylül 1981- Selma Aybal

18 yaşında baskı komitesinde çalışıyordu. Darbenin en zor ve karanlık günlerinde işçileri emekçileri yoksun bırakmadı bildirilerden. Fakat hain Adil Özbek’in verdiği

bilgilerle pusu kuran polisler onu yakaladılar. Yaralı halde işkenceye alındı ve ölümüne sustu. Sonrasında bu hain, yoldaşları tarafından ölümle cezalandırılacaktı.

25 Ekim 1981- Ataman İnce

14 yaşında devrim davasına adanmış yüreği, ’71 devrimcileriyle buluşmuş, Denizlerle aynı koğuştaydı. Sonraki yıllarda Adana ve İstanbul’da il komitesinde görev aldı, bu illerde mücadelenin ve örgütün gelişimine büyük katkıları oldu. 12 Eylül yıllarında yenilgi ruh halini kırmak için yoğun çaba sarfetti. Bu çaba içindeyken İstanbul-Kartal’da düştü polislerin eline. Soğanlı Karakolu’na götürüldü ve yoğun işkencelere maruz kaldı. Ama ağzından “*ben komünistim*” dışında bir şey duymadılar. O, mücadelenin her cephesinde olduğu gibi, başeğmez bir savaşçı olarak ölümsüzleşti. Cansız bedenini kimsesizler mezarlığında saklamaya çalıştılar. Mezarı bulundu ve istediği gibi Osman Yaşar Yoldaşcan’ın yanına, İstanbul Silivri Mezarlığı’na defnedildi.

23 Ekim 1992- Şaban Budak

Yoksul bir ailenin çocuğu olarak Niğde’de doğdu. Hem çalıştı, hem okudu yıllarca. 1980’li yılların başlarında İTÜ Elektrik Mühendisliği’ni kazandı. 1988’de ihtilalci komünistlerle tanıştığında halen İTÜ’de okuyor ve bir matbaada çalışıyordu. Önce teknik bilgisiyse

destek verdi, sonrasında bir daha kopmamacasına bütünleşti. Bir kere kararını verdikten sonra arkasına bakmadan yürüyenlerdendi. ’89 sonrası çıkan yeraltı yayınlarında onun payı büyüktür. Eylemci kişiliğiyle öne çıktı ve Adana’ya gönderildi. Sonra Adana İl Komitesi üyeliğine getirildi. Ve kendinden önce şehit düşen ihtilalci komünistler gibi, son mermisine kadar çatışarak, sloganlar atarak ölümsüzleşti...

23 Ekim 1992- Remzi Basalak

17 yaşında bir alüminyum fabrikasında çalışırken tanıştı komünistlerle. Fabrikada, okulda, semtte her yerde faaliyet yürüttü. Baskı komitesinden askeri komiteye, hemen her alanda görev aldı. 1992 Ekim’inde Adana’da gerçekleşen bir kamulaştırma eyleminden sonra yakalandığında, “teşhir masası”na bastı tekmeyle. Masanın üzerindeki paralar, silah ve dokümanlar savruldu yere. Polisler öfkeyle saldırdılar üzerine. O gece işkenceyle öldürdüler onu. Ama Remzi’nin teşhir masasına inen tekmesinin izi hep kaldı. Ve işkenceciler o uygulamadan vazgeçmek zorunda kaldılar. O, M. Fatih Öktülmüş’ün iyi bir öğrencisiydi. Fatih’in direnişini ileri taşımak gerektiğini söylerdi hep, öyle de yaptı... Teşhir masasının arkasında durmamaya önceden karar vermişti; ölümü pahasına yaşama geçirdi.

30 Ekim 1992- Sezai Ekinci

İhtilalci komünist hareketin kurucularındandır. Hacettepe Tıp Fakültesi’nde okuduğu yıllarda mücadeleye atıldı. Grup yapısından örgüte sıçramada önemli bir rol oynadı. 1979 Şubat’ındaki İleri Militanlar Toplantısı’nda İsmail Cüneyt’le birlikte “*buradan örgüt çıkacak*” diyerek net tavır koyanlardandı. Çok genç yaşta MK’da görev aldı. Ufak-tefek, naif yapısından beklenmeyecek tarzda, askeri yönden oldukça gelişkindi. İdeolojik-siyasal olarak da kendini sürekli geliştirip yeniledi. ’80 sonrası atılımda, onun siyasal ürünlerinin rolü büyük olmuştur. 12 Eylül işkencehanelerinde 100 günü aşkın gözaltı süresinde direnişin; Mamak zindanında yenilgiden zafere yürüyüşün simgesi oldu. Ne yazık ki bir trafik kazasında çok genç bir yaşta yitirdik onu.

14 Ekim 1993- Nilgün Gök

İTÜ Elektrik Mühendisliği öğrencisi iken İÜ-Basın-Yayın işgaline katıldı ve ilk tutsaklığını yaşadı. İhtilalci komünistlerle burada tanıştı, ölümüne dek sürecek birlikteliğin ilk adımlarını attı. Hem okuyup araştıran, hem de pratik faaliyetlere katılan yapısıyla hızla gelişti. Genç Komünarlar’ın en seçkin militanlarından biri haline geldi. “Yoldaşcan Müfrezesi”nin üyesi oldu, birçok eylemine katıldı. Bu eylemlerden birinde arkadan gelen hain bir kurşunla yaralandı, yoldaşları tarafından hastaneye götürülürken şehit düştü...Maraşlı bir ailenin kızıydı, sonra proletarya ve ezilen halkların kızı oldu. “Kürdistan’a askere gitme” afişlerini yaparken yakalandığında işkenceciler karşısında koyduğu tavırla düşmanın bile saygısını kazandı. Kısa mücadele yaşantısına yılları sığdırma arzusuyla koşarcasına sonsuzluğa ulaştı...

12 Eylül sadece zulüm değil, direniş tarihidir

12 Eylül, burjuva medya tarafından yıllarca “*ülkeyi ‘sağ-sol çatışması’ndan kurtaran bir askeri hareket*” olarak sunuldu. “*12 Eylül’ün bir zorunluluk olduğu, o koşullarda işlerin başka türlü yürümeyeceği*” tezi işlendi.

AKP’li yıllarda ise, “dış mihrak”ların faşistleri ve devrimcileri birbirine kırdırarak, 12 Eylül için zemin hazırladığı şeklindeki “komplocu teoriler” ortalığı kapladı. 12 Eylül’ün mağdurları olarak, Ecevit’ler, Demirel’ler gösterildi. Hatta faşist Türkeş ve Yazıcıoğlu başta olmak üzere, sivil faşistlerin neler çektiği üzerine tefrikalar yayınlandı. Sanırsınız ki, 12 Eylül esas olarak düzen partilerine, sivil-faşistlere, dinci-gericilere karşı yapılmıştı!

Sosyalist olduğunu iddia eden **eski devrimciler ise, çok vahşi işkenceler gördüklerini, Avrupa’ya kaçmak zorunda kaldıklarını anlatıp durdular.**

Kısacası burjuvazi ve reformistler elbirliği ile 12 Eylül’e dair en önemli gerçeği; **onun bir ABD darbesi olduğunu, “24 Ocak Kararları”nı yaşama geçirmek için işçi ve emekçilere karşı yapıldığını, yükselen devrimci mücadeleyi bastırmayı amaçladığını sakladılar. Diğer yandan komünistlerin ve gerçek devrimcilerin 12 Eylül’e karşı direnişini gözardı etmeye çalıştılar.** Oysa faşizmin işkencehanelerinde, zindanlarında, mahkemelerinde büyük bir direniş yaşandı. Her yerde devrimci fikirlerini haykırdılar, faşizmi yargıladılar... Bugün eğer burjuvazinin yalanları, her şeye rağmen tutmuyorsa, 12 Eylül’ün gerçek niteliğini ortaya seren komünist ve devrimciler sayesinde.

Gösterilmek istendiği gibi, eylemler ve direnişler 12 Eylül günü bıçak gibi kesilmedi. (Kaldı ki bu gerçek daha sonra Kenan Evren tarafından da itiraf edildi.) Ne işçi ve emekçilerin direnişleri bir anda bitti, ne de komünistlerin ve gerçek devrimcilerin mücadeleleri...

İhtilalci Komünistler, bulundukları tüm alanlarda faaliyetlerini kesintisiz sürdürdüler. Yeraltı yayın organlarıyla, bildiri ve afişleriyle işçi ve emekçilere ulaştılar. Bu faaliyetlerin içindeyken şehit düştüler. Osman Yaşar Yoldaşcan’ın “hücum” komutuyla başlatmışlardı savaşı. O, 12 Eylül’e sıkılan “ilk kurşun” olmuş, bir direniş manifestosu yazmıştı; yoldaşları da bu manifestonun yolunu izlediler... **Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin direngen geleneğine sahip çıktılar; tarihe onurlu, direnişçi bir iz bırakmayı başardılar.**

Fakat o ağır koşullarda, **koyu teslimiyet ortamında, bir avuç komünist ve devrimcinin direnişi, sonucu değiştirmeye yetmedi, yetemezdi.** Bunun bilincinde olarak savaştılar. Engels’in “*her savaşımında yenilme tehlikesi vardır, ama bu yenildiğini kabul etmek ve vuruşmaksızın teslim olmak için bir neden midir*” sorusuna yanıt oldular. Vuruştular... Bugünün ve yarının devrimcilerinin, bıraktıkları bu miras üzerinden yükselmeleri için...

“12 Eylül’e sıkılan ilk kurşun OSMAN YAŞAR YOLDAŞCAN” kitabı çıktı

(Kitabın “Sunu” bölümünü kısaltarak yayınlıyoruz.)

Osman Yaşar Yoldaşcan, 12 Eylül faşist cuntasının işbaşına gelişinden 17 gün sonra; 29 Eylül 1980’de İstanbul-Bağcılar’da saatlerce süren sokak çatışmasının ardından şehit düştü. Onun bu yiğitçe ölümü, başta yoldaşları olmak üzere tüm tutarlı devrimcilere, anti-faşistlere izlenmesi gereken yolu gösteren bir manifesto oldu.

(...)Elinizdeki kitap; **ilk olarak 1980 Ekim ayında (İhtilalci**

Komünist dergisinin “özel sayısı” şeklinde) illegal bir broşür

olarak basıldı; o yılların zorlu koşullarında elden ele, zindandan zindana ulaştı. Ulaştığı her yerde bir mücadele çağrısı, bir yemin, bir silah oldu.

Ölümünden **20 yıl sonra, (Eylül 2000’de) Yediveren Yayınları tarafından “İlk Kurşun” ismiyle ilk kez yasal basımı gerçekleşti** ve bu baskı hızla toplatıldı. Şimdi yeniden okuyucuyla buluşuyor.

“12 Eylül’e sıkılan ilk kurşun OSMAN YAŞAR YOLDAŞCAN” ismiyle çıkardığımız yeni kitap da **1980’de illegal basılan broşürün aslına sadık kalarak hazırlandı; sonrasında yazılmış olan bazı yazılar da eklendi.** Elbette ilk hali, yeraltı baskısı olmasının rahatlığı ve o yılların anlayışı, üslubu ile kaleme alınmıştı. Bunlara dair, kimi ifadelerde düzeltmeler yapmak zorunda kaldık. (...)

Osman’la ilgili yazılacak daha çok şey vardır. Bu kitapta onun temel özellikleri; yaşamı ve bu yaşama denk düşen ölümü anlatılmaktadır.

O, herhangi bir devrimci, hatta herhangi bir devrimci önder değildi. Onu tanıyan veya hakkında bilgisi olan herkes, *“özel bir iplikten dokunmuş, özel hamurdan yoğrulmuş”* biri olduğunu anlamıştır mutlaka. **“Dahi” denilecek bir üstün zekaya, “olmazı olur kılan” yaraticılığa, büyük bir irade gücüne sahip bu “özel kişi” tüm hasletlerini devrime-örgütüne adayınca, nelerin başarılacağını somut olarak gösterdi.** Broşürün illegal basımında bile *“bazı eylemlerini polis hala çözemedi”* denilmekte ve o eylemler anlatılmamaktadır. Dolayısıyla Osman gibi bir “derya” hakkında ne yazılsa azdır.

Yaşamı gibi ölümü de çok şey anlatmaktadır zaten. En başta Osman’ın sadece faşizme karşı değil, teslimiyete ve tasfiyeciliğe de ‘kurşun’ sıktığını söylemeliyiz. Hala sancısını çektiğimiz tasfiyeciliği, tarihsel olarak yerli yerine oturarak kavramak için, 12 Eylül süreci bir laboratuvar özelliği taşıyor. Kitabı okurken, Osman şahsında 12 Eylül’ü ve ona karşı mücadeleleyi; teslimiyet-mültecilik-ihanet ile direnme ve hücum cephesinin kıran kırana geçen savaşımını görecektik, oradan günümüze bakma ve değerlendirme zeminini yakalayacaksınız. En zor koşullarda mücadele etmenin azmini, kararlılığını ve ısrarını bulacaksınız. (...)

Yayınevimiz, her kitabı bir şehit yoldaşa atfetme geleneğini bu kitapta da sürdürdü. Kitabın derleyeni **Kenan Özbilek**, 29 Temmuz 1980 tarihinde Adana’da önce sivil faşistlerle çatışmış, ardından faşistlere yardıma gelen polisle çatışmayı sürdürmüş, yaralı bir şekilde gözaltına alındığında ise, ağır işkencelere direnerek şehit düşmüştü. **Onun bu kahramanca ölümü karşısında Osman Yaşar Yoldaşcan “TİKB’li böyle savaşır, böyle ölür” dedi.** Bu sözü slogan oldu; afişlere, duvarlara yazıldı. Daha önemlisi, tüm ihtilalci komünistlerin önüne bir örnek olarak kondu.

Osman Yaşar Yoldaşcan, sadece yoldaşlarına öğreten değil, aynı zamanda onlardan öğrenen bir önder olduğunu Kenan Özbilek şahsında bir kez daha göstermiştir. Osman’ı anlatan bir kitabı Kenan Özbilek’e atfetmenin böyle bir anlamı da vardır.

Kenan Özbilek’ten iki ay sonra Yoldaşcan, “İhtilalci komünistler teslim olmaz” sloganıyla son nefesini verirken, sadece sözünü pekiştirmekle kalmadı, onu en üst noktaya taşıdı. Ve ardından gelenlere izlenmesi gereken yolu gösterdi. (...)

Osman Yaşar Yoldaşcan’ın yaşamı ve ölümü, pek çok yoldaşına ve devrimciye örnek oldu; birçok çocuğa onun adı verildi. **Yeraltı matbaası ve ilk müfrezeler, onun adıyla kuruldu.** Her ölüm yıldönümünde cadde ve sokaklar, afişleri, pulları, şablonları, pankartlarıyla donatıldı; mezarı başında anıldı...

Yoldaşcan, sadece yoldaşları tarafından değil, devrimciler tarafından da sahiplenilen ve anılan bir önder olarak yaşamaya devam etti, ediyor...

Bu kitap; “devrimimizin generali” Osman Yaşar Yoldaşcan’a ve 12 Eylül faşizmine karşı direnen ‘bir tutam kırçıçeği’ne selamımızdır! Birçoğu ‘isimsiz kahraman’ olan ‘direnenler ordusu’na Osman’ın şahsında saygı duruşumuzdur! Davaya bağlılığın, örgütüne, yoldaşlarına, halkına sevginin, inançları uğruna ölümün abideleştiği Yoldaşcan ve tüm şehitlerin bir bayrak gibi göndere çekilmesi; kitleleri bu bayrak altında dövüşmeye çağırımızdır!

Eylül 2026

Yediveren Yayınları

Hapishanelerde hak gaspları

Yeni “çerçeve yasa” ile tutsakların serbest bırakılacağı izlenimi yaratılırken, hapishanelerde tahliyeleri engelleyen Cezaevi Gözlem Kurulları’nın yetkileri genişletiliyor; pişmanlık “tahliye”nin temeli haline getiriliyor. Hasta tutsakların tedavi hakkı faşist dayatmalarla engelleniyor. Disiplin cezaları, tecrit uygulaması artarak sürdürülüyor. Yani bir yandan “demokrasi” masalları ile kitleler yanıltılırken, baskıların dozu yükseltiliyor.

Adana İHD Şubesi 25 Ağustos’ta açıklama yaparak 3 Şubat operasyonlarında gözaltına alınan üyeleri Osman Kara ve Ali İhsan Tekiş’in sağlık sorunlarından kaynaklı tahliye edilmesini istedi. ÇHD Antalya Şubesi 18 Ağustos’ta yaptığı açıklamada Antalya S Tipi Hapishanesi’nde kalan tutsakların, ayakta sayım dayatmasına karşı çıktıkları için gardiyanların saldırısına ve işkencesine uğradığını duyurdu. NATO sürecinde tutuklananların 13 Ağustos’ta yapılan dayatmaya direndikleri için yaklaşık 200 metre yerlerde sürüklendiği ve farklı koşullara taşındığı aktarıldı. Sağlık raporlarının ise tutsaklara verilmediği de vurgulandı. ÇHD İstanbul Cezaevleri Komisyonu 23 Temmuz’da Marmara Bölgesi hapishanelerindeki hak gasplarını duyurdu. Kalabalık koşullarda tutukluların koridorda yattıkları, işkence gördükleri ve tedavi haklarının gasp edildiğine değinildi. Ayrıca devam eden açlık grevlerine vurgu yapılarak tutsakların taleplerinin karşılanması istendi.

İHD 2025 yılı için hazırladığı raporu açıkladı. Rapora göre 2025 yılında bin 328 kişi tutuklandı.

Marmara Hapishaneleri ile ilgili üç aylık raporunu açıklayan İstanbul İHD şubesi 355 hak ihlali tespit edildiğini duyurdu. İhlaller arasında sağlık hakkı gaspı, işkence ve kötü muamele, disiplin cezaları sıralandı. ÖHD Ege bölgesi hapishaneleriyle ilgili 6 aylık raporunu Temmuz ayı sonunda açıkladı. Raporda tecrit, sağlık hakkının gaspı, disiplin cezalarına değinilerek, baskılara son verilmesi istendi.

22 Haziran’da tutuklanarak Silivri Hapishanesi’ne gönderilen Özcan Aksu, 5 Temmuz’da kaldırıldığı hastanede öldü. 26 Haziran’da ailesi tarafından ziyaret edilen Aksu’nun yüzünde darbe izleri olduğu, bilincinin bulanıklaştığı belirtilirken, tedavisinin neden geciktirildiği soruldu. Ailesi, Aksu’nun gardiyanlar tarafından dövüldüğünü söyledi.

Samsun Kavaklı S Tipi Hapishanesi’nde kalan ve İHD’nin hasta tutsaklar listesinde de yer alan 31 yıllık tutsak Nidai Tezer’in tahliyesi 28 Temmuz’da bir yıl ertelendi. Aynı hapishanede 5 tutsağın tahliyesi yine Gözlem Kurulu tarafından engellendi. İzmir Kırıklar 1 Nolu F Tipi Hapishanesi’nde kalan 74 yaşındaki tutsak Mehmet Sait Yıldırım’ın tahliyesi 24 Ağustos’ta heyet tarafından “pişman olmadığı” gerekçesiyle 3. kez ertelendi. 2017’de tutuklanan Gazel Bulut, tahliyesinin “örgüt koşullarında kalması” gerekçesiyle ertelenmesinin ardından Ağustos ayı içinde tahliye edildi. Kırıklar F Tipi Hapishanesi’nde kalan Emeğe Ezgi müzik grubunun elemanlarından Sinan Koçum’un tahliyesi, aldığı disiplin cezası gerekçe gösterilerek kurulun önüne dahi çıkartılmadan ertelendi. Bolu ve Giresun Espiye’de kalan 30’ar yıllık tutsaklar Levent Cin ve Zübeyir İdem’in tahliyeleri gözlem kurulları tarafından ikinci kez 3 aylık süreyle ertelendi.

Giresun Espiye L Tipi Hapishanesi’nde 19 Temmuz’da ayağı kırılan Aydın Oğuz’un günlerce tedavisi engellendi. Hastaneye götürülmeyen tutsağa, tedavi adına sargı bezi, krem ve baston verildi. 14 Ağustos’ta Burdur Hapishanesi’nde kalp krizi geçiren Hüseyin Meral, hastanede yapılan anjiyodan sonra bir günde taburcu edilerek hapishaneye geri getirildi. Tedavisinin sürekli engellendiği ve hücreye konulduğu, gardiyanların saldırısına uğradığı ÖHD tarafından açıklandı.

Sincan Kadın Hapishanesi’nde kalan NATO tutsaklarına, slogan attıkları gerekçesiyle iletişim hakkını gasp eden cezalar verildi. Burdur Yüksek Güvenlikli Hapishane’de kalan tutsaklara ise havalandırmaya çıkarken ağız içi arama dayatıldığı, telefon görüşmelerinde aktarıldı. Yine aynı hapishanede Ağustos ayında tutsakların yemeklerden zehirlendiği öğrenildi.

“Sokaklar kanarken içten içe kimsesiz
Kentler ağlarken
Ve ihanet tortularıyla kirlenirken deniz
Yürüyordu soluğu rüzgar bir adam
Her adımı bir geleceği kucaklar gibi
Sonsuz ışıklar taşıyordu ufuklardan
Yağmurda toprak kokusuydu bakışları
Yüreğinde kanatlanmış bir heyecan
Yükseliyordu sevginin gökyüzüne
İnancı çiçekleyen eylem doruklarından
Bu sessizliğe bir çığlık gerek diyordu
Korkunun yüreğine korkular salacak
Ölümleri çaresiz kılacak bir çığlık
Bir geleneği tohum tohum ekip toprağa
Enginleri baştan sona saracak bir çığlık..”

12 Eylül faşist cuntasını, “gelecekleri varsa, görecekları de var”
diye karşıladı. Ve tüm örgütü “hücum ruhu” ile donattı.
Karanlığa sıkılan “ilk kurşun”, güneşe yollanan “ilk selam” oldu.
İhtilalci Komünistler’in 12 Eylül gibi zorlu bir sınavdan
başı dik çıkmasında ve direnişçi mayanın tutmasında baş mimardı.
Kendisini ideolojik-siyasi ve askeri olarak sürekli geliştirendi.
Teknik bilgisi ve yaratıcılığıyla yeraltı matbaasının kurulup gelişmesini sağladı.
Yoldaşları onun için, “Yaşasaydı DEVRİMİN GENERALİ olacaktı” dediler.